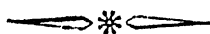

૪૬૧૫

દી વાને તમ જી દ ઉર્ફ જ મે યોલ મુકી દ.

ગઝલ ૧.

તેરી શાન કીસ્સે ખયાન હો, તેરા હંમદ કીસ્સે હોઝ્ઝે ખુદા;
ઝોઝમી સમાપે હે બંદે જો તેરા ભરતે હે ચેહી દમ સદા.
તું સમી હે તું બસીર હે, તું કદીર હે, તું ખોદા ખુદા
જો ગવાહ ચાહે તો દીલ હે ચે, કે પોકારતા હે, તુજહે સદા;
જો નખ્ખ કહેતે હું, જો બસર, ચે ખીયાલ ઉનકાહે ખામખર;
તેરી યાદમે હે ચે એક દીગર, જો ચે ફરક લાતાહે દમ જુદા;
તુ કરીખ હે, તુ બાઈદ હે, તુ હયાતપર, તુમ મમાતપર;
તેરા ફખ્ખા ફખ્ખજે જાનખર, હે ચે ચોતરફસે ઉઠી નીદા.
તુ હમીદ હે, તુ મજીદ હે, તુ કરીમ હે, તુ હકીમ કયા;
વો સિફતહે, બાકી સો કોનસી, કે નહાં હે તુજમે વો અય ખુદા.
તેરી સત્તતનત હે, તો જ્યાર હે, તેરે ફાયદાંકા વો તોરુ હે,
કે તુ બાદશા હોંકો ભીતો ચેહી સમજતાહે કે ચેહે ગદા.
મેરા નામ અખદે મજીદ હે, વો ખુશી હે દીલકો કે ઈદહે,
મુજે નામહી સા કર અગર, તો કરમ હો તેરા ચે અયે ખુદા.

ગઝલ ૨.

હમકો પ્યારે તેરે ઘર આનકા મફદુર નથા,
તુ અગર ચાહતાં મુજકો તો, કહી દુર નથા.
જાનતા હું કે મેરા ઈશક રહા મેરે પાસ,
મુજકો માલુમ હુવા, ચે તુજે મનઝુર નથા.

દીન બદીન સાફ હુઈ જતી હેં આંખે તેરી,
 દેખકરે આંખ ચુરાના કબી દસ્તુર નથા.
 હોશ હુડતે હે પરીવાર તેરી મેફલમેં,
 કલહી બદબીના કે ચેહેરેપે ઝરા તુર નથા.
 મેરે આનેસે હરેક શખસકા રૂખ તુજસે ફરા,
 ઝોર વહાં કીસકી ઝખાંપર મેરા મઝકુર નથા.
 તીન દીન ગુઝરે હુવેથે, મેરે ઝખમે દીલપર,
 કોના ફરહાં ન હુવાથા અલો નાસુર નથા.
 દેખતી આંખોમેં તુમ ધુળ ન ડાલો તમજુદ,
 દીલ લગાકર યે સતાના તુમે મનઝુર નથા.

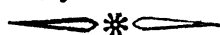

ગાઝલ ૩.

ન લે સઈયાદ અખ હાતોમેં તુ તીરેકમાં અપના,
 લુટ નાહક નહીં બે કાયદા તું ખાનોમાં અપના.
 ના હાતા આએગા વો બેબાજોપર એસકા પરીશાહે,
 નહીં રખતા હે વો ગુલશન વ સેહરામે મકાં અપના.
 કમબદે હીશકો રખતાકમે ઝોર ગોશ માલીદે,
 મીઠાયા ચાહાતા હે કયા જહાંસે તુનીશાં અપના.
 નકર વાયઝ મેરે આગે શીકાયત કે કલામોકો,
 તુજે કયા કાયદા રહેનેખીંદે તુચે બંયાઅમના.
 કીસીસે કુચ નહીં બનતી હે જખ કીસમત બીગડતી હે,
 છુપાતે ફીરતે હે, મો ખુદખખુદ પીરોજવાં અપના.
 નવીશતે કી નોહુસત કામ કર જતી હે જખ અપના.
 અદુ હોતા હે એશ અપના, મુહેબ ઝોર મેહેરખાં અપના.
 મઝા તમજુદ જખ આયે, કે લાંન્ડી આપ હો કીસમત,
 બનાયે ગર ગુલામ અપના બીગારેખાનોમાં અપના.

ગઝલ ૪.

અગર ફરમાં રવા હોતા તો ફર વો ફર ક્યું હોતાં.
 ફખરસે ખાઝ ગર આતા તો વો રંનજુર ક્યું હોતા.
 ન યુસુફ ચાહ મે ગીરતા નગીરયાં ખાપ યું કરતાં.
 નહુખં યાકુખ કોહોતી તો ફર માઝુર ક્યું હોતાં.
 ન કરતાં મેં ગુનાહ, આકર જહાંમે એકલી તો ફીર,
 ભલા મહાશરકે દીન લોગોંમે મેં મગફુર ક્યું હોતાં.
 રસાઈ હે ફલકપર ખાકફે ખાશાંદા ગાનાઈ,
 મોહીચે દીન ન દેતા દાશ તો મંજુર ક્યું હોતાં.
 ફઝા ઝોર ફદરમે તાહરીરહે જો કુછ મેં કરતાં હું,
 વોહી કરનેપેં હું ફાદેર નતો મકદુર ક્યું હોતા.
 અદાલતકા નાગર ફાઝી ખુદા મહશર કે દીન હોતા.
 તો જાને કે વાહાં આસી કહો રંનજુર ક્યું હોતા.
 અહલકાં નુર અયે તમજુદ અહમદમેં ન ગર મીલતા.
 તો ફર સારા જહાં ખે, નુરકે મામુર ક્યું હોતા.

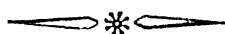

ગઝલ ૫.

વો યુજસે ફીર ગયા હે તો મે તુફ નહીં કરતાં
 ચાહે સો કહા જાએ મેં અખ ઊફ નહીં કરતાં.
 જલતે જો કછ દેખકે ઊલફતકો હમારી,
 અખ કોન હે જો હંમમે તાઅસ્સુફ નહીં કરતાં.
 ઉલફત હે યુલેખાફી નીમત ગર મુજે પરમેં,
 અખ યાદ કલી સુરતે યુસુફ નહીં કરતાં.
 એક ખાત સડી સુન્નેકી તાખીશ નહીં ઉસકો,
 કડકો તો સુનકર વો તપકુફ નહીં કરતાં.
 ઇઝત મેરી સમજે કે ન સમજે નહીં પરવા.
 મે ઉસકે લીએ અખને તકલુફ નહીં કરતા.
 તમજુદ તેરી ચાહમે કુખાહું ગલે તક,
 પરંતુ મેરી હાલત પે તાઅસ્સુફ નહીં કરતાં.

ગઝલ ૬.

વાર ક્યાં ઉમદા હુવા કરતા હે ઇસતલવારકા,
 એક જુમ્પીસમે કેતે હોતા હે સર દોચારકા.
 રોખહે સખકે દીલોંમેં કોન લે સકતા હે નામ.
 ખાફ આજતા હે હરએકકો વો શુખ અઘ્યારકા.
 અયે મસીહા જલદ આ કર તુ ઇલાજ ઊસકા શીતાખ,
 અખહુવા જતા હે અખતર હાલ ઉસ ખીમારકા.
 કાનમે પેહેને હે જુમકે ઉસને મોતી ચુરકે,
 હાર હે મેરે ગલેમેં આંસુવોં કે તારકા.
 મર રહાં હે ઇશકમેં તમજદ તેરે વો જંવા.
 હો ગયા અખરંગ મુખદ દીલ દીદએ ખુંખારકા.

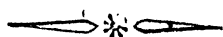

ગઝલ ૭.

મીલા યાર મુજકો તો એસા હટીલા,
 ક્રિયા ઊસકી ઝીદને મેરા રંગ પીલા.
 મેરી ખાત છુપતી નહીં ઉસકે અગે,
 અજબ શોખ તખ એ હેં ચંચળ છખીલા.
 વો રહતાર બલદાર, નાગનકે માનીનં,
 વો ચલતા હે મુડ મડકે બાંકાં તુકીલા.
 નઝર બદકી દહેશત હે દીલમેં હમેશાં,
 કે ફીરનેકો જતા હે બનકર સજલા.
 ખુસામદભી કરતા હું ઉસકી કબી પર,
 નહીં દીલકો દેતા હે કરતા હે હીલા.
 ડસા દીલકો ઊસ મુલકે નાંગનને જખસે,
 હુવા રંગ ઉસ દમસે આંખોકા નીલા.
 ચલો સાત તમજદ અખ ઘરકો મેરે,
 ન બતલાઈએ આપ અખ મુજકો હીલા.

ગઝલ ૮.

મજકો એકબારબી દીદાર દીખાયા હોતા,
 પીછે ઉમકે મુજે દુરકતમેં રીઝાયા હોત્તે.
 યુતો મુન્નસે મેં મુન્નીકી મીસલ કરકે ચકીન,
 એતેકાદ અપના તસાવુરસે લે આયા હોતા.
 મેં ન માનુગા કબી સો તુ કહે સોદાઈ,
 સોગ સરચા કોઈ દમકે લીયે લાયા હોતા.
 ચે તમન્નનાથી કે કુચેમે તેરે આ બેઠું,
 પર ચે મોકુફ રખા વર ના મેં આયા હોતા.
 હમ મરે તુજપે તુજે આરહી રહેવે સેવા,
 મેરી ખાલેસ જો તુજેથી તો ખુલાયા હોતા.
 હમતો હેં વાદકેં એકરારકે પુરે સરચે,
 તુજો બોલાયા તો ઝાલીમ યે નીભાયા હોતા.
 ફતલ કરનાહીજો મનઝુરથા ફીર દરથી કયા,
 એક ઇશારા મુજે અબરૂસે બતાયા હોતા.
 મેંતો મદદીશ પણ રહેતાથા પર ખાખમે તુ,
 એકે દમકે લીએ મહેમાન તો આયા હોતા.
 જાંબલખ હું મેં જુદાઈમેં તેરે વાંચે ગઝખ,
 તુને તમજીદ ઝરા મેંતો દીખાયા હોતા.

ગઝલ ૯.

કોઈ દીલ તંગ કબી મુજપે જો શયદા હોતા,
 એક સમર નખલે બખીલીમેંબી પેદા હોતા.
 ખુબરૂયોંસે કબી ખાત ઝુરૂરી કરતા,
 મેરે અહખાખમેં તખ ઇશંકકા ચરચા હોતા.

રશક આતાથા ફલકકોલી યેહાંતક મુજપર,
 દખલેતા મેરા ગર એશતો રેતા હોતા.
 સાદીકે ઇશક હુયા કાઝેયે શયદા હું મેં,
 આઝ માનાહીથા ફસ્સાદ તો ખોલા હોતા.
 મેં વો ઉસ્તાદે ઝમાં હું કે નહમસરહે કોઇ,
 હોતા મજનુ તો સખક મુજસે વો પડતા હોતા.
 ના સોહાં મજહબે ઉલકતકા નહીં ઇદમ તુમે,
 કુછ કસમ ખાનેકો થોડાખી તો સીખા હોતા.
 ખેલા તમજદને જો ઇશકસે ગેહેવારેમેં,
 તખ જવાનીમેં ય મલકાહે નાતો કયા હોતા.

ગઝલ ૧૦.

અચે બે વશવો તેરી મુશવતકો કયા હુવા,
 પહેલેસે ગેર હે વો મોહબતકુ કયા હુવા.
 ઇતનેલી સુસ્ત હો ગયે કયું ખેર "હે મીઝાજ,
 આ શોખ તેરી તખએ શારતકો કયા હુવા.
 "કયું આપી આચે હારકે તનના કે ના રહે,
 રૂકે રૂકકે બેઠના વો ખીઆવટ કો કયા હુવા.
 આંખે બદલકે લાલ જો રૂખસાર રખતે હો,
 બદલા વો કયું દીમાશ લીયાકૃત કો કયા હુવા.
 સોઠે લગાકે ક્રેહેતેયે ફજ્જલજકો મોમીન,
 અહવલ મીઆં તુમારી કરામતકો કયા હુવા.
 ઉમેદહીમેં ઉમર મેરી સરફ હો ગઇ,
 હોતી નહીં હે અબલી કેયામતકો કયા હુવા.
 અચે મુશરીકો કુમક જોથી તશેતાનકી તુમે,
 દાઝખમેં જતે હો વો હીમાયકો કયા હુવા.
 તમજદ બેવશાયે ફુનીઆંકી હે અયાં,
 તુ છોડદે ગુનાહકી લઝતકો કયા હુવા.

ગાઝલ ૧૧.

જુસકો સમજતા મેં દીલબર વો સીતમગર નીકલા
 જુસકો સમજતા કે યે મોમ હે પથર નીકલા.
 હાથે પથર પડે ઉસબુતસે લગાવટ ન કરે,
 મુજકો હીરેકા ગુમાથા પેયે પથર નીકલા.
 આંખે રોનસે મેરી ' હો ગઘ પાની પાની,
 મેતો સમજતા કે ચશમાં પે સમનદર નીકલા.
 બરફકી તરહે નઝર મુજપે રખા કરતા હે,
 મેં હું હેરાન યે કીસ્તરહે સીકંનદર નીકલા.
 ફસો જતાથા ચે દીલ આજ તુમારા તમજદ,
 પર હુવા ફજલે ખુદા, આજ જો બચકર નીકલા.

ગાઝલ ૧૨.

મે ઉલફતમે અર્જી મઝા જનતાથા,
 ફુગા મે નાહક યે કયા જનતાથા.
 તુ મેરા મેં તેરા ભરોસા થા મુજકો,
 મેઐય દીલ તુજે આશના જનતાથા.
 તું બરમે મેરે રહેકે તડપે થા જુસદમ,
 તલીશકસે મેં બેવફા જનતાથા.
 તુજે પહેલે હાથોંસે જાને ન દેતા.
 બદલજયેગા જાહે કયા જનતાથા.
 દગા દે ગયા મુજકો ઐય શોખદીદા,
 નહીં મેં તુજે પુરજશ જનતાથા.
 ખતાકી ખતાકી ખતાકી હે બેશક,
 ના અયે ના સઝા યે સઝા જનતાથા.
 ન તમજદકો એકે દીલાસા દીયા ઐર,
 ચલા બસ જગરકો જલા જનતાથા.

ગઝલ ૧૩.

રનડી-સુગયાની જો સી લાઇથી ભારી અંગીયા,
 મેંને ગુસ્સે હોકે સર ઉસકેસે મારી અંગીયા.
 કુચ કીનારોંપે ઝરી આર સીત રોંસે ભરી,
 કંઈ ખુટે કંઈ ગુલ સારીકી સારી અંગીઆ.
 ઉસને છલકાકે જવાનીકી તરંગમે આકર,
 શોખીસે ભર કે બના લાઇ ગંવારી અંગીયા.
 હમ પરીવારેં બે પરકે હેં ઉડતે ફીરતે,
 હોતી હે હલકીસે હલકીસો હમારી અંગીયા.
 પેહેન કર ગુલબદન આઇ જો વદનમેં ઉસકો,
 ચલ ગઇ સીનેપે દુસ્મનકે કઠારી અંગીઆ.
 સોફીયાની હો કીનારોંપે કીનાર અચ્છી હો,
 બોહોત ફરમાયે શંકીં તખીચ સુધાની અંગીઆ.
 આહાઉસરશકે પરીને જો દુપડા દિધા,
 હયા કહું ઉસકે તલે પેહેની વો ભારી અંગીઆ.
 જખકે શોખીમે વો આઇ તો ચે કહેનેકુ લગી,
 સોમે લાખોંમે અગર હે તો હમારી અંગીઆ.
 જખ ગલે લગ ગયા ગુદરતો ચલે બોસોકીનાર,
 હમનેબી શોકસે ફીર ઉસકી ઉતારી અંગીઆ.
 દખકર રશકસે કહેનેકો લગી માંહેલેકા,
 અય ગઝલ ઉસને યે કયા ખુબ સંવાંરી અંગીઆ.
 મેરે માશુકને લીઆકે બલાયે વ કહા,
 જાઉ તમજીદ મેં કુરબાં દો હમારી અંગીઆ.

ગાઝલ ૧૪.

બખ્ત જાગે મેરે કીસ્મત સે મુજે ખાબ આયા,
 દીવે મુઝતરકો ગેરે ચેન હુવા તાબ આયા.
 યે ગઝબકે કલી તીફલીમે વો શોખીકે દીન,
 અદલા અદલાસે કટે ખેરસે શખાબ આયા.
 તુજસે ઇકરાર કીયાથા કે નહીં ખરસોંકા,
 હીજરકે સદમસે છુટા જો તુ શીતાબ આયા.
 જનાબ અરઝથી મેરી જનાબે આલીમે,
 એક ઇલતેમાસથી ખોસેકી પર હીજબ આયા.
 ઇધર થા ઇલિકા જોશ આર જવાની આ પોંહાચી,
 તેરાલી કયાહી મુકદ્દરસે યે શખાબ આયા.
 કંહી હે ફસલે બાહારી કંહી હે મોસમે ગુલ,
 તેરેલી નખલે જુસમપર સમર શીતાબ આયા.
 ઝરામે હાથકે અંગીયા તલક બડા ખેડા,
 તો કયા કહું મેં વો ગુસ્સેસે પેંચાતાબ આયા.
 બચીથી ખેસવા ઉરીયાં જો ઢાકા પંડીતસે,
 કમાલ દેખકે તમજદસે હી જાબ આયા.

ગાઝલ ૧૫.

મેં હું ઇશકમેં તેરે મુખતીલા નહીં હાલ તુજપે મેરા ખુલા,
 જો પુકારા સુન મેરેદીલરૂખા તુને મોહોકો મુજેસે ફીરાલીયા.
 તુજે હુસનકા જો ગુઝરહે તો બડા યે તેરા કુસુર હે.
 તેરા નામ નઝદીકો દુરહે તેગ શોહોરા સબમે બપા હુવા,
 ગો વક્ષમે તુજકો કમાલ હે મેરે હાલકાલી ખીયાલ હે.
 તો મેરા યે તુજસે સવાલ હે મુજેકીયુ ન તુને નીલાલાયા,
 તેરે દસ્તોપામે જોહે હેના યેલી દીલ લુભાનેકી હે ખીના.
 દી ખુદાને હુસનકી જખામીના જોસે ચાહ ખીંચા ખુલા લીયા.

તું મીઝાજ કાલી અમીર હે તેરા હુસનલી યે વઝીર હે.
 યેહ તીસપે તુરરા શરીર હે ન લગાયા દીલતો સતા લીયા.
 એસે તુમતો હો ગયે ઘેરહમ નહી આતા તુમકો જરા રહમ.
 લીયા દીલ નીકાલ કે એકદમ કાહાં ઉઠ યે કહે કે ઉઠા દીયા.
 તેરી આજમે મરેં હમ ઇંધર નહો તુજકો જનન ઝરા ખખર.
 મેરી આહમેંલી નહી અસર મુજે પેહી ગમને રૂલા દીયા.
 કહું હાલ કયા મેં મેરા તુજે હુવા ફાયેદા ભલા કયા મુજે.
 ઇસી આતીશે ઇસ્કને આ મુજે યે ફરાફહીમે જલાદીયા.
 મેં ને ફૂંડાં શોકસે જનનકર મેરે દીલકી છલની મેં જાનકર.
 તેરે ગવહરે દીલકો પજાનકર મેં ને આંખોસે તમજદે ઉઠા લીયા

ગાજલ ૧૬.

મુઝકો ગર ખ્યાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા,
 ખુદને દીલદાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.
 મયે ઉલજત જો પેલાઈ મુજે લઝઝત આઈ,
 ખુખ સરશાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.
 ઉસકે આહખાખોકી તાદાદ નહી 'દુનિયામેં',
 મુજકોલી યાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.
 શમકો મજલીસમે વૌ શુખ આયા ખોપોત ઉલજતસે,
 જો કહા કાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.
 દીલમે રેહેતીથી હપસ્-હો મુજે દીદાર કહીં,
 મુજકો દોઆર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.
 ખાંધકર આયે કમર લોગ બદીપર મેરી,
 ઉસને ઇનકાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.
 મરતખા બડગયા તમજદે તુમારા દમમે,
 તુમકો સરદાર કીયા કીસને કીયા યાર કીયા.

ગાજલ ૧૭.

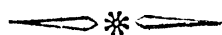
બદનામ હમને ખુદકો કીયા ફીર કીસીકો કયા,
 અરજા નહીં પુરાલી કીયા ફીર કીસીકો કયા.
 મેં અપને આપ બનકા મુખતાર હું બનામ,
 મરનેસે પેહેલે મરકે જ્યા ફીર કીસીકો કયા.
 ગર ફરઝ ફરઝ હમપે હે જસકા તો હમને ખેર,
 આહા દીયા દીયા ન દીયા ફીર કીસીકો કયા.
 સાફીયા મેહેરખાન મેરા કયા બુદાઈ થી,
 એક જામ ગર દીયા ન લીયા ફીર કીસીકો કયા.
 અયે મોહતસેખ તુ આપહી અપની નીભેડ લે,
 ગર કુચ નીશા પીયા ન પીયા ફીર કીસીકો કયા.
 દુનિયાંમેં નામ હો ગયા ગર દારપર મુખે,
 ગર હમને જામ હકકા લીયા ફીર કીસીકો કયા.
 તમજદ દુશ્મનાકે નકર રશકકા ખીયાલ,
 ગુમ નામ થા તો નામ કીયા ફીર કીસીકો કયા.

ગાજલ ૧૮.

મુજસે ન હો સકા ન કીયા મેંને કયા કીયા,
 જો કુચ કીયા સો તુને કયા મેંને કયા કીયા.
 ફરમા રવા રહા કે ન ફરમા રવા રહા,
 જો કુચ કીયા સો તુને કીયા મેંને કયા કીયા.
 પુજવા કે ખુતકો આપ અજગ મુજસે હો ગયા,
 જો કુચ કીયા સો તુને કીયા મેંને કયા કીયા.
 ઇસલામસે ન કામ રહા મુજસે એકદમ,
 જો કુચ કીયા સો તુને કીયા મેંને કયા કીયા.

તુને કહા ન થા કે અલસ્તો ખીરખખેકુમ,
 જો કુછ કીયા સો તુને કીયા મેંને કયા કીયા.
 હમને કીયા હે કામ હમારી ખુશીયા કીયા,
 જો કુછ કીયા સો તુને કીયા મેંને કયા કીયા.
 તમજદ તુરહા ને મે નાપાક હો ગયા,
 જો કુછ કીયા સો તુને કીયા મેંને કયા કીયા,

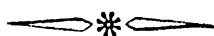

ગાઝલ ૧૮.

કયા તુજસે હો સકા ને કીયા તુને કયા કીયા,
 જો કુછ કીયાસો મેંને કીયા તુને કયા કીયા.
 મખતાર કુનકે ફેહેનેકા મે થા તો ફેહે દીયા,
 જો કુછ કીયાસો મેંને કીયા તુને કયા કીયા.
 ખુતખાના તોડ કાખા ખનાયા તો કયા હુવા,
 જો કુછ કીયાસો મેંને કીયા તુને કયા કીયા.
 મુરદે કો ઝીંદા કરકે મસીહા નફખર કર,
 જો કુછ કીયાસો મેંને કીયા તુને કયા કીયા.
 જન્નત ખનાકે સખકો દીખાઈ જહાનમે,
 જો કુચ કીયાસો મેંને કીયા તુને કયા કીયા.
 પત્થરસે ઝિંટનીકો નીકાલા કે દખ લો,
 જો કુછ કીયાસો મેંને કીયા તુને કયા કીયા.
 શકૂંક કમર ઇશારએ અંગુશતે નાઝ થા,
 જો કુછ કીયાસો મેંને કીયા તુને કયા કીયા.
 કીસકો હે નકો બદકા સેવા મેરે ઇમત્યાઝ,
 જો કુછ કીયાસો મેંને કીયા તુને કયા કીયા.
 તમજદ મોંસે ફેહેનેકો હે કંઈ કલામપર,
 જો કુછ કીયાસો મેંને કયા તુને કયા કીયા.

ગાઝલ ૨૦.

તાલીબ હું ખુદકા નમે શીલમાંના હુરકા,
હું શેફતા જનાંબે હબીબે શકુરકા.
હાત આંચે દામન આપકા શાફે કીસી તરે,
મનસુખા આર હેચે દીલે નામખુરકા
અચે ખીદર વોલીઉમર નહીં ચાહીચે મુજે,
આવાઝ ખોશનાઝ સુના જાયે સુરકા.
તુજકો ખુદાને ઇલમે લદુન્નીઅતા કીયા,
પોશીદારાઝ કયું ન અયાં હો સુદુરકા.
વાયઝમે વો નહીં હું જોઆખાંઉ દામમે,
મુઝકો ઝીકર સુના ન તુ હુરો કુસુરકા.
હામીહો વો મેરા કે જો મુખતારે હશરહે,
કયા ખોશ મેરે દીલપે હો રોઝે તુશુરકા.
તમજુદ આકે ખેઠે યેહે ખઝમે મુનતખેખ,
એક જામ પીકે આજ શરાબે તુહુરકા.

ગાઝલ ૨૧.

રોશન હુવાઝમી પે ફમર કામીયાંબકા
ખરદા જાંહાંસે ઉઠ ગયા ઝુલમતકે ખાખકા.
ફવેસહરને ચાક ગીરેખાન જખ કીયા,
ખીઆ ફલકને એક • તનાખ આફતાખ કા.
દીનપે એક અરશે મોઅલ્લાકે લુમહે,
ખટકા હુવા ફલકપે જો પાસે રેકાખકા.
કાખેકો ફખર કીયું નહો, ખાની ખલીલહે,
પોહોઆ ફદમ હે તીસપે રીસાલત મઆખકા.
મઝમુને ગેરસે મુજે નફરત કમાલ હે,
ખુરશીદ કખહે દુઝદ કંઠી માહાતાખકા.

અપની તો હૈસીયત મીંયા મીસલે હુખાખહે,
નાચુક મીઝાજ ઊમરકા હે બે હીસાખકા.
તમજદુ કીસ લીયે તુજે માહશર કા ખોદહે,
મદદાહ, તુહે માલેકે યાઉ મુલ હીસાખકા.

ગઝલ ૨૨.

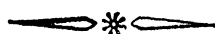
તુજસાતો કોઈ હમને નીરાલા નહીં દખા,
ઇસ દરજયે આલાસે દુખાલા નહીં દખા.
કયા નાઝ કીયા અરશપે અલાહસે તુને,
એસાલી કોઈ આહનેવાલા નહીં દખા,
મુસાહી કેયે બખતે સીકન્દર થે જાહાંમે.
દુશ્મનકા કોઈ હાથકા પાલા નહીં દખા,
હો કરકે મુકરરેખ કહીં હાંકાલી ગયા હે,
શઈતાનસા મગરૂર નીકાલા નહીં દખા.
વારશકે કમર કયુન મુફજ્જિર હો જાહાંમે,
અતરાફ કલી ઉસકે તો હાલા નહીં દખા.
કહેતેહે શબ્દકદર છસે વોહે નમુના,
સખ તુરે મોહમદકા આજલા નહીં દખા.
અરમાન રહા દીલમે તુમારે યેહી તમજદ,
અફસોસકે રૂવે શહેવાલા નહીં દખા.

ગઝલ ૨૩.

શોકર અલાહકા હમકો જો મુસલમાન કીયા,
આર પયમખર કા હમે તાખયે ફરમાન કીયા.
શુકર કીસ મોહસે કરેંતા કે અદા હો હમસે,
ખડકે ઇસગીમતે અહમદપેહે અહસાન કીયા.

યાદ ઇસા કે સીવા કેસકો હુઇથી ઇનજીલ,
 તુને કઇએકકો યેહાં હાફે કુરઆન કીયા.
 ગરહે મખલુક જાંહાંમેં તેરી કઇ ફીરફેપર,
 શુકર હયવાં નકીયા આર મુજે ઇનસાન કીયા.
 રેઝકી જીસતેજી હરફરદે બશર કરતા હે,
 તુને મરઝકો યા રખતેરા મેહેમાન કીયા.
 દાંત મોહોમે નથે રઝઝાક હમારે જખતક,
 ખુને માદરસે ઝેઝા તુને રગે જનકીયા.
 કુછ એખાદતપે નહીં હે તેરા મોકુફ કરમ,
 પલમે ચાહાતો ગદાકો વોહીં મુલતાન કીયા.
 તુહે માખુદ એખાદત હે સઝાવાર તુજે,
 ખુબ કુદરતસે યે કઉનેનમે સામાન કીયા.
 કયુનશાકિર રહે તમજદ તેરા મુબહોમસા,
 કોનસા પુરના ઇસ બન્દેઝા અરમાન કીયા.

ગાઝલ ૨૪.

અંહમદસા પયેમબર કભી હાંસિલ નહીં હોતા,
 વા આપના કભી કુશલે દરેદીલ નહીં હોતા.
 ઉમેદકો ઉમેદથી આર હીરસથા બેઆસ,
 ઇમાન બજુઝ આપકે હાંમેલ નહીં હોતા.
 મુમસીફે ખાદા ઝેરકભી આદીલ નહીં હોતા,
 ફીર દોઝખી જનતકેભી કાબેલ નહીં હોતા.
 ઉલફત નહો જીસ દીલમે રસુલે અરબીકી,
 ઉસ શખસકા ઇમાનભી કામેલ નહીં હોતા.
 તમજદ યે દરબારહે સરકારે સખીકા,
 કીસ વાસતે બખશીશકા તુ સાયેલ નહીં હોતા.

ગઝલ ૨૫.

હું મુખતીલાએ ઇશકે મોહમદ અરબીકા,
 મઝકી મદની હાશેમી યે મુત લખીકા.
 નાઝાં હું સીકન્દર કી નીમત અકસકે ઉપર,
 હયરાન હું આઈના જો દેખા હલખીકા.
 મુશતાફ હું કયું કરના વોલે મેહેરે શમાચેલ,
 શરફી ગરબી મુશતહેર આલી નસખીકા.
 કોઈ આશોકે રક્તાર કોઈ શીકલકા માઈલ,
 મેંતો હું વોહી ખાસ તેરે ખુશ લકખીકા.
 વહલાહનેસારં દીલે ખીસમીલકો અદખસે,
 નઝરાના કુખુલે જો મેરા બે અદખીકા.
 અહલાહરે ઊસનુરે મોહમદકા તમાશા,
 નઝઝારા કુના હું મેવો શરફી ગરબીકા.
 હોતે નહીં દોનનમે પયદાચે દોઆલમ,
 ઇબ્નદ હુવા નુર તેરા એક સખખીકા.
 તમછદ તડપતાહેપડા હિન્દમે ચારખ,
 આશીફ હે તેરે દાસ્ત વો ઉમ્મી લકખીકા.

ગઝલ ૨૬ રદીક્રીબે.

શોર કરતે હેં વો જખ મુરગે સહર આખેર શખ,
 રાહરો ચલનેકો કસ્તાહે કમર આખેર શખ.
 ઠંડી સાંસે કોઈ માયુસકી હેં બાદ નસીમ,
 જોશમેં કુચેસે કરતી હેં ગુજર આખેર શખ.
 ઇદકે ચાંદકે માંનીનદ તેરા શોર ઉઠા,
 જોસે સાચેમકો પોહોંચતી હે ખખર આખેર શખ.
 દાસ્ત બેશક હે મોઅઝઝન મેરા મેં જનનતા હું,
 પરવો દુશમન હે રૂકત નિંદકાહર આખેર શખ.

જો જો બન્દે મેરે માણુદકે હેં ખામુલ ખાસ,
 અપની મસજીદમેં વો કરતે હે ગુઝર આખિર શય.
 તાઝેરે ખુરદો કલાં યાદ મેં હેં મૌલાની,
 રોઝ કરતે હેં ફકત ઉઠકે ઝીકર આખિર શય.
 •તુને તમજીદ કુમીદયલે પડાહે કે નહીં,
 થાપયેમખરકો યે ઇરશાદ મગર આખિર શય.

ગઝલ ૨૭.

એ ધર ભીટુક નઝર કરીયે કભીતો આઘયે સાહેબ,
 નઝર કર દંઘગે દીલ હંમભી નહીં શરમાઈ યે સાહેબ.
 ફક્સમે બંદ હો ખુલ્લખુલકી સુરત કયા હુવા ટેરે,
 અભી હોગે રહા એકદમ મેં નાઘબરાઈ યે સાહેબ.
 તુમી રૂકે યે આશીફમે કહો તકસીર કયા ઉસકી,
 કીચે અપને પેનાદીમ હોકેઅબ પચતાઈયે સાહેબ.
 જો પાલા આસ્તીમે સાંપ તુમને અબન ઘબરાઓ,
 યે લડકા બદ ચલનનીકલાહે અબગમખાઈ યે સાહેબ.
 કહાયા બોસાંદેનેકો તો અબ કયા દર હે કહીયે,
 દીખાકર વોલખો રૂખસાર ના શરમાઈ યે સાહેબ.
 હુવા હે ખીસ્તરા દુલેકા ઇસદમસાથ સોનેકો,
 ચલે અબ મુનતઝીર હોંગે વાહાંપર આઘયે સાહેબ.
 વફા વાદકી કબ હોગી ખીયા તમજીદ સાહેબમે,
 ગલે લીગનેકા કબ હે વફા યે ફરમાઈ યે સાહેબ.

ગઝલ ૨૮.

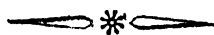
સેંકડોં માશુકમેં વો હે મેરા મહબુબ ખુબ,
 રંગ ફક કરતા હે સખકે હોતે હેં મગલુબ ખુબ.

વસલકી લુટે મઝા કયુકરન વો ઐયાશ હે
 હે ઇધરતાલેખ ભીકા મેલ ઝોર ઉધર મતલુખ ખુખ.
 ઇમ, તેહાં અરરા ચલાકર ઝકકરીયાકા કરલીયા,
 સાઝેર ઝોર શાકેર મીલાયે દુસરા ઐયુખ ખુખ.
 વોભી દુનિયાં મેં હે સાહેખ જનકો કુછ પરવા નહીં,
 ખનકે ખેઠે હે જનહાંમે દખાયે મજઝુખ ખુખ.
 યુસુફે મીસરી અગર તમજદ તેરેપાસ આયે,
 દખકર રોશન હોં ઉસદમ દીદયે ચાકુખ ખુખ.

ગઝલ ૨૯.

ઉસ માહરૂકે સામને આજાયે આફતાખ,
 શરમાકે ફીર ઝમીમે સમાજતય આફતાખ.
 દીબ્બર શખ મેં ગર મહે તોખાં નમુઘહો,
 ફીરતમેં ફુખ જનકો ઝમખાયે આફતાખ.
 ગરશમેઝરૂ હો ખઝમમે કખતાખ લાસકે,
 ખનકર ખનાવ સેંકડોંગર આય આફતાખ.
 ઉસમહ જખીપે ગરચે ઝેકાઝેક પડે નઝર,
 ખેતાખ હોકે આપહી ઘભરાય આફતાખ.
 તમજદ જસકી આતીશે હીજરાંમે તુમજલે,
 ચેખાફહે કહીં નવો જલ જતય આફતાખ.

ગઝલ ૩૦.

પહેલુમેં ચારકરને લગા હટ તમામ શખ,
 મેં કયા કહું જોનિંદ રહીચટ તમામ શખ.
 હમ સાચેવાલે જગ ઉઠે શોરો શરકો સુન,
 મુખહોતલક યુંહી રહી ખટપટ તમામ શખ.

મેંને વદાઆ કર દીયા ઘરસે પકડકે હાથ,
 ફીર સરથા ઉસકા ઓર મેરી ચોખડ તમામ શખ.
 સુન કર રફીખ ખુશ હુવા પરદા હુગા જોડોશ,
 પોશીદા બાત હો રહી પરઘટ તમામ શખ.
 બેનેલી ચુપકે ચુપકે બીછોનેમે કયા કહું,
 આંસુ પીયા કીયે ચુંહી ગટગટ તમામ શખ.
 સીનેપે મેરે લોટા કીયે સાંપકી નીમત,
 વોઝુલફ કે મરો ડે હુવે લટ તમામ શખ.
 તમજદ દુશ્મનોકા તેરે હાલ કયા કહું,
 દુકડે જગરકે ગીરતેયે કટકટ તમામ શખ.

ગાઝલ ૩૧.

દીલરૂબા પહેનેહો જોડા યે શાહાના કયા ખુખ,
 નાઝસે ચલકે દીલોંકાલી લુભાના કયા ખુખ.
 મુજબગાનેકો • બેગાનેકી તરેહ દુર કીયા,
 પાસઃ અપને વો રફીબોંકા ખુલાના કયા ખુખ.
 છીન જરં દીલકો મેરે આપ અકડનેકો લગે,
 તીસપે ડહેસે અંગુઠેકા બતાના કયા ખુખ.
 મેં હું પરવાના સીફત શમએ તુજે સમજાહું,
 રોઝ જલનેસે યેહેજનૂકાં જાના કયા ખુખ.
 મુન ખા કર ઘડી મીસ્સીકી જમાનેકી અદા,
 મુસકોરાકર લખોદનદાન દેખાનાકયા ખુખ.
 માંગ દીખલાકે મુજે માંગ લીયા દીલ મેરા,
 ઝખમે દીલકો મેરે શાનેકા બનાના કયા ખુખ.
 તીરે મીઝગાંકો કમાં અખરૂપે ખીચવાકે સદા,
 દીલકો મેરેહી નીશાનેકા બનાનાકયા ખુખ.

સુગત અપનીકો દીખા કરકે બરફસે દીલપર,
અપને નખશોકો કીસી તરહે જમાનાકયા ખુબ.
આકે તમજદ કે દીલકો તો ઝરા ખુશ કીજે,
યે જીતાના ચેરેઝાના નસુલાના કયા ખુબ.

ગઝલ ૩૨.

આજદીલબરકો મેરે હો ગઘ જાગીર નસીબ,
દુશ્મને જાંકો ભલા કયુ ન હોતા ઝીર નસીબ.
ઝલફકા નામ કહી ભુલેસે મેં લે બેઠા,
તબસે પાંઉકો મેરે હોગઘ ઝંજીર નસીબ.
દુરે દીલકોભી બના સકતા હું કોઈ થેતો કહે,
એસે ઘરકો તો નહીં હોતી હું તાંમીર નસીબ.
ખુબ મનસીફ હે મીઝાજ આપકા માલુમ હુવા,
દરપે કોઈ આપકે આયા હુઈ તવફીર નસીબ.
કોઈ મીઝગાંકા કૃતીલ એરે કોઈ અમરકા શહીદ,
કોઈ તલવારકા કુશ્તા કોઈ હે હીર નસીબ.
કીમીયા તુજકો હે તમજદ જો હે ખાકે ફૂંદમ,
તેરે મહબુબકી હોવે તુજે અકસીર નસીબ.

ગઝલ ૩૩.

કોન સુફી કયા મુસલ્લા હે કહાં મસજીદ જનાબ,
પરદા પુતલીપર પળાહે તુરકે ઉપરહીજાબ.
હેનસૈયુર આપના મીસસેહવા વાહી ખીયાલ,
વો મીસલ બચ્ચા બગલમે ઘુંડતે ફીરતે ખરાબ.
નહનો અફરબકી ખબર ફરઆનસે તુમપાએહો,
હોશ હે તુમકો મીયા યા મસ્ત હો પીકર શરાબ.

બાંદ આંખેં કર રહેં દુનીયામે ચહી ખુમ હે,
કુછ નઝર આતા નહીં જામ આંખ ખોલે હે હુઆમ.
દખ અયે તમજદ ઇપ્રાહીમે ઇસ્માઈલમે,
કયા છુરી કયા ઝુબહે, કયાવો ખાબ આર કયાંદીલકો તાબ

ગઝલ ૩૪.

ઇસદમલી મુહદખાનેકો આયે બડેનસીબ,
ભુલે હુવોકો યાંદકીયા ચેહખડે નસીબ.
હય હુસનકા ઝુફર તો અખશાદ રહીયેગા,
તુમ હો તવંગર આર ચેહાં હમતો હેં ગરીબ.
નાદીદાવાર રેહતાથા મુશતાફ રોઝો શબ,
સાહેબ તુફેલી દખ્તરીયે આપ હેં અજબ.
હું મુખતેલા મેં ઇરાફે મોહમદ આરખીમે,
મેરા ખુદા હકીમ હએ ઇસા મેરા તબીબ.
બખશીશકાં મુદદઆથા ને મુદદત દરાઝસે,
ખુદખોશ ઓઠા સવારીકે આગે કોઈ નફીબ.
ઇતનીહી અરઝ હે કેવો માલેક હો મેહેરબાન,
ફીર હાગદાકો શાહકા રોતબા વહાં નસીબ.
તમજદ બખતવર હો યે ઉગમેદ હેતુજે,
કયા દર હે દાઆ કો ઇન્ખત કરે મુજબ.

ગઝલ ૩૫.

મેરી આંખોં કે મુકાબીલ મેં ને રેહતાથા હે જાબ,
માઝીરત ઇસલીયે કરતાં થા તુમારેસે જનાબ.
બેકસી મુરદની છાઇહે મેરે ચેહરેપર,
લીલના અખ જોરસે કરીચેના મેરે દીલયે ઇતિબ.

પરનામે કોનહું કીસકામપે આમાદાહું,
 મેરી મતલબ તોચે હે પાઊં કીસી તરહે સવાલ.
 ચેહી કીસમતકા નવીશતાહે કે રોયાકીજે,
 મતોનામા કોઈ ભેજે ન કોઈ લાયે જવાબ.
 ચશમે અગુરકા ખીચવાકે પીયા મેને શરાબ,
 દીલગઝક કે લીયે ભેજવાયા કે ભુન આંચેં કપાબ.
 ગ્રશપેગ્રશ આને લગા જબકે મીલા જામપે જામ,
 નતો ગીનતી રહી મુજકોન ઉને યાદ હીસાબ.
 શુકર તમજદ તુજે ફીરબી ખચાયા રખને,
 પરનયે ઇશક વોથા કરતા તેરા ખાનાખરાબ.

ગજલ ૩૬ રહીપ્રેમી.

કયા હુવા મુજસે વોડઠાહે અગર આપસે આપ,
 મેરી ઉલફત ઉસે ખીચેગી ઇધર આપસે આપ.
 ઉસમરીઝે જીગર અફગારસે કયું ડરત્તા હું
 દીલ ઘડકતા હે મેરા આઠ પેહર આપસે આપ.
 લીખાસીધા મેરી કીસમતકા અગર હોવેગા,
 ખુદ ખખુદ આંધંગે વોધરકો મેરે આપસે આપ.
 દીલકો હોતી હે ખખર દીલકી અગર ઉલફતમેં,
 સદમયે હીજરકી પોંહચેગી ખખર આપસે આપ.
 આતીશે ઇશકસે જલતાહે જીગર આહમેશં,
 રક્તા રક્તા ચેહી જાંચેગી ખખર આપસે આપ.
 અયે પરીઝ તેગી ઝુલફાંકી ખલાયેં લેતા,
 મેહરકી કરતી કભી મુજપે નઝર આપસે આપ.
 ખુબઝયાંકો તુમારાહે ખિયાલ અયે તમજદ,
 હુંડતે ફીરતે હે વો શામો સહર આપસે આપ.

ગઝલ ૩૭.

તેરે રૈઝનકે તલેમેં ખેડાતા હું યાર. ચુપ,
 હરકે જાંની મીસલે તેરે સાયએ દીવાંર ચુપ.
 ને શે વહશત નેશપર આતીહે મેરી અસ ઘડી,
 દીલકો કેહતાહું ઝરા ચુપ આ મેરે ગમખાર ચુપ.
 કોન કર સદ્તાહે ખીમારોંકે આગે શોરે ગુલ,
 ચુપકે બેઠો હું મનેશીના જેસા હે ખીમાર ચુપ.
 કીસલીચે કરતાહે તું અહવાલ ઝાહીર ઇશકકા.
 હોશમેં આ રૈક મોંહકો આમીયા મૈયખાર ચુપ.
 ચુપકે ચુપકે તુ સુના કર દીલરૂખાકી ગુસ્તગો,
 ઠેરજા ઇરશાદ હોતા હે મેરે સરદાર ચુપ.
 અએ મીયાં લમજાદ સાહેબ એક ગઝલ દીગર કહો,
 કીઉંકે સખંદુશ્મન હુવેહેં સુનકે યે અશઆર ચુપ.

ગઝલ ૩૮.

તીરે નીઘેસે હોગએ જબ દાશીકાર સાંપ,
 પાંઉપે સરકો રખને લગે સો હઝાર સાંપ.
 માઅશુકે ઝેર સાએમે રેહેતાહે ગેરકે,
 ચોકીહે ઉરપે રખખી હુઇ કંઇ ફીતાર સાંપ.
 યૌસેકી એક હવસમેં ગયા માહેર કે પાસ,
 ભાગા વહાંસે દખકે મે બેશુમાર સાંપ.
 સોદા હુવાથા જબસે મુઝે ઝુલફ યાગકા,
 રેહેતા થા મેરે સરપે મીસલ એક સવાર સાંપ.
 તમજાદ તેરા યારભી અફસુમે તાફહે,
 રૂખપરહે ઉસકે દખીયે અબ દો નીસાર સાંપ.

ગાઝલ ૩૯.

મેં ન કહતા થા જલદ આઝો આપ,
 રૂકે મિઠેલેં અબ મનાંઝો આપ.
 જેસી ગુઝરે હે યું ગુઝરને દા,
 ઉસ્કે ખારેમે શમ ન ખાઝો આપ.
 આપકા મુનતઝીર મેં બેઠા હું,
 આઝો વરના મુઝે ખુલાઝો આપ.
 ઈન શરીઓંપે જોર ખુબ નહી,
 નાહકે ઉનકો ન અબ સતાઝો આપ.
 અલી ચુપકે હુવેલેં માતેમસો,
 યાદ ખાને ના અબ દીલાઝો આપ.
 દાવમે કબ તુમારે આતાહું,
 મુઝકો ખાતોંમે મત ઉડાઝો આપ.
 સીખા સીખલાયા હું મેં તીફલોંસે,
 મુઝકો હરગીઝના અબ સીખાઝો આપ.
 જવ પોશાક બદલેઃ જલદીસે,
 બેઠતાહું યહાં નહાઝો આપ.
 મર રહાહું ફીરાફમેં તમજદ,
 મોંહતો આકર ઝરા દીખાઝો આપ.

ગાઝલ ૪૦.

કરતેલેં કોન તરહેકા મુઝકો શુમાર આપ,
 મોંહપર મુનાં રહેલેં ખુરી સો હઝાર આપ.
 મેં કયા કરૂંગા આપસે તાઅનેકે યું કલાંમ,
 હાંકર ચુકેહો પેહેલેં હીસે એક ખાર આપ.
 કહીયે તુંમારી કોનસી તફસીર હોગઈ,
 હમકો ખબરભીથી નહીં ઝારથે નીસાર આપ.

યેહી હમારી ચાહકા દોગે સમર હમેં,
બદનામ હમકો કરતેહો ને બેશુમાર આપ.
ખુબોંમે કુલ કુલકે રહેતે હો ગુલકે તોર,
હમકો નઝરસે ડાલકે સંમજેહેં ખાર આપ.
કુરકતકી આગ આપકો બાગે ખલીલ હેં,
નમરૂદ સો દીખાતેહો હમકો ચે નાર આપ.
તમબુદ રૂઠાહે કબી આપસે તો કીયું,
આતેહો ફીર મનાંનેકોહી બારબાર આપ.

ગજલ ૪૧ રદીફતેકી.

કામત ચે રઝખૂકી તેરી ગોયાહે ફેયામત,
રફતારસે નીકલેહે તેરી આપ શગરત.
આંખોંમે તસવવુર તેરા રેહતાહે શબો રોઝ,
નકશા હે મેરે દીલપે મોહબબત હે નીહાયત.
બદખાહ કીસીકા નહીં હું મેંતો પરીરૂ,
રમંતાહે અબસ દીલમેં રફીબ અપને અદાવત.
દતેહો મુઝે વસલકે વાદકે ને ઘોંકે,
બીયાનેકી તરેહ કરીયેગા બોસાતો ઇનાયત.
હું જંગપે આમાદા તેરે ફાજ બોહોતસે,
દખૂંતો ભલા કર્નાહે અબ કોન હીમાયત.
દુશમનભી અગર આચે મેરે ઘર તો ખુશી હું,
ને ખુદ હો ઝલીલ ઊરપે નબઠઝ હે શામાતત.
ને બુહે કમીનેકી વોહ હરગીઝ નહીં છુપતી,
અશરાફ દીખાતાહે હરએક અપની લીયાફત.
ના લાયેફી તમબુદ અયાં હોતી હે ઉસ દંમ,
બદ કો કોઈ દીખલાએ હે જબ અપની લીયાફત.

ગઝલ ૪૨.

અહલાહ જખ મીલાએતો એસા મીલાએ દાસ્ત,
 હોવે વફા શઆર સખુનકો ઉઠાએ દાસ્ત.
 કેહેતેહેં દાસ્ત ઉસ્કો ને દેનેકો જન તક,
 આમાદા હોકે સરકો મુકાબીલ ઝુકાએ દાસ્ત.
 કેહેનેકો સુન્નેકો તો બોહોત દાસ્તદારહેં,
 પર હો વફામે તાકુ ઉસીકો ખનાએ દાસ્ત.
 આંખેં ફુટી હુધ હેં મુરવવતકી જહાંસે,
 ઉલજતકી ઉડ રહી હે દીવાંસે હવાએ દાસ્ત.
 કરતે હેં દાસ્ત દાસ્તપે જોરે જફા અગર,
 વોહ ઇમતેહાંકા વફતહે ઉસકો ઉઠાએ દાસ્ત.
 ઝીનદા હુવે હેં કુશતએ ઉલજતબી બે શુમાર,
 મુરદકો ઝીનદા કરતી હેં આવાઝે પાએ દાસ્ત.
 તમજદ કીયું શહીદ હુવા ચાહતે હો તુંમ,
 ગર હુકમ હો તો હાતોંકો મેહેંદી લગાએ દાસ્ત.

ગઝલ ૪૩.

પથર પુરસ્ત હે કોઈ કોઈ ખુદા પુરસ્ત,
 હેં ખુદ પુરસ્ત કોઈ કોઈ આશનાં પુરસ્ત.
 ઝરદારકે ફીરાકમે દે તે હેં જન ને,
 વોહ હેં ઝખાં કે ચાદકે બે શક મઝા પુરસ્ત.
 બે શરમ બે હયાઓં કે ઉરીયાં કલાંમ હેં
 પરદ મેં દીલકે રહેતા હું મેં હું હયાં પુરસ્ત.
 દખા ને સુરખ રંગ તેરે હાથોકા અએ પરી,
 આતીશ કો છોડ કર કે હુવાહું હીના પ્રસ્ત.
 આઈના વાર દીલ હેં મેરા ઝંગ નહીં મુતલક,
 હૈરાન કીસ લીએ હો મેં હું ખુદ સફા પુરસ્ત.

ફીર બાદ મરગ ફીસ લીએ આઓગે કુખરપર,
તુમ મતલબી હો દેખે તુમે ખુશલીકા પુરસ્ત.
તમજીદ કીઈ નીબાહ હો તેરા હર એકકે નાથ,
ઉલટે હોં ને મીઝાજ કે ફીરએ વફા પુરખત.

ગાઝલ ૪૪.

દાનતેઝારીમેં મર ચલા ફીસમત,
કેહેતે કેહેતે કે યા ખુદા ફીસમત.
સરફ સખ ઉમર હો ગઇ મેરી,
જુઝ ગુનાહ મુજસે કયા હુવા ફીસમત.
કોઇ જન્નતમે કોઇ કો દીદાર,
ઉસ જગોહ પરભી હેં જુદાં ફીસમત.
હમને ઉસ દીલ રૂખાકો સમજયા,
એર દેખી બોહોત લડા ફીસમત.
પર ના તમજીદ કુચ્છ હુવા હાંસીલ,
હે તુમારીભી આહ કયા ફીસમત.

ગાઝલ ૪૫.

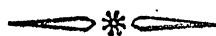
મેં રહા ધૂનતેઝાર સારી રાત,
આપને મુક્તમે ગુઝારી રાત.
કોઇ દમમે અલી તુંમ આતે હો,
દમ શુમારીમે સખ ગુઝારી રાત.
મુક્ત બરબાદ ગઇ મેરી મેહનત,
બરમે આઇ ના વોહ પ્યારી રાત.
મીસલે બીસમીલકે મેં તડપતા થા,

ગોયા સીનેપે થી કઠારી રાત
 વોહ મઝા અખ કહાંસે આઝેગા,
 ગર કભી આઈ લાખ ખારી રાત.
 શમકો મેને કમરસે યેહી કહા,
 તેરે આનસે હે ખારી રાત.
 ચાંદની લી બગલમે ઝોર ચંમપત,
 હો ગયા ચુપકે ઝેક ખારી રાત.
 રોતે રોતે મે સો ગયા બેહોશ,
 ખાખમે આકે યે પુકારી રાત.
 કયા કહું તુઝકો હાલ મે અપના,
 મુનતઝીર મેરહા હું સારી રાત.

ગઝલ ૪૬.

કીસસે જાંકર કહું મે દીલકી ખાત
 અશકે જારી થે મેરે સારી રાત.
 પરન શોખ આયા વો મેરે ખરમે,
 હાથ મલતા પડા રહા હય હાત.
 ગેરસે ખાત વો લગા કરને,
 તલખ હો ગઈ મેરી વહાં ઝોકાત.
 દમ નીકલતા નગર. બ આંતે તુંમ,
 પેશો પસમેથી હાલતે સકરાત.
 તેરા અહસાંન મુજપે હે તમજદ,
 ઝેક ફકત કામ આઈ તેરી ઝાત.

ગાઝલ ૪૭.

હમારે ચારકી દખા હે કેસી માહકી સુરત,
અયાં હે જુસ્કે રૂપપર સાફ બીસમીલાહકી સુરત.
ઝુલેખા હો ફીદા ગર દખ લેવો માહર મેરા,
ભુંલાદે શીકલ યુશુફ કો વોહે દીલ ખાહકી સુરત.
સરો કરતા હે ઉસપર રશક દખી જખસે વોકામત,
ફદમોઝું કી હે બેશક અલેફ અદલાહકી સુરત.
ન હો દાઝખ મકાં તેરા મુઝે યે ખોફ હે વહશી,
નઝર આઈ તેરી શેયતાંનસે ગુમરાહકી સુરત.
હવા ફાખુ અગર પાચે બગોલા બનકે લે જાએ,
ઉડાકર લાશકો મેરી ફકત એક કાહ સુરત.
મેં પોહોંચુંગા ઝુફર અબ મનઝેલે મફશુદકો શાયદ,
નઝર આતી હે રહેલે મેં મુઝે અબ રાહકી સુરત.
ખુલેગા રાઝ મખફી તુજપે અબ તમજદ અલખત્ત,
તો દખી ખાખમેં શમસો ફુમર નાગાહકી સુરત.

ગાઝલ ૪૮.

તેરી રશ્તાર હે બેશક ફેયામત .
ફેયામત હે ફેયામત હે ફેયામત.
તેરા તીરે નીગાહ કારી હુવાયા,
સલામત હે સલામત હે સલામત,
ખખરદાર અબ ન ઉસ્કે ઘરકો જાના.
નદામત હે નદામત હે નદામત,
નહીં દખા હે જખસે મુનતઝેર હું
શીકાયત હે શીકાયત હે શીકાયત.
નીકાલા ઘરસે બી વાયસ ફીર આયા,

હીમાફત હે હીમાફત હે હીમાફત.
 કીયા મુરદકો છંનદા એક દમમે,
 કરામત હે કરામત હે કરામત.
 દોખાકર મોહ ખતા તે હે અંગુઠા,
 શરારત હે શરારત હે શરારત.
 ભરોસેપર ફખર કરતા હે વાંજે,
 હીમાફત હે હીમાફત હે હીમાફત.
 શફફત હેતો ફીર આવીંગે દીલસે,
 ઇનાયત હે ઇનાયત હે ઇનાયત.
 ખીલા દગા કીસી દીન ઝંદેર તુઝકો,
 અદાવત હે અદાવત હે અદાવત.
 મે નકી પર હું ઉસ્કે વો બદીપર,
 લેયાફત હે લેયાફત હે લેયાફત.
 મેં જાઉં કીસતરેહ ઉસતકે 'યે કયું હો,
 ફખાહત હે ફખાહત હે ફખાહત.
 કભી કુશ્તા હુવા કુરફતમેં ઉસ્કે,
 શહાદત હે શહાદત હે શહાદત.
 તપે કુરફત ઉતરતી ચહતી હોગી,
 હરારત હે હરારત હે હરારત.
 કમીને આડકર ફીરતે હે ખુરફા,
 શરાફત હે શરાફત હે શરાફત.
 મોહબબત કમહે ઉસ ગુલશકી મુઝપર,
 નીહાયત હે નીહાયત હે નીહાયત.
 અમામેં તેરે અયે તમજુદ કુરુહ કુરુહ,
 છુતાફત હે છુતાફત હે છુતાફત.

ગાજ ૩ ૪૯.

વો યાદ આતી હે ફીર ખહારે ખસીન્ત,
 વોફરહતુ ફીઝાં વો નીગારે ખસીન્ત.
 વો સાફી વો સાગીર વો દારે દારાખ,
 હે આંખાં મેં અખતક ખુમારે ખસીન્ત.
 વોરોનક ફીઝા મતરેખા હે ફકત,
 ઉસીસે હે ખેશક વેફારે ખસીન્ત.
 વો મસ્તાના વાર આતી હે જખ ખસીન્ત,
 ખીલાતી હે સખ લાલઝારે ખસીન્ત.
 વો રંગીન પેહેને હુવે સખ લીખાસ,
 ગુલોંપર વો ગુલઝનીસારે ખસીન્ત.
 વીદાપરભી પેહેને હુવોંકા લીખાસ,
 ન તનસે કભી વોહ ઉતારે ખસીન્ત.
 કહાં અખકે તમજદ વેસી મઝા,
 તહીં રેહેતી હરદમ ખહારે ખસીન્ત.

ગાજ ૩ ૫૦.

આજ લેનેકોપરી આઘ મુઝે લશકર સમેત,
 મેંભી રાઝી હો ગયા જાનેકો કરરોફર સમેત,
 તીરે મીઝગાં તેઝે અખદ ખાલકી સુરત સીપર,
 વેહેન કર ખખતર ચલા ઓરલે લીયા ખનનર સમેત.
 પોહોંચે જખ દરીયાએ કુલઝંમ ના ફસે ગીરદાખમે,
 જોતા ખાકર હુખ ગઈ કીશતી મેરી લંગર સમેત.
 હુસનકા ગર ફખર હોગાં અએ પરીવશ આપકો,
 ગાડહુંગા આઘનેકો જાકે અસકન્દર સમેત.
 તુને શર સઈયાદ મારા સુરજે દીલકો દેખના,

સુરતે ખુપખુલ ઉડીંગે હમલી બાલોપર સમેત.
 ફાર્કલા તયારહે : જનનેકો આઝેમ હંમલીહે,
 લે મુકે અસખાખલી એહરાંમકી ચાદર સમેત.
 અખરૂવો બીની નમુના હે હરએકકે રૂખ પેવો,
 નકશાએ મેહરાખ હે નઝદીક હે મીમખર સમેત.
 રોખરૂ અલાહ કે જનાહી હે સખકો ઝુરર,
 મોહર દરતર પર કરે આર જાઈયે મહઝર સમેત.
 ઇસ ઝમીમે એક રાઝલ તહરીર કર તમજદ આર,
 હોવે વો મંઝમુન દીગર પરહે તાઝાતર સમેત.

ગજલ પૃ રહીશ્ટે.

દખ કર મેં મેરા ગુલરૂ જો છુપ ગયા ઝટપટ,
 મેરેલી દીલકો લગી ચટ પટી તો મેં ચટ પટ.
 વો જાકે છુપ ગયા એખટ કે પાટકે પીછે,
 લપકકે મેંલી ગયા જાકે દરપેકી ખટ પટ.
 મેં ચાહું જાલને વો બનદ કરલે ઝટ પટસે,
 પુકારું મેં ઉસે અંદરસે વો કહે હટ હટ.
 પરેશાં ઉસકોલી મેને કીયા ઘહાંતકકા,
 વ બાલ બાલ હુવે સરકે બલકે હર લટ લટ.
 પડહા જો મેને એક અંકસું રફીખકે ઉપર,
 જગરકે ટુકરે લગે ગીરને ખુદખખુદ કટ કટ.
 મેરાલી ચાર તરેહદાર ઇસ તરેહકાહે,
 કમાલ રૂની યે ફેહેતેહે હાંયે હે નટ ખટ.
 બીઠાકે ગોદમેં પીયાલા ઉસે પીલાતાથા,
 ઉધર રફીખ વો આંસુકો પીતા થા ગટ ગટ.

નીસાર હોતામેં ઉનપરતો પ્યાર કરતો વો,
ખલાઈયેં લેતો તો કુટતીથી ઉગલીયાં ચટ પટ.
કહા હવસ કોઈ ખાકી રહી હે અચે તમજી,
ખયાન કીજીયે વરનાંતો જાએં હમ ઝટ પટ.

ગઝલ પર.

પેંચ પગડીકે ના ઇસતરહે મેરે ચાર લપેટ,
દીલકો લુટેહે તેરે ચેહેરેકે આસાર લપેટ.
ખુન નાહક તેરી ગરદનપે ચહા મતઝાલીમ,
અપને લોહુકો ન તલવારસે બેકાર લપેટ.
તું હે આમાદા અગર કૃતલહે મંનઝુર તુજે,
ચલ કંમર પરબી કુંભૂરખંદ તું દો ચાર લપેટ.
દીલે વેહશીપે નહી રેતા હે ફાણુ મેરા,
જખકે લેતે હેં તેરે ગેસુએ ખંમદાર લપેટ.
દાગે ઇશકે એકકી ફીસ્મતમે રકમ હોતાહે,
તુના અએ દીલં ચે જીગર કો મેરે બેકાર લપેટ.
રોખ હરગીઝ નહીં આનેકા કીસીકે દીલપર,
તુના વાખેઝ ચે બહી ગુંમખઝે દસતાર લપેટ.
ખાત કરતે હેં ઇસીતરહે ઝરીફ અચે તંમજી,
એક મોઆમેમેં કંઈ લેતેહેં ઇસરાંર લપેટ.

ગઝલ પઝ રહીકેમે

સચતો ચે હે હરકીસીસે દીલ લગાનાહે અબસ,
જનકર અપના કોઈ દુશ્મન ખનાનાં હે અબસ.
બે વફાઈકા હે ચરચા હે વફાદારી કહાં,
તાયેરે દીલકો ફક્સમે ફીર ફસાંના હે અબસ.

તું મ મુવે જાતે હો નાહકે ઉસકો કુચ્છ પરવા નહીં,
 એસે સંગી દીલકો જાકરકે મનાના હે અબસ.
 હું ગાલીઝ ઉસકી તખીઅત મુતમે પથર ન ડાલ,
 ફીતના ખરપા આર હોગા યે સતાનાં હે અબસ.
 એસે બદખુકી તખીઅત ગરચે હમપર આગંઈ,
 ફાએદા ઉડેગા કેયા ઉસકા લુભાના હે અબસ.
 ઝીનદગીકા હે મઝા દો દીલહોં એક ફાલીબ રહે,
 વરના નાલાયેફે સાહેબ દીલમીલાના હે અબસ.
 તું ઇધર હંસતાહે વો રોતાહે ઘર બેઠે હુવે,
 કરચુકા પેહેલે નસીહત અબ સુનાનાં હે અસબ.
 આવતો ઘરહે તુમારા મેરી આંખોંમે મીયાં,
 જાઓતો મરજી તુમારી ફીર ખુલાના હે અબસ.
 દીલ લગીકા મશકે તુમકો યાદહે તમજીદ ખુબ,
 એન શીન આર ફાફ અબ તુમકો પડાના હે અબસ.

ગાઝલ ૫૪.

કયું સતાતાં હે મુજે જાનકે નાકામ અબસ,
 ઝુટ લાયા હે કહાંકા તુ યે ચૈગામ અબસ.
 ફરશે મખમલકા હુકુમ હોતો બીછાફું દમમે,
 નંગે પાંઉ કયું ચલતો જે ગુલન દામ . અબસ.
 દીલહે મદહોશ મેરા આર હે આંખોંમે ખુમાર,
 રાત મજલીસમે પીએ મેને દો એક જામ અબસ.
 ઇશકમે હો ગયા આગાઝ કીસીકા ખેહતર,
 ખેર વરનાતો બીગડાતાહી હે અનજામ અબસ.
 લડકા પાલાથા મગર હાથસે વો જાતારહા,
 નામલી યાદ નહીં જોગ્યા ગુમનામ અબસ.

ગરબે સીધા ન ચલેગાતો તુજે ખુબ સમજ,
મારકે યેસા કડંગા તુજે ના કાંમ અખસ
ઇશક મુગલા નીસે કરનેમે હુવા કયા હાંચીલ,
તુમતો તમજીદ જહાંમે હુવે બદનામ અખસ.

ગઝલે રહીશ હમ થપ.

મે કડંગા યાદ જબ અલ્લાહ કો અકબરસે આજ,
કાટ લુંગા તેરી ગરદન દેખ અબ ખાનગરસે આજ.
બદ મેરા અનજમ હોતા કુદરમેં મરતા અગર,
મે હીદાયત ખુબ પાયા મેરે પેશાંમખસે આજ.
આબલાહે ખાંમ મેરા છોડ દે અબદુલ મજીદ,
છોડ અબ હરગીઝ નહીં તું મુજકો ઇસ નશતરસે આજ.
તુરશ રૂઠ મેરી જનીબસે હુઇહે કયા કહું
મુશ્ત ઠેરી હે અદાવત ઉસ મેરે અફસરસે આજ.
જોશપર અફઝું હરાંરત ઇસતરેહ કી બડગઇ,
ખુદ બ ખુદ આતીશ કે શોઅત્રે ઉડતેહેં ખીરતરસે આજ.
કોન હે તેરા ગનીમ આયા હે ચડકે તુઝપે કોન,
જતે હો કીસતરફ ઇસ સુરત કે કરરો ફરસે આજ.
ખેરતો હે મેરે સાહેબ ઉલજે હો ઇતને કીયું,
કોનસી યેસી ખતા અબ હો ગઇ કંમતરસે આજ.
દાંતમે અંગુ શત હે હયરાન હો ઇતને કીયું,
બેકે હો હેરત જદાકીસ સોઅત્રે શશદરસે આજ.
યાદ હે તસખીરકે તમજીદ તુમકો કંઇ અખલ,
પેચમેં લાઆગે કીસ્સકો પડકે તું મ મન્તરસે આજ.

ગઝલે થક.

કહીયે સાહેબ કીસ્તરહેલી આપકો ગફલત હે આજ,
મસ્ત હો મખમુર હો કીસ ખાતસે નફરત હે આજ.

શોખ પેહેલું મેં તુમારે આકે બેઠા ઇસ ઘડી,
 દો જહાંકી ખુબહી લો આપકો લગ્નગત હે આજ.
 ઉમર ભરૂંકા કાએદા એક આંનમેં હોગા જુરૂર,
 દો ઘડીકી અબ ઉઠાલો આપકો મેહનત હે આજ.
 તબએ નાઝુકકો હમારે કુંકદી ગરમીને આખ,
 વો તપે કુરકતકી ખારીકી હુઈ શીદદત હે આજ.
 સેંકડોં હેં હમ અસર આર હમ ઉમર હમપેશાવર,
 નામ ઉનમેં હો ચુકા દુનીયાંમેંલી ઇગ્ગત હે આજ.
 જખકે દો દીલમેંકે હોવેં રાઝ મખશી સાફ સાફ,
 પાક તબ હોએગા સીનાં ગરભરી કુલશત હે આજ.
 દોસ્ત અયે તમજુદ તેરે સુનકે રાઝલેં ખુશ હુવે,
 દુશ્મનોંકો તેરે હાંસીલ હો ગઈ ખીશ્શત હે આજ.

ગાજલ ૫૭.

બેઠે હો દોસ્ત કીસલીયે ઇતને મલુલ આજ,
 સદમાં હુવા હે. કોનસા દીલકો હુસુલ આજ.
 ખુલ ખુલકા દીલ ઉદાસ હે સૈયાદ નઅરાઝન,
 કુમલાએ જાતે હેં સભી ગુલશન મેં કુલ આજ.
 તીરે નીગેહ સે હો ગયા ઇલની જગર મૈરા,
 સીને મેં મેરે આહકી ઉઠતી હે હુલ આજ.
 વંચરાન અયે સનમ તેરી કુરકતમેં હોગ્યા,
 કારી હુઈ હે હીજરકી ખરછીકી સુલ આજ.
 કરતેયે મુદદતોંસે દુઆ તુંમને રોઝો શખ,
 શાયદ વો હાને વાલા હે દેખો ફુલ આજ.

કંદે

જાહીલ તુમારા દોસ્ત શીકાયતકે તોરપર,
બકને લગાવો સાંભને આકર કુઝલ આંજ.
તમજદ શોકસેઝેરકા મુદદતસે થા હુઝે,
આહલાહને વોકી તેરી મેહેનત વો સુલ આંજ.

ગઝલ પદ.

નહીં ગુલરસે બઝકર ચાંદો સુરજ,
તકા કરતે હેં મોહપર ચાંદો સુરજ.
ન પાયા હુસ્ન યુસુફનેલી એસા,
તુમાંહરી કયા મુકદ્દર ચાંદો સુરજ.
નુખવતકીશ્મે ખુખી હુસ્નકી કયા,
કે સીજદા કરતે ઝુકકર ચાંદો સુરજ.
ખુલનદી પર ફલક કે કોન જાએ,
ફકત હેં ચેહી બેડર ચાંદો સુરજ.
ફલકપર ખુરજો અનજુમ સખસે બઝકર,
હેંબે શક સખકે અફસર ચાંદો સુરજ.
બડી હે ઉમરલી કીતની તુમારી,
ક્યામત તક મોફરર ચાંદો સુરજ.
તુઝે તમજદ કયા હે જોઈ ઝુલમત,
ચે હોવીંગે મુનવૈવર ચાંદો સુરજ.

ગઝલ પદ રદીફ્એ.

કલ મુકદ્દયદ થા હમારા યાર ઝનજરોંકે બીચ,
આજ બે દમ હોગ્યા હે આહવો તીરોંકે બીચ.

વો ઝરીફ ઇસતરહેકા હે યાર મેરા કયા કહું,
 એક ચુટની મેં ઉડા લેતા હે તફરીરોંકે બીચ.
 કામી મુશકીલ હોતો સાહેબ સોંપનાં મુઝકો ઝુર્ર,
 તાફે હું કીસતરહેકા દુખો મેં તફરીરોંકે બીચ.
 પેહેલે મેરી આહકા સદમાં પોંહેંચતાથા ઉંને,
 અબતો આયા ફરફ હે આંહોં કી તાસીરોંકે બીચ.
 તેગે અબરૂ એક ફાતીલ આબદારી તીરપે આર,
 તેઝ રફતારીબી એસી કબ હે શમશીરોંકે બીચ.
 ઉલફતે જ નામે રફફા શોકસે લીખતા હું જબ,
 બુલ જતા હું મે મઝમું રોઝ તહરીરોંકે બીચ.
 રખતેહો સબકત હરએકબાતોંકી મહબુબોંમેં તુમ,
 કબ તુમે લાભી સકેહે કોઇ તફરીરોંકે બીચ.
 લોગ કહેતે હેં તુમે ઉસ્તાદ ઇસ ફનકે તોહાં,
 તાફેહો ખેશક ઝમાને મેંતો તાબીરોંકે બીચ.
 યાદગારી આપકી તમજદ ફતીયાંમે રહી,
 યાદઆઓગે ઝુર્ર અબ તુમબી તહરીરોંકે બીચ.

ગઝલ ૬૦.

આજ મે કયા કહું કુછ જન નહીં જનકે બીચ,
 દીલ હે વેયરાંન મેરાં વસ્લકે અરમાનકે બીચ.
 ચાલ આફત હે ગઝબોંકી હેં અદાએં ઉસકી,
 છીન લેતી હેં હરએક શખસકા દીલ આંનકે બીચ.
 ઇશક મજનુમેં બનાકર મેરા લેલીકા લીબાસ,
 ફુંડતી ફીરતી હું જાકરમેં બીયા બાન કે બીચ.
 મેંતો વેહશી હું નછોડો મુઝે બેહતર હું અલગ,
 મુઝકો ડાલો ના ખુદારા કોઇ ઝીનદાન કે બીચ.
 રફસમે તાફેહો નગમાંહે તુમારા દીલકશ,

દીલકો તુમ હુટ લીયા કરતે હો હરતાનકે ખીચ.
તીરે મીઝગાંને તેરે દીલકો નીશાના સમઝા,
મેનેલી રખદીયા જાકર ઉસે મેદાંનકે ખીચ.
ખુએ ખુત બદ હે ભલાનેક કાહાંહોં કાશીર,
જો સીક્ત દુંડોસો પાતી હે મુસલમાંન કે ખીચ.
તુજે ફુસલાતા હે ઝાલીમ મુજે ખાતોંમેં સદા,
તેરી આતી નહીં ખાતેં મેરેકુછમેયાંનકે ખીચ.
હોંમે તમજદ તેરે શેઝેરસે ખુશ ખુરદા કલાં,
જાકે પોંહોંચેગી ખબર જુસ્કે કભી કાનકે ખીચ.

ગઝલ ૬૧.

દુન્યામેં જો દેખા તો ખુરા ઝોર ભલા હેચ,
તકલીફ અગર હેતો હે આરામ તો કયા હેચ,
મુદદત હુથ કોંહના હુવા મોટા હુવા ખારીક,
કાલા હુવા પીલા હુવા શકશક હુવા હેચ.
તીફલી-હો જવાની હો ખુલપા હોતો કયા હે,
નુકસાંનો નફા ગરબે મીલા હોતા હે કયા હેચ.
રંગીની તુજે ચાહીચે એ રંગ રહે કોન,
હર રંગ બદલતા હે, ઝમાંના ચે સદા હેચ.
હસતી મેં અગર રહીયે તો મનસુરકે માનીન્દ,
સખ ઉસકે સીવા પુછીએ તો હે બખુદા હેચ.
પ્રજા થા રસુલે અરબી કો ચે ખુદાને,
દુન્યાકી તલખ હે તો કહા કાયદા કયા હેચ.
તમજદ તુજે ચાહીએ ઉકે બાકી ફીકરહી,
જુઝ ઉસકે હે દુન્યાકા ભલા ઝોર ખુરા હેચ.

ગાઝલ ૬૨.

અયે, ખુલ ખુલો ન લીજ્યો ગુલકો દહનકે ખીચ,
 રહેને ન દેગા બાગબાં તુમકો ચમનકે ખીચ.
 વો યાર ગાર હોતાકલી આજ મેરે પાસ,
 ફસને ન દેતા આજ વો દરદો અલમરે ખીચ.
 ઉલફત હવાસે ઇતની હે મેરીલી અયે પરી,
 લાશા મેરા ન રખેગી બાફી કફન કે ખીચ.
 બેઠક હમારે યારકી એક જાયે પર નહીં,
 રવઝનમે બાંમપર નતો હોગા સહનકે ખીચ.
 ખારે મુગીલ આતે હે બોસેકો પાઉ કે,
 કયા મરતબા હે દેખીયે મેરા ચે બનકે ખીચ.
 હમ દીલ જલોં કોં આચે ૧ કીસ વફતપર ફરાર,
 રખતી હે કબ હવસ હમે દમભર વતનકે ખીચ,
 એ રહમ ઉસ ફલકને ન કરનેદી ખાતલી,
 તમજદ મનકી ખાત રહી તેરે મનકે ખીચ.

ગાઝલ ૬૩.

પડા કરતા હે જેસા બુલકપર પેચ,
 ચે ખાતી હે તેરી નાઝીક કમર પેચ.
 હમારી ગુફતગો હે સીધી સાધી,
 નઅયે અઈ યાર હમસે આકે કર પેચ.
 નહીં હાજત હે અબ તુરેકી તુઝકો,
 વો ઉમદા આ ગયા ફસ્તારપર પેચ.
 મેરે ખતકા જવાબ આએ તો જનુ,
 નકર હાલે કહીં વો નામાબર પેચ.

લડાતા હે પતંગ કોઠે ચડ કે,
કીયા કરતા હે વો શામો સહર પેંચ.
તેરી હર બાતહે આલીમ ગીરેહ ગરિ,
ન કર બુલફાંકે માનીન્દ આનકર પેંચ.
સીતારાથા તેરા ગરદીશમે તમજદ,
વહાંતક આગયા તકદીરપર પેંચ.

ગઝલ ૬૪.

કયા યે કરતા હે મેહેરબાં દુક સોચ,
મુદદઆ કયાહે કર બયાં દુક સોચ.
તુમ કહાં. હમ કહાં કહાં વો ગરીબ,
એબ ઉસકા ન કર અયાં દુક સોચ.
ગર હુકમહે તો સર બુકાદું મેં,
ફતલ કરના હો કર બયાં દુક સોચ.
રાસ્ત 'ઇનસાફ કર તું અયે ફાઝી,
પેશે 'હકકે નહી નીહાં દુક સોચ.
યે હે મુશકીલ મોઆમેલા આલીમ,
ઝોરકર ઉસકે દરમીયાં દુક સોચ.
આંખેં ઉંચીપે જલદ ચલના કયા,
પાઉ તેરા પડે વહાં દુક સોચ.
હશરકે દીનેકા' ખોફ હે તમજદ,
ઝોરકર તું યે દર જહાં દુક સોચ.

ગઝલ ૬૫.

તુઝે હો ફાએદા હસ જાએપર ખરચ,
અબસ હરગીઝ ન અયે ઝરદાર ઝર ખરચ.

ખરચ કરતા હે વો જસતરહે શેતાંન,
 સુખહોશાંમ અપની જાનીયસે મકર ખરચ.
 હમાંડી ઉમર કરદી સરફ હમને,
 હુધ * દાલત યે કીતની પેશતર ખરચ.
 લીયે જાતે હેં હમ યે દાગે હસરત,
 હમે ખસ હો રહેગા કુલ સફર ખરચ.
 કભી હોતી હે ફીકરે શેઅર ગોધ,
 તો કરતા હું ફકત ખુને જગર ખરચ.
 કભી ફાફાન કીસી હોતી દાલત,
 તો કરતે ઉસમેંસે હમ કીસ ફદર ખરચ.
 મેં હું હાતેમ ઝમાંનકા સોખાંનમેં,
 નઅે મઝમુનકા રખતા હું વર ખરચ.
 તવકકલ કારખાંનાં * હે હમારા,
 કમાયા સોકીયા શામો સહરે ખરચ.
 તુઝે તમજદ હે જાગીર યે હી,
 મઝાં મીનઆતે હેં આઅેં સો કર ખરચ.

ગજલ ૬૬ રદીફેહ.

હમતો હુવે હેં યાર ગીરફતાર બે તરેહ,
 તુમબા યું હો ના ચાહતે હો ખાર બેતરેહ.
 માહે હીલાલ સમજેયે અબરફે કાટકો,
 નીકલીવો દર મીયાંનસે તલવાર બેતરેહ.
 ગુસ્સા હરામ ચડતેહી ખું ખાર જબ ઉઠા,
 મુઝકો હલાલ કરદીયા બેકાર બેતરેહ.
 અબતો હમારી જાનકા બચના મહાલ હે,
 પેદા હુવા યે ઇશકકા આઝાર બેતરેહ.

મતખંગ હુવા હે પીકે મેરા યાર તરેહદાર,
 અખ વસલમે સતાએગા અર્ધયાર બેતરેહ.
 મેં રૂઠતાથા તખ વો મનાતાથા ખોરખાર,
 અખહોકે વો ખફા હુવા બેઝાર બેતરેહ.
 પગડીકે કોકે કરકે વો પીતા શરાબ હે,
 ઝાહીદકી ખારખાર વો મય ખાર બેતરેહ.
 લાઓગે કીસકો પેંચમે ફરમાઈયેં હુઝુર,
 ચીરેકો ખાંધતેહો ને બલદાર બેતરેહ.
 તમજીદ કોનહે ને તુંમે ચાહતા નહીં,
 ઝોર તુંમ નીકાલ લેતેહો હરકાર બેતરેહ.

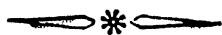

ગઝલ ૬૭.

હોકે ફરેગ આઈયે અખ હોતીહે અયે યાર સુખહ,
 કાંમકી શખ દખલી અખ દખીયે બેકાર સુખહ.
 રાતભર કસતા રહો અપની કમરદો આફતાબ,
 ઝુખહે કરતેકો વો આએગા તુઝે ખું ખાર સુખહ.
 વસલમે હમલીયે ખુશ ઝોર રાતલીથી હમસે ખુશ,
 પર રૂઠત હમસે વોહો હે દખીયે બેઝાર સુખહ.
 પુરા પુરા કરચુકે થે હમનકુચ્છ ખોસો કીનાર,
 ઇતનેમે દખીતો સાલ્ય હે ખડી તઈયાર સુખહ.
 હીજરકી શખ એક પદ્મેપર રખો ભારીહે વો,
 કયા સુખુક હે પલમે દખો હોતીહે તઈયાર સુખહ.
 હમકો ઘોઠોંપર ઉડાતા હે હમારા યારભો,
 દીનકો શખ ઝોર શખકો કેહતાહેકે મેરેયાર સુખહ.
 કયા તુંમારીભી મુકદ્દર હે મીયાં અખફલમજીદ,
 એક ઘડીકે વસલમે હોતી હે સોસો ખાર સુખહ.

ગાઝલ ૬૮.

આંખોનીકાલાતા હે સીતમગાર કી તરેહ,
 ખાતાં હે ગેર ગમ મેરા ગમ ખારકી તરેહ.
 ફુસલાકે પુછેં ઉરકો તો વો સરકો દહીલા,
 હાં ઉસકે ફેહેનમેં ભી હેં ઇનકારકી તરેહ.
 રોતા હે કુટ કુદકે આંખોસે કીસકદર,
 થંમતે નહીં હેં તારભી ખીમારકી તરેહ.
 ખાતીરમેં કીસકો લાતા હે ઉસ યારકે સીવા,
 આઈ પસંદ દીલકો તરેહ દારકી તરેહ.
 હોતા હે બદ ચલનમેં કોઈ નેક ચલનભી,
 હમકોની ભાતી હે તો વો રક્તાર કી તરેહ.
 આંખેં તુમારી લાલ હેં મસ્તે ખુમારસે,
 ચેહેરેપે બલ પડા હે ગઝલ વારકી તરેહ.
 તમજદ લુતફ યે હે કે મતલબ નીકલ રહે,
 બદનામ હોના આપ વો અઈ યારકી તરેહ.

ગાઝલ ૬૯ રદીદેખે.

વો યા વા ગોકી કહું કયા જો હે ઝખાં ગુસતાખ,
 મીસાલ ઉસકે નહીં હોગા દર જહાં ગુસતાખ.
 ચલે હે ખાશમે ખાદ નમીમ સુખહો મસા,
 મનલ કયા કે કરેં ખુન ખુલેં ઝખાં ગુસતાખ.
 બજુઝ અદબકે નહીં ખાતભી મેં કર સકતા
 ગુઝર હે કીસકી કે જાયે કોઈ વહાં ગુસતાખ.
 ન લુગ્સેભી વો રીવદામેં જાઈયે વાચેઝ,
 ફેકાર જાએગા વો સખ હેં એકે ઝખાં ગુસતાખ.
 ઝખાંન હે મેરે ફાખુમેં અએ મીયાં તમજદ,
 ન હોને પાએગા કોઈ સખુન બયાં ગુસતાખ.

ગાઝલ ૭૦.

કીયા હે ખુન મે કીસકે યે તુમને દામાં સુરખ,
 હુવા હે હુનકા રંગ આપકા લીજનાં સુરખ.
 શહીદ કીસકો કીયા કોન હે અદુ કહીએ,
 હલક ખુરીદા પડા હે યે કોન હયરાં સુખ.
 હમારા કતલ હો મનઝુર આધયે સાહેબ,
 મગર ગીલારીયે ખાકર કે કીજે દંનદાં સુરખ.
 હુવે હો ગુસ્સેસે ઇતનેલી લાલકીઝીં સાહેબ,
 નઝરમે ફીરતા હે શાયદ લીખાસે તુરકાં સુરખ.
 ફીરીંગે હશરમેં તમજદ સુરખઝં કીતને,
 મીસાલ લાલાકે હોયેગા સખગુલીસ્તાં સુરખ.

ગાઝલ ૭૧.

પડ ગયે આહ મેરે અખતો જગરમેં સુરાખ,
 હોતેહેં જેસે કેવા લાગે ગેહરમેં સુરાખ.
 તીરે મીઝંગાં ને તેરે કરદીયા હલની એસા,
 દાગ દીલકો મેરે જેસા કેસીયરમેં સુરાખ.
 નારા ગર આહકા માઝતો ઝમી લરઝાદું,
 હો ફલક પરભી વોહીં શમસો કમરમેં સુરાખ.
 ઇતનાં રોનાં નહીં ખેહતરેહે તેરામાહે લીકા,
 હર હે હોખએ નહીં દીદએતરમે સુરાખ.
 તીરે મીઝંગાં ને તેરે કરદીયા સીના ઇસતોર,
 જેસે હોતેહેં વો ઝંખખુરકે ઘરમેં સુરાખ.
 મીસ્લે સોઝનહે મેરીઆહ અઝીયત યેહે,
 ગોયા ફાલાદ હે કર દેતીહેં ઝરમેં સુરાખ.
 દીલ તુમારાભી હે તંમજદ ફીરાને ફાખીલ,
 ખેહેરે સુમરન હો ઇનાયત તોહો ખરમેં સુરાખ.

ગાઝલ ૭૨.

ડરતાહે પકે ન દેદ મુઝે વો જવાબ તલખ,
 ઇસ ફીકરસે હુવાહે યે આંખોંકો ખાખ તલખ.
 આગાઝ ઇશકમે ચહેં આલહકી પનાહ,
 ખાના ઝેહેર હુવાહે મેરા આર આખ તલખ.
 કયા તુરશ ફર્ક મેંહો મઝા વસ્લમેં હમકો,
 ઉલફતકી જાએ કરતેહો મુઝપર ઇતાખ તલખ.
 કબહો મુશ્કરરીદાતસે હાંસીલ મઝાકમાલ,
 લગાહેં જુઝ શરાબ કે હમકો કબાખ તલખ.
 શીરી દહનકી ગાલીયાં હોતીહેં મીલેફ,
 હોતા નહીં નખાત મીલેસે ગુલખ તલખ.
 આશીફતો ખાત સુનતેહેં માશુફકી કડી,
 હીનઝલસે કયું નહોવેં સખુન ના સવાખ તલખ.
 તમજદ જાએગાન મઝા મોંહસેં મરતે દંમ,
 જો આશની હે ઇશકકી ખાના ખરાખ તલખ.

ગાઝલ ૭૩.

યાર ઇતના ન થા મેરા ગુસતાખ,
 નહીં માલુમ કીઉ હુવા ગુસતાખ.
 શાખીયાં અબવો મુઝસે કરતા હે,
 ખુદખખુદ કેસા તો ગયા ગુસતાખ.
 ફહશ ખાતેં ન મોંહયે લાતા થા,
 શાયદ ઉસકો કોઇ મીલા ગુસતાખ.
 ઉસકા ફેહના કીયા કીયા મેને,
 અપની ખાનીપે વો રહા ગુસતાખ.
 હંમ મરેં તુઝપે ગરપર તું મરે,
 મેને દખા તું હે બહા ગુસતાખ.

ચાર અછછા સમજકે તુને કીયા,
તેરી ફીસમતમેથા લીખા ગુસતાખ.
કોઇ કહેતા હે કોઇ કરતા હે,
એક પુરાના હે એક નયા ગુસતાખ
ધોકા તમજદ તુઝસે ખાએગા,
વાહ અચે વાહ વાહ ગુસતાખ.

ગઝલ રદીયે દાલ ૭૪.

હુવેહેં જખસે મેરે દીલકો વો હુઝુર પસંદ,
ન આઇ કોઇ પરી ઝારના આય હુર પસંદ.
મીઝાજ સાધાકે બનદે હેં તમ દીલો જાંસે,
હમેતો દખીએ ખીલકુલ નહીં ગુઝર પસંદ.
હમારે દીલકો પસંદ આગએતો ખસ સાહેબ,
હમે ન ચાહીએ ગેરોંકો હો ઝાફર પસંદ.
મીલાહે દીલ મેરા સાફીસે જખસેહે મુઝકો,
નવાદીરાતસે વો સાગીરે ખીલુર પસંદ.
ન તીફલહુમે ન ખેલું હું ખચ પનેકા ખેલ,
ખીઝાને કરતે હેં મીઠીકે ખેશાઉપર પસંદ.
હસીન કોઇ મેરી આંખમે નહીં જચતા,
પરીકા ચેહેરા તો કુયા બલકે હો ન હુર પસંદ.
નહીં હેં આશેફ સાદીકે યે તેરા હરજઈ,
હરએકપે આએ તખીઅત નહીં ગુઝર પસંદ.
ગએન્ને ફુંડને આતીશકો હઝરતે મુસા,
ખસ આગયા ઉને એકદંમમેં કોહતુર પસંદ.
ઝરા ખયાનતો અહવાલ કીજએ તમજદ,
તુમે હે કોનસી માશુક ઝી શોઉર પસંદ.

ગાઝલ ૭૫

મેનેલી જખ નયા વો ખનાયા ઇઝારખંદ,
 ફગદીલ રૂખાકે સામને લાયા ઇઝારખંદ.
 ઉસકોલીથી હવસ કે દીખાવેતો છીનલું,
 મેનેલી ફીર છુપાકે દીખાયા ઇઝારખંદ.
 વો લાલચીન્નેથા તો ઇધર હમલી ઢગકે ઢગ,
 દીનલર ટકા ટકાકે દીખાયા ઇઝારખંદ.
 આખીરકો શખતલક તોવો ખેતાખ હોગયા,
 હરગીઝ જખ ઉઠને મુઝસે નપાયા ઇઝારખંદ.
 લાચારહોકે ફેહેનેલગા જનમેન ઝરા,
 પુશ ન હમકો તુમને દીખાયા ઇઝારખંદ.
 ફીર છીનનેકો હોગયા અમાદા એક બએક,
 ઉસ કશ મકશમે કુચ તો છુડાયા ઇઝારખંદ.
 ઘક્કા મુક્કીમે ઉસકા કહું હાલ કયા હુવા,
 નાહક લોપટ ઝપટમે તુડાયા ઇઝારખંદ.
 ફીર હોકે વો ખફા લગે ફેહેમેકો નાઝમે,
 પચેઝાર પર નીસાર યે લાયા ઇઝારખંદ.
 મેં જખતલકકે કોહનેમે હંસતારહા ખાઝા,
 ઉસનેલી છુપકે ચુપકે પીરોના ઇઝારખંદ.
 આખીર મુઝેતો રાઝીહી કરના યુઝરથા,
 મુકડીલી જોલી ઝોર વો દીખાયા ઇઝારખંદ.
 ફીરતો ઝપટકે છીનકે દખાન્ને ઝોરસે,
 ખોલાકે સચ્ચ હે એસા ન પાયા ઇઝારખંદ.
 મેને કહાકે ઇસકી કુચ ઉઝરતલી અખમીલે,
 ઘત્તા ખતાકે ઉસને છુપાયા ઇઝારખંદ.
 મેનેલી વફાત પાયાન્ને કુરસીતકા ઉસઘડી,
 બરમે દખાકે ઉસકો ઉઠાયા ઇઝારખંદ.

ફીરવો મઝેસે ઉસકો લગામેલી કહેને તખ,
 જનની કલી નાં હંમસે ખુલાયા ઇઝારખંદ.
 જખ વો સસક ભીચકકે રહે દંમકો મારકર,
 તખ મેંભી ઉનકા ખાલને પાયા ઇઝારખંદ.
 દો મતલખી મીલેતો ભલા ખુજતે હો કયા,
 નાઝો અદાસે ખાલા ખુલાયા ઇઝારખંદ.
 ફીરતો ગલે લીપટકે ચે તમજદસે કહો,
 પ્યારે ખોહોતહી ખુખ ખનાયા ઇઝારખંદ.

ગાઝલ ૭૬

જખ વો માલનને નઈ ફુલકી તઇયારકી ગેંદ,
 લાકે દીખલાઇ મુઝે ઉસને મેરેયારકી ગેંદ.
 વો અઝીઝાં મેલી સખકત ઉસે આઇ ઉસદમ,
 દાસ્તોં મેં જો મીલાઇ કહીં દો ચારકી ગેંદ.
 ખઝમે શાદીમે ચલી કલને કહીં મારામાર.
 મેનેલી ખંધી વોહીં ફુલકે દો હાઝકી ગેંદ.
 કોઇ જાહીમને મુઝે તાકકે અંગીયામે મેરે,
 ઝોરસે એસીલી મારી કીસી અઇયારકી ગેંદ.
 આહરે ઇશક તું કયા ચીઝ હે માલુમ નહીં,
 ચુખગઇ દીલમે મેરે જસે કીસી ખારકી ગેંદ.
 વો પરેશાં હુકે સરકે નહીં બાલોંકી ખખર,
 ગેમ્યા લુઝ બોડતીહેમે હરામે સીયાહમારકી ગેંદ.
 દાંમમે લાનેકો ફલાતે હેં કયા જલ અઇયાર,
 દીલ ફંસાનેકાથી શાયદ કોઇ હુશીયારકી ગેંદ.
 જલ્લીયે આલીએ નટ ખટ આ ઝમાનેકે શરીર,
 મેરે સીનેસેલી તુનેતો ચે અખ પારકી ગેંદ.
 જનકર સાંમને આતે નહીં તમજદ તેરે,
 હમે માલુનશા તુને ચે તઇયારકી ગેંદ.

ગાઝલ ૭૭

વાહ તીફલીમેલી ક્યા હોતી હે તફદીર સુફદ,
 સખકી હોતી હે ગીઝા પેહેલે વોહી શીર સુફદ.
 ઉસ સીયાહ બખત કો આતી નહીં ગયરત બીલકુલ,
 પેહેનકર ફીરતા હે પોશાક વો બે પીર સુફદ.
 આદમીયત ઉસે કહેતે હે હયા હે જસકો,
 ન કે શરમીનદે કી હોતી હે જુ' તસવીર સુફદ.
 ચે ગુનાહોંકી સઝા હે તેરી કાલે મોંહકે,
 હોગી મહશર મે અબ આમાલોંકી તહરીર સુફદ.
 હેખતોં કીસ લીયે ખાતાહે નડર અયે પ્યારે,
 તેરી સુરત ચે હુવે જતી હે દીલગીર સુફદ.
 જસકા બદ બખતેહે ઉસ શખસકી દુન્યાહે ખરાબ,
 ઝંગ આલુદા કહીં રખતીહે તાસીર સુફદ.
 યાર આતા નહીં મોંહ અપના દીખાનેકે લીએ,
 ઇનતેઝારીમે ચે આંખોંકા હુવાનીર સુફદ.
 કાલે ગોરે નહીં હોતેહે હબસમે જનકર,
 આર હોતી નહીં ઘોનસે ફલી ફીર સુફદ.
 કોડી યાલેકા હુવાં બસહે લેહદપર રંગકો
 ચાહીએ મુઝકો ન ચુનેકી સી તઅમીર સુફદ,
 બસતેલાઇ મુઝે ઝેવરકી હુવસથી પ્યારે,
 નહીં હે કલ કી મુઝે ચાહીયે ઝનજર સુફદ,
 જાવ તમજદ ખુદા ખેરકરેગા નડરોં,
 યારકે ગુરસેસે કયુ' હોતીહે તસવીર સુફદ.

ગાઝલ ૭૮

આંખેગી કાનમે લોગોંકે સદા મેરે ખાદ,
 શોર મરનેકા મેરે હોગા ખપા મેરે ખાદ.
 કોન પુછેગા લખે લાલસે ઠલકીન્ને કભી,
 ઘડી મસ્સીકી મુઝે ચ તો ખતા મેરે ખાદ.
 વાદા કરતેહોકે દીલ મેરા ઠેકાનેપે નહીં,
 હોશ કયા હોવીંગે અખ કહીએ ખબ મેરે ખાદ.
 દીલ નીકલે દીએબતા હું મેં હાતોંમેં તેરે,
 જીતની ચાહે ઉસે દ દીન્ને સઝા મેરે ખાદ.
 નાઝ ઉઠાનેકે લીએ હમ હુવે આશીફ તેરે,
 કહીએ ફીર ફીરપે ભલા હોગા ખફા મેરે ખાદ.
 રખકે સર તેરે કદમપર ન મેં દહું જાંકો,
 આંખે કીસ તરહે મેરી યાદ વફા મેરે ખાદ.
 હાથ અખ ખાંધ મેરે હાથોંસે કર કૂતલ મુઝે,
 ચે ઉઠાએગા તેરી કોન જફા મેરે ખાદ.
 કહા ફરહાદકી અરવાહને તોશકે તઈ,
 કોનતોડેગા ચે અખ કોહ ખડા મેરે ખાદ.
 ચાંદા સુરજ રહેં દુન્યાંમેં જહાંતક ખફી,
 યારકી ઉમરકો અદલાહ ભડા મેરે ખાદ.
 ઘરકો આતેનહીં ગરસો મે ખુલાતાહું ઉને,
 આઈંગે રોનેકો મઘયતપે તો કાયા મેરે ખાદ.
 હમતો જાતેહેં બ્યદરે ચે દુઆ દેકે તુમે,
 ખુરાએ તુમકો જહાંમે વો ખુદા મેરે ખાદ.
 રોખરૂ કીજીએ તફસીર મઆફ અયે પ્યારે,
 અફવો કયા કીજેગા સખ મેરી ખતા મેરે ખાદ.
 લુતફ બે લુતફહેં આર તલખ હે આફાત મેરી,
 આંખેગી ફીર તુઝે અખ ખડકે મઝા મેરે ખાદ.
 લુતફ તાંમજીદ જખ આંખેકે કરે વાદા વફા,
 આદ સુરદન કભી આંખે ગાતો કયા મેરે ખાદ.

ગાઝલ ૭૯

તુઝકો મૈનસુરહે મનસુર અગર દાર ખુલંદ,
 કોઈ દમમે અભી હોનએગી એકબાર ખુલંદ.
 સરવે કંઠ ગરહેમેરા યારતો એક તાઈ નહીં,
 હર બશર ખુરદો કલાંસે વો હે દીંદાર ખુલંદ.
 આન લરઝીંગે ઝમીં આર સમા એકદમમે,
 નારાન્ને હકકા ઉઠેગા કભી એક બાર ખુલંદ.
 હકતે કીશવરકા અગર શાહ બનાતોભી ગદા,
 તેરી સરકારકા હું હાથ હેં હરબાર ખુલંદ.
 ઝેરે દુન્યાંકી ખબર હે ન સમાપરકી મુઝે,
 મેરી નઝરોંમેં તો સબહે યુંહી હમવાર ખુલંદ.
 તરહે મોઝું હુઈ મીસરેકો મીસાલે અબરે,
 શોહરા આશકમે અબ હો ગયા એકબાર ખુલંદ.
 પસ્ત હીમમત નહો તમજદ સખુન દાનોમે,
 આન ઉઠાહે તેરા શોહરા એ અશઆર ખુલંદ.

ગાઝલ ૮૦

ઝાઝીઆકે ઇંધર ગએ શાએદ,
 તહલોકાથા ખીખર ગએ શાએદ.
 આન રખખ લરતો નીંદ ખુબઆઈ,
 ઝખમ આલુદા ભરગએ શાએદ.
 મોહ હવાનેકી ચે મોહબ્બતથી,
 દીલકો લેકર મુકર ગએ શાએદ.
 કાફલેકા કોઈ નહીં મીલતા,
 કુંચ સુખહોહી કર ગએ શાએદ.
 રાહ બતલાને ખીંદર આયે નહીં,

શકેલે વો ભી ગુઝર ગએ શાએદ.
 પેહેલે અશઆરમે મુઝે શકથ,
 અખતો સખ વો મુઘરગએ શાએદ.
 અયે કહા રોશીતાખ પીનસ લેઆવ,
 ખીખી બચે સંવર ગએ શાએદ.
 અખ વો જોખનપે કુચ્ચ ઉરૂન નહીં,
 નાઝકીપર નીખર ગએ શાએદ.
 નહીં માલુમ આંધંગે તમજદ,
 હરકો વો બેખબર ગએ શાએદ.

ગઝલ ૮૧

હીલાલ અખર હેં ગોયાકેચે દાપાર આંદ,
 મીલાઓ આંખતો શાએદહો ફીર વોસાર આંદ.
 ઇશારા તુમકો તુખુવતકા ચે હુવા યુસુફ,
 કે શમસ સીજદકો આયાથા આર સીતારા આંદ.
 હમારા ચારહે ખુરશીદરૂ કહું કયા મેં,
 ઉસેભીહે તો પસનદ ટોપીયોંમે તારા આંદ.
 કહાથા આંધંગે મેં ઇનતેઝારહીમે રહા,
 જરાસે વાયદેપે તુમને સખ ગુઝારા આંદ.
 પરીકો પાઉં હેં પર હેં તો આંદકો કયા હેં,
 ઉડે ફીરે હેં કહાંસે કહાં ખીચારા આંદ.
 પરીકો કોઇ ઊંતારે હેં કોઇ જન યા જુત,
 કીસીને આજતલક શીશેમે ઉતારા આંદ.
 તુમેતો યાદહેં તમજદ શા બદે સદહા,
 ઉસીસે પાની કે વો તશતમે ઉતારા આંદ.

ગાઝલ ૮૨

પુકારતાહું શબ્દારોઝ અઝ્ઝે મીયાં ફરીયાદ,
 વો -જનતાલી નહીં કોનહે કહાં ફરીયાદ.
 નકારખાના હે અઘેર કારખાના હે,
 કોંઈલી સુનતા નહીં કોન નીમજાં ફરીયાદ.
 ખુદાહી સુનતાહે હરઝિકકી ખાત દયલોનહાર,
 કહીંલી સુનતેહે દુન્યાંકે ચે છુતાં ફરીયાદ.
 સવાલ ઉસ્સે રવા જુસ્સેહો રવા હાજત,
 ન ઉસ્સે કીજુઝ્ઝે જુસ્સે હોરાયેગાં ફરીયાદ.
 કલી હો યાર તૈરા સંગ દીલતો અયે તમજુદ,
 નહીં હે ફાઝિદા ઉસ્સે કરે ખયાં ફરીયાદ.

ગાઝલ રદીફ ડાલ ૮૨

હુઘ હે આજ યકાયક યે કેસીપ્યેદા ઠંડ.
 લીહાફ મેલી મુઝે દતી હૈયે ઇઝા ઠંડ
 મીઝાજ ગરમથા મેરાતો ચે હોઇ આશીફ,
 કમાલ દીલસે હુઘ હે ચે મુઝપે સ્યદા ઠંડ.
 ઉતારકર મેરે કપડે યે છીન લેતી હે,
 કરેહે તન મેરા ઉરીયાલી તીસપે રૂસવા ઠંડ.
 જમાહે જખસે તસવવુરૂકા નફશ ઇસદીલપર,
 મે ભર રહા હું દર્મે સરદહે જો પ્યાદા ઠંડ.
 ફીરાકે યારમે કરતીહે જખ હરારત જોશ,
 ગાઝખસે આકે સતાતીહે દેકે લરઝા ઠંડ.
 હુમારે યારકી આદત વેસાલકી હે અજુખ,
 મેહી વો કેહતાહે હોનદા ફીરવો પ્યદા ઠંડ.
 મઝાલી સચતોહે તમજુદ ખુખ સરમામે,
 વેસાલ દેતાહે લઝતજો હોયે ઉમદા ઠંડ.

ગઝલ રહીંજે ઝાલ ૮૩

હમતો ઉલટકો બોહોત સમજેયેં અછછા તઆવીઝ,
 હોએ દો દીલમે મોહોખત ઘોહે ગંન્ડા તઆવીઝ.
 નકુશહો કલ હન્નર એક ઇશકકા જસકે દીલપર,
 સામને ઉસકે નઝર આતા હે ઘોકા તઆવીઝ.
 ઇશક વો જનહેકે સાયા કભી ગીર જાય ઉસકા,
 કામ કામીલકાલી ઉસદમ નહીં આતા તઆવીઝ
 ભુત ખનજએહે ઇનસાન પરી વાર હો ગર,
 તોડકર શીશએ દીલખાય હવાબ તઆવીઝ.
 મેરે માઆશુકકા સાની નહીં યેહી ડર હેં,
 લગનજએ નઝરે ખદ મુજે દેલા તઆવીઝ.
 સચ જો પુછોતો હે તસખીર તસવવુરમે મીઆ,
 કામ આતા નહીં હો અરઘેસે અરઘા તઆવીઝ.
 દમે કુરકત કીયે સદહાહી તજરએ હમને,
 કામ આયા નહીં કોઇલી પસીતા તઆવીઝ.
 હાં શીશ હોતીતો હોતી મરજે ઇશકસે તખ,
 હાથ આતા કભી દીલખરકે ગલેકા તઆવીઝ.
 અખ દમે મરગ ખુદા લેના લેહદપર તમજદ.
 લોગ સમજે કોઇ શમખાર કાહોગા તઆવીઝ.

ગઝલ ૮૪

લીખ દીયા એક મેરે ઉસતાદને એસા તઆવીઝ,
 હાથ આયા મેરે દીલખરકે ગલેકા તઆવીઝ.
 અખ તુમ આઓગે ન આઓગે ભરેસા કયાહે,
 હાં મેં જખ જનુકે દો મુજકો તુમારા તઆવીઝ.
 મરાયુદ મોતકા પાયા ન મસીહાનેલી,

જી બચાનેકે લીયે કોઈ પલીતા તઆવીઝ.
 લાલા રૂસેરકો જબ ઘરસે નીકલતા હે કલી,
 નીત્રે ડોરેસેહી ખાંધે હું વો પીલા તઆવીઝ.
 લટકે ખાત્રાંકે હે હુમરાહ મેરે નનાસા,
 સત્રપે ખાત્રાંકી હીશજતકો રૂયેહરા તઆવીઝ
 દીત્રે વહશીકો કરાર આએ તો કીસતરહે મેરે,
 છીનકર લેગ્યા દીવદાર વો મેગ તઆવીઝ.
 પેશા જશ્શરકા લે ખેડેહેં તમજદ કઈ,
 આંખિં ભર લાતેકેં યાદ આતાહે ભરના તઆવીઝ.

ગઝલ ૮૫

નામા ખરકોઈ નહીં ભેજુંમે કયુકર કાગઝ
 અયે હવા તેરે હવાત્રે કરું ખેપર કાગઝ
 એક પેગામનો પોહોંચ્યા મેરા કહેનાતો માન,
 તેરા એહસાન મે સમજુ લે કબુતર કાગઝ.
 ઇતીઝરીબી અશદ સચહે મીનસ મોતંખન,
 જલદ પોંહોંચ્યા એ શક્કતસે તો ખેહતર કાગઝ.
 તમએ નાઝુક હે તેરી ડર હેતો યે હેં મુજકો,
 ખાર કીસ તરહે ઉઠેગા યે હે દક્તર કાગઝ.
 યે મુચરકા ને હે કહેતેહેં ઇસે દસતાવીજ,
 લે સલાલ ઇસકો તું અખજકે ખરાખર કાગઝ.
 મેરી નકી બદી તેરી નઝર આનખેગી જબ,
 પેશ હકુનકે રખુંગા રોઝે મેહેશર કાગઝ.
 તેરી અશઆર કાહે મોલત્રે ગવહરકા હે,
 ખર હેં ખેઇલમ કો તમજદ ખરાખર કાગઝ.

ગઝલ ૮૬

શીર્શી દહનકે ચેહેરેકી હો જીં ચમક લઝીઝ,
 નઅમતકે ખાનમે હો બરાબર નમક લઝીઝ.
 લઝઝત લખોપે હે નહીં અબતક ઢલી હે'યાર,
 ખુરમે શેહેદમેં તરહેં વો ગોયા ચશક લઝીઝ.
 શીર્શી દહન કલામકરેં તુરશ રૂઘસે,
 ઉસ શોરૌશરકી ખાતોંસે નીકલે નમક લઝીઝ.
 ઉસકો શરાબે ઇશકકી મસતીકા અબ મઝા,
 આતાહે બોસા લેનેસે ગોયા ગઝક લઝીઝ.
 હરબાર લઝઝતોંકા અલગ કયા બયાં કરૂં,
 આતીહેં વસલમેન્ને મઝા ચકબચક લઝીઝ.
 ફરશે ઝમીપે કયા કહું કુદરત કે ખાન મેં,
 સદહા ફીસમકે ખાયે ક હે બે નમક લઝીઝ.
 કુચ્છ કુચ્છ તેરી ઝખાંનસે તમજુદ અબ મઝા,
 પેદા હુવા હેં શેરમેં બે સુબહોશક લઝીઝ.

ગઝલ ૮૭.

મીશરીકી હર ડલી મેહે લઝઝત નહાં લઝીઝ,
 આર શકકરો શેહેદ મેંતો હેં કુલ અયાં લઝીઝ.
 શીર્શી દહનકે હોતેહં કળવે કલાંમ ખુબ,
 બલકે ઉનાહકી લાતીહેં. સખ ગાલીયાં લઝીઝ.
 જાર સઅદીએ શીરાઝ લીયા નાંમ સુબહોકો,
 મીઠા ઝો રૂપાતાહે ઉસદીન મીઆં લઝીઝ.
 ફીરતાહે મોંહ મીઠાસસે અકસર શુનાં હેયે,
 બોસેસે મોંહ ફીરાબીહે ગરહો દહાં લઝીઝ.
 મીઠા !લાંમ દેતાહે લીઝઝત યહાં તલક,
 પડનેસે હોતી જતીહે હરએક ઝખાં લઝીઝ.

અચે શખસ અપની આપ મુલ ઝઝીઝ ઝખાંનસે,
ફરમાઈએ ઝરાતો ભલા કુચ્છ બયાં લઝીઝ.
તમજીદ હુતફ યેહે કે હર શેઅરહેા લઝીઝ,
તખ ફુંડનેકો આચે તુમે ફંદરદાં લઝીઝ.

ગઝલ રહીશ્તે રે ૮૮.

હુવાહે કયુંકર યે હાળ અખતર ખીયાળ કીસકોહે કયુંહો શશદર,
તુંમારી સુરતપે સાફ અકસર તુમાંહે ઉલફતકા ખત સીતંમગર.
તુંમારે અશમેંસે જોઝળીહે મીસાવે મોતીકે વો લડીહે,
જીગરમેં આતીશકી ફુલ ઝળીહે રવાંહે આંખાસે મીસલે ગૌહર.
તુંમારે ગુળફે અશકે શખનંમ મીસાલે બારીશ ગીરે હેં હરદમ,
ન રહીયે અયેજાનં આપ પુરગંમ સખંરસે હોવેગા હાલ અખતર.
યે બુત બનાચે હેં જો ખુદાને વો સંગદીલહેં બજો સીયાને,
ખુદાકી બાતેં ખુદાહી જાને મજલ કયા જો તરાશે આઝર.
ઝરા સવાલ ઉનસે જાકરેં ગર તો પેહેલે ડર ડર કે હંમ મરેં પર,
નમુડકે મુતલફ નઝર કરેં ભર ખફા હો ઝાંલીમ મયાંએ મંહશર.
પરીકે માનીનદ હોશ મેરે ઉડા રહેહેં ખીયાલ તેરે,
રખાહે શમને મુઝે યે ઘેરે રહુંગા મેં તેરે સંગ મરમર.
તુમહારા તંમજીદ હે સુખાંન વર કલાંમ કરતેહો ખુબ બેહતર,
રફંમ મઝાં મીન વો હે બડકર અમક રહેહેં મીસાલે અખતર.

ગઝલ ૮૯.

આશીફને હશકમેં તેરે ફુંગરકો તોડ કર,
પાછ નજાત તેશેસે સર અપનાં ફાડ કર.
જાં બાઝ અપની જાંનકો દંતાહે જીસ ઘણી,
મોત અપનાં મોંહુ છુપાતીહે ચાદરકો આડ કર.

કરતા હે ઇશક ખાઝ નઝારેમે જાંફીના,
 માઅશુક નાઝ કરતા હે મોંહુ અપનાં મોડકર.
 કયા રૂસીયા કી તોર યે તારીક શબ હુઇ,
 મુલમાતમેં આગ્યા હે ફરમનુર છોડકર.
 કર અકુઅએ ખુદા-મેરે-નુરમે અઝીમ કો,
 આસી ખડા હે સાંમને દો હાથ જોડકર.
 શીરીં દહન કી યુંસુફ મીસરી ન ખાત હે,
 તલખી ઝબાંપે આએ જુલેખા કો છોડકર.
 જાતે હેં મફખરેમેં જો મન્નત દો માન્ને,
 પીરોંપે નારીયલકો ચલાતે હેં તોડકર.
 તમજુદ લુતફજબ હો કોઇ શેઅર હો લઝીઝ,
 તબ ફદરદાંન દોડેં આએં કામ છોડકર.

ગઝલ ૯૦

કુરકતો જાનામેં હમને ખાક ધાની ઇસકદર,
 હો ગઇ કુરકતમેં યેસેખના તવાની ઇસકદર.
 યા તો ગુરસેમેં રહા કરતેયે હરદમ ફખરસે,
 યા તો હંમપર કર રહે હેં મેહરખાની ઇસકદર.
 શોફે વસલત હે ઉઘર આરુ મઅઝેરત કરતા હું મે,
 રુઝકો અખ પેદા હુઇ હેનાં તવાની ઇસકદર.
 વો અભી નાદાંન હે તીફલીકે આલમ મેહવો,
 ઝોશપર હે અખ યહાંપર નવ જવાની ઇસકદર.
 હમ મરે જાતે હેં તોભી ઉસકો કુચ પરવા નહીં,
 વો ઉઘર અકડે રહેં યાં જાંફીશાની ઇસકદર.
 ખીંચતેહો જસતરેહ તમજુદ તસવીરોંકો તુમ,
 હોશ કખરખતેયે યે બેહઝાદો માની ઇસકદર.

ਗਜਲ ੬੧

ਗੁਲਸ਼ਨੇ ਦੁਹਰਮੇਂ ਯੁਲ ਯੁਲਕੀ ਤਰੇਹੁ ਫੁੰਮਥੇ ਨੀਸਾਰ,
 ਪਰ ਵੋ ਗੁਲ ਝੁਧੇਨੇ ਆਤੀਰਮੇਂ ਨ ਲਾਧੇ ਐਕਘਾਰ.
 ਕਪੜੇ ਸੋਤਰੇਛੇਕੇ ਫੁਮ ਰੰਗਕੇ ਘਟਲਤੇਥੇ ਕਲੀ,
 ਗੁਲ ਘਟਨ ਆਂਘ ਮੀਲਾਤੇ ਨਥੇ ਫੁੰਮਸੇ ਝੀਨਫਾਰ.
 ਪਰਦਾ ਪੋਸ਼ੀਲੀਥੀ ਆਰ ਆੜ ਨਝਰ ਘਟਕਾਲੀ,
 ਕੁਝ ਫੀਕਰ ਦੀਲਮੇਂ ਲੀ ਆਰ ਲੋਗੋਂਸੇ ਝਰਤੇ ਫਰਘਾਰ.
 ਦੀਲਕੋ ਦਯੋਤੋ ਲਾਰੇ ਖੁਸ਼ਕੁੰਮਤ ਵਾਲੇ ਛੇ,
 ਮੁੰਸੇ ਖੁਨਕਾਰਪੇ ਆਈਸਕੇ ਥੇ ਖੁਰੇ ਸਰਸਾਰ.
 ਵੋ ਜਵਾਨੀਕਾ ਉੜ੍ਹ ਆਰ ਵੋ ਮੋਸਮਕੀ ਘੁਲਾਰ,
 ਨਘਲੇ ਝਮਮਾਨ ਕੇ ਲੇ ਘਨਪੇ ਲਗੇ ਛੇਂਲੁੰ ਘਨਾਰ.
 ਕਸਮ ਕਸਮੇਂਥੀ ਤਪੀਅਤ ਨ ਘੇਛੇਲਤਾਥਾ ਐ,
 ਦੀਲ ਫੀਰਾਨੇ ਕੇ ਲੀਧੇ ਜ਼ਨਤੇਥੇ ਗੁਲਸ਼ਨਮੇਂ ਫੁਲਾਰ.
 ਜਘ ਮੁਕੁਦਦਰਸੇ ਨਰਾਸ ਆਘ ਵਫ਼ਾ ਆਘੋ ਫੁਵਾ,
 ਉਲਛੇ ਪਾਂਭ ਫੀਰੇ ਤਮਐਦ ਗੁਲੀਸਤਾਂਸੇ ਫੀਗਾਰ.

ਗਜਲ ੬੨

ਜਘ ਮਾਹੜ ਆਤਾ ਛੇ ਮੇਰਾ ਘਰਸੇ ਨੀਕਲ ਕਰ,
 ਕਰਤਾ ਛੇ ਕੁਤਲ ਸੇਂਕੜਾਂ ਰਸ਼ਤਾਰ ਘਟਲੇਕਰ.
 ਘੇਤਾਘ ਫੁਵਾ ਕਰਤੇ ਛੇਂ ਕੰਘ ਆਂਘ ਘਟਲ ਕਰ,
 ਅਘੜਕੀ ਆਂਘਾਵਟ ਵਜੁਕਾਵਟ ਕੇ ਘਰਾਘਰ.
 ਮੀਝਗਾਂ ਸੇਤੇਰੇ ਪਾਰ ਨਕਰ ਮੇਰੇ ਐਗਰਛੇ,
 ਸੁਖਾਰਨਾ ਘਰਸਾ ਮੁਝੇ ਜ਼ਨੇ ਦ ਸੰਲਯ ਕਰ.
 ਬੇਛੇਰਾਛੇ ਦੀਲ ਆਰਾਂਮਕਾ ਐਕ ਸ਼ੰਮ ਐਕੇ ਮਾਨੀਨਦ,
 ਮੇਂ ਉਸਪੇ ਫੀਦਾ ਹੋਤਾ ਫੁੰ ਪਰਵਾਨਾ ਸਾ ਜਲਕਰ.

મેં થા મે ચલા જતા હું ઉસ શોખકા ગુસ્સા,
હરબાર ખડા હોતા હે વો ઓર ઉછલકર.
આએ ખંનજરે ખુરરાં હે તેરી ખુબ સફાઈ,
કર કામ તમામ ઉસ્કા ન અબ ઉસમે ખલલકર.
તમજીદ કે માનીનદ નહીં હીરસ કીસીકો,
એકબાર કહે—આતો વોહી આએ નીકલકર.

ગાઝલ ૯૩

મેં આપગ્યા ચાહને ઉસ શોખકો ખડકર,
કયા ફાએદા પાંડુગા મેં અબ ઉસે ઝગડ કર.
દીલમાંગ લીઆ ઉસને મેરા માંગ દીખા કર,
મુઝસે નલીયા ઉસને ખફાહોકે વાંલડ કર.
ઝેડકી મેં કલી દેતા હું ઉઠ પાસસે મેરે,
ઝટ ખેઠતા હું મેરે હી સીનપે વોચડ કર.
મુદદત હુઘ આતે નહીં કયું ચાર ખફાહો,
કયા ફાએદા પાઓગે લલા હંમસે અકડ કર.
લઝત મુઝે સો દરહેકી દેતા હે તલસે,
કમમરકો હીલા છાતીસે છાતીકો રગડકર.
આતા હે ખોહોત નેશ મગર કયા કફું ચારો,
ફુન્યાકે રફીઓસે ખોહોત રહેતા હું ડરકર.
તમજીદ ખોહોત શોખ ઝખાં ખુબ નહીં હે,
માઅશુકે ચલે આંધગે ઘરબારસે લડકર.

ગાઝલ ૯૪

આજ હંમને હાથ ઘોએ ઝુલફે જાન છોડકર,
વોલી સીધી હોગઈ અબ પેચખાંના છોડકર.

આખલોંકો હે હવસ અખ ખારતક જીવીંગે વો,
 ઉનકો દેખે ચલખસે અપનાં ખીયાંખાં છોડકર.
 પેહેલે હે તકલીફ પીછે કાએદા હોગા ઝુરર,
 જેસે યુસુફ ખુદ ગએથે અપના કીનઆં છોડકર.
 દાડતે હેં વાસ્તે માઅશુક કે હંમ ઇસકદર,
 જેસા કોઇ તીર જતા હે જો ચીલ્લા છોડકર.
 ખુલ ખુલેં કરતી હેં ખેહદ આહોઝારી કયા કરેં,
 વો ખીચારી જાએ કીસજી યે ખીયા ખાં છોડકર.
 કદરગર હોતી વતનમેં ફીર ભલા હંમકાહેકો,
 આતે માનીંનદે લાઅલ અપનાં બદખશાં છોડકર.
 થા નહીં કીસકો ઝુરર અપની હુકમત કે લીયે,
 રખકે ખાતીમ ખુદ ગચે અપની સુદ્યમાં છોડકર.
 કયા કરેં જનનતમેં હંમ હુરોંસે કયા નીસબત હમે,
 કોઇ કયું લેગા ભલા હુરોંકો ઇનસાં છોડકર.
 તુંમકો અયે તંમજદ કયાહે ચીઝ જનનતકી પસંનદ
 મેં તો જાઉગા નહીં જનનતકા અયેવાં છોડકર.

ગઝલ ૯૫

મેં જાકે પુકારા જોહીં ચોખટ કે બરાબર,
 ઝટ દોડકે આયા વોહીં વો પટકે બરાબર.
 મીરસીકી ધડી પાનકી રંગતકા કહું કયા,
 સાની નહીં દેખાવો બનાવટ કે બરાબર.
 ઉસ મોંસમેં ગરમીમેં બરસને લગી આંખેં,
 બરસી ભી અજબ જોશે મહાવટકે બરાબર.
 તલવાર સા અખરૂસે કીયા એક ઇશારા,
 દોડકરે જીગર હોકે ગીરે કટકે બરાબર.

હો કર વો ખફા કેહેતાથા ચલ હટકે ખડા હો,
ચટ કર ગયા વો ગંમકો રહા હટકે ખરાખર.
હંસકર લગે કેહેનેકો જો દેખા મુઝે મુંઠકર,
મે અડકે ખડાથા જો છપર ખટકે ખરાખર.
તંમજદ કહાં જાઓગે અખસોરહો ઇસજા,
દીલ ચાહેતો આકર મેરી કરવટ કે ખરાખર.

ગઝલ ૯૬

દીલ રાંમ હુવા આહ મેરા રાંમજનીપર,
નાકામ રહા કીતનીલી રાવનસે ઇનીપર.
શીરી સાનદેખા કોઈ પત્થર સાજગરલી,
ફરહાદકો તહસીન નદી કોહ કનીપર.
કયું દીલના મેરા વાઅદા શીકનસે કહો દુદે,
ખાંધી હે કમર ઉસ્ને મેરી દીલ શીકનીપર.
ગર ગુનચા દહન હેતો મુખારક રહે ઉસકો,
આશોક નહીં હોનેકે હંમ ઉસ ગુલ બદનીપર.
ગર લખકો લખે લાઅલસે નીસબત હેતો હાંગે
કયા જનદે હંમ સગ અફીદે યમનીપર.
હમ જામતેથે ઉસ્સે કીસી તરહે બનેગી,
અફસોસ ખોહોત હંમને કીયા કુચ્છ ન બનીપર.
તંમજદ હવસ દીલકી મીઠાના હે મીઠાલો,
હંમકોતો ભરોસા નહીં દુન્યાએ દનીપર.

ગઝલ ૯૭

આહોંકા મેરા જાતા હે હર તીર હવાપર,
ઇસ હરસે નહીં આતે આસાફીર હવાપર.

જાઉં ગામે ઇસાકી નીમત ફેદરહું કયા,
 તુંમ દખનાં ઉડતી મેરી ઝંનજર હવાપર.
 અદલાહને અફલાક સીતુંપર નખનાચે,
 માનીનદ હુખાખ ઇસકી હે તઅમીર હવાપર.
 ઉપર હીનઝર આતી હે સુરત વો ગરીકી,
 શાયદકે ખેંચીહે કોઇ તસવીર હવાપર.
 ઉડ જાએ પસે મરગ મેરી ખાકતો ફીરતું,
 દે દીન્ને ગુનાહોં કીલો તાઝીર હવાપર.
 લક્ઝંઝ મુરીદ આકે સુનાતા હે હરએકકો,
 જાતે હેં હરએક શખ કો મેરે પીર હવાપર.
 તમજદ સુખનહેં તેરે મોતીકે ખરાખર,
 જું ખારેશે નયસાં હે મીઆં નીર હવાપર.

ગાઝલ ૯૮.

અયે જાનમેં કુરખાંન હું હરઆન તેરેપર
 મેં દીલકો નીસાઝં ચે હે અરમાંન તેરેપર.
 હરખુતસે હું ખેઝાર હરએક દયેરસે જાની,
 લાયા હું મેં અખ શોકસે ઇમાન તેરેપર.
 જુઝ યાદે ખુદા ખુતકીં ઇબાદતમેં રહું મેં
 તલફીન હે વાજખઆ મુસદ્દલમાંન તેરેપર.
 ફીસમતમેં તીલક તેરે લગાના હીલીખાયા,
 ફશકા નહીં ધબ્બા હે યે અનજાંન તેરેપર.
 યુનનાર કે હરતારકી કરતા હું હમાએલ,
 મેં હોકે ખરહમન કઝં અહસાન તેરેપર.

લાત ઝાર મનાત ઝાર સીવા ઉઝાકે હરસંગ,
લેજે હું સલામ આપસે હરઆંન .તેરેપર.
તંમજીદ તમન્નાં હે તેરી કઅબે કોબલડં,
કેહ શોકે ભરોસા રખે હરઆંન તેરેપર.

ગઝલ રદીફ ડાલ ૯૯

જા મત સતા મેરેકો ન મેરી હીંનાકો છેડ,
ફટ જાએગા ખુદાકે લીએ મતકુબાકો છેડ.
ખુલ ખુલ લગી એ કેહેનેકે સધયાદે ખુલ હવસ,
તુઝકો કસંમ હે ગુલકી ન તુ આશનાકો છેડ.
મોસંમ શુર આજસે હોલીકી હે મીયાં,
ચરે ચમનુકો જાકે વહાં ખુશ અદાકો છેડ.
આશીફ હે ફીલ હફીકત ઊને છેડનાં નહીં,
અરજા હે બેઅદબ ના મોવસ્સીલ ખુદાકો છેડ.
આઈનાવાર દીલ હે કુદુરત ઝરા નહીં,
લાઝીમ નહીં હે તુઝકો ના અહલે સફાકો છેડ.
કલ રાસ્તેમેં ખુરફા જો ઊલટા કીસીનેઆ,
કેહેને લગી ચચી તેરી ખીટીયા ખુવાકો છેડ.
મેનેલી ઉસઘડી ઉસે ઠેહરાકે યું કહાં,
મેરે લીયે ઝરા તેરી ઝબોન્નીસાકો છેડ.
તંમજીદ તેરે દીલકે તુ અરમાંન પુરે કર,
જા તું શીતાબ ઝાર તેરે દીલરૂબાકો છેડ.

ગાઝલ ૧૦૦

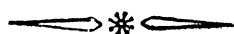
રખતાહે યારકે લીયે શબ્દભર ખુન્ને કેવાડ,
 લોટા' કરેહે નીનદ નહીં દસ્તોપા પઝાડ.
 અએ ગંમ તેરીબી ઉમર બોહોતહી તવીલહે,
 સીનેપે આરહાહેતુ માનીન્દ એક પહાડ.
 મેઅમાર મોતકોબી સમજતાહે ખાબહે,
 જીતની હવેલીયાંથી વો સખ હો ગઈ ઉજાડ.
 અએ ગુલબદન બદનસે તુંયે પેરહન ઉતાર,
 વરનાતો વો રફીબહે માલીયે દેગા ફાડ.
 રૂશવત બીયાજ એક ફીસંમ કે હેં મરદાઝન,
 ગોયાકે દાખતરેં કી વો ખાતે હેં અપની ભાડ.
 હંમ કયુંન ખાએં ગાલીયાં મતલબકે વાસ્તે,
 માઅશુક હે હમારા મીસલ મેંવે દાર ઝાડ.
 તંમજદ યાદ હેં તુઝે કુશતીકે ફંન તોઆ,
 તું મુઝકો દે નહીં તો મેં દેતા હું અખ પઝાડ.

ગાઝલ ૧૦૧

ખીચીંગે હંમ શરાબ વો નરગીસકે ફુલ તોડ,
 જલદીસે યાર વર નહીં ખટ-મટ કો અપની છોડ.
 બદલીહે કીસલીયે કહો આંખેં ખતા હે કયા,
 આંસું ગીરા રહેહો જોગોદીમેં તુંમ કરોડ.
 જતાહે બીલમે સાંપબી સીધા પસ્અયે મીઆં,
 કુચ્છે આપકા ગયા નહીં રસસીસા બલ મરોડ.
 મે ચાહતાહું આપકો પર આપ કીતે રખ,
 લેતેહો ગુસ્સા હો હો કે તુમ મુકો અપને મોડ.

એકમે નહીં હઝારગએ કજ અદાસે રૂઠ,
 માઅશુક બેવફાકોતો ઉલટ જતાકે છોડ.
 દુન્યાંમે સેકડોં મુએ ઇસ આશોકીમે હાએ,
 ફરહાદ તુ ફકત નહી સંઘડાને સરકો ફોડ.
 તમજુદ અખતો આગઈ પીરીકી યે ફવલ,
 ઉલટકી લઝઝતોંસે તું અખ હાથ જોડ છોડ.

ગઝલ ૧૦૨

ગર હુકમ હોતો અખ નકરૂં યાર છેડ છાડ,
 પર કર ચુકાહે પેહેલે વો કઈખાર છેડ છાડ.
 વો ખુત પુરતહે તો મુઝે ઉસસે કાંમ કયા,
 અદલાહકે કી કરનાં સીતંમગાર છેડ છાડ.
 ઠડકેમેં ખાર ખાર ઉલઝના નહીંહે ખુખ,
 ઉસ મોહતંસખકી હે ન સઝાવાર છેડ છાડ.
 પાંઉમેં આબઘેહેં મુઝે હર યે હેં ખાડ,
 સેંહરામે કરતેહેં ઉસે હરખાર છેડ છાડ.
 ગોશા નશીની કેસીહો તમજુદ આપસે,
 હીરસો હવાન્ને કરતેહેં હરખાર છેડ છાડ.

ગઝલ રદીફે ઝે ૧૮.

દીલ લુટ લીયા કરતાહે દીલખરકા હર અંનદાઝ,
 ઝુક જતાહે હર શખસ ચેહી દેખકર અનદાઝ.
 રફતાર પરીવારહે સીનિકા અજબ ઢંઝ,
 નાગનસીયે ખલ ખાતીહે પરહે ખશર અનદાઝ.

રફતાર ગઝબવાર સીતમગાર અદાએ,
હર રોઝ નએ હોતેહ શામેા સહર અનદાઝ.
દીલ લેકે મુકર જના નથા કામ તુમારા,
સીંચનથે ગમઝે નથા યે પેશતર અનદાઝ.
મુસાલી અગર દખલે આજએ ગશ ઉસકો,
ગોયા દમે ઇસાહે તુમારા સહર અનદાઝ.
આશીક હે મગર રખતેહ માશુક સીફત હંમ,
આંશક મેરી માઅશુક હે યે દખકર અનદાઝ.
તમજદ તેરી આહમે કુ ખેહે હઝારોં,
પાનીસો તબીઅતમેલી કધહે શરર અનદાઝ.

ગઝલ ૧૦૪

હોને પાયા નહીં અછછા તેરા ખીમાર હનોઝ,
મરહમે વસલકાહી હે વો તલખગાર હનોઝ.
નહીં છુટા હે વો સઇયાદકે ફનદમેસે,
હે ફક્સમે વો મુકફરીલ ગો હે અઇયાર હનોઝ.
અએ મુઝબનતેરે હાયોંકે મે કુરખાંન ગયા,
નહીં નીકલા હે અલી પાંઉસે વો ખાર હનોઝ.
કાંમ આયા નહીં કુસ્તાંગો હે સીમાખકતવો,
તહી માઅલુમ પડા હુગા વો ખેકાર હનોઝ.
ખદ મીઝાજ નહીંજતી તેરી અફસોસ યે હે,
જેસી પહેલેથી વોહી હે તેરા ગુફતાર હનોઝ.
તેરીહટ ધરમીસે ખાઝ આઆ ખુતેસંગી દીઝ,
તેરી જતીનહીં હરગીઝ કહીં તકરાર હનોઝ.
આએ તો ધર મેરી આંખાં મેહે તમજદતેરા,
મેંતો કરતાહુ હઝારોંમે ચ ઇફરાર હનોઝ.

ગઝલ ૧૦૫

આજ આંખેં સખઝહેં હંમનેજે પીલી લંગ સખઝ,
 ઝેહેરખાનેકો લગા દુશમન હુવા જખ રંગ સખઝ.
 અખરકે માનીંનદ આંખોંસે ગીરા પાની મેરે,
 ઉસે યે દિઆ ઝમી કઇહોગઇ ફરસંગ સખઝ.
 ખાકે ફીરોઝા વો દુશમન ખસ તડપતાહી રહા,
 આખીરશકોહોગ્યા માનીંનદ એક નૌવ સંગ સખઝ.
 શખકો વો આંખેં બદલતાથા મેરેપર સુરખો ઝરદ,
 મેરી હાલત કયા કહું ખીલકુલ હુવાથા રંગ સખઝ.
 બાંધકર શાફચે ધાની અય મીયાં તંમજદ તુમ,
 દીલરૂખા આંકો ઉડાઓગે કુપટટા રંગ સખઝ.

ગઝલ ૧૦૬

હમ અલીહેં નંવ જવાં હંમકો કીધરમા ઇમત્યાઝ,
 કેહેતેહેં કીરકો નઝર બદ કયા સહર કા ઇમ ત્યાઝ.
 કોન સમજાએગા હંમકો પેચમે લાએગા કોન,
 કીસકોહે ખાહીશ નફકી કયા ઝરરકા ઇમત્યાઝ.
 કીમીયાગરકી નઝરમે હે હરએક અકસીર ખાક,
 કબ હુ સાહેબ કહીયે હંમચે સીમો ઝરકા ઇમત્યાઝ.
 મેરી હાલત ઇન દીનો મજ ઝુખ કીસીહે મીયાં,
 આજ કલ મુઝકો નહીં શાંમો સહરકા ઇમત્યાઝ.
 હોગઇ હે મેરે સરપર એસી વહુશત સખ સવાર,
 ચલતેદમ રહેતા નહીં પાઊં વ સરકા ઇમત્યાઝ.
 ખે-વકૂફી હે સરાસર પોચ ગોઇ હે તેરી,
 કયા લુગત હે યાદ તુઝકો કયા શેએરકા ઇમત્યાઝ.
 હંમ વો સોદાગરહેં અએ તંમજદતુમકો કયા કહેં,
 રેહ નહીં સકતાહે કુચ નફઓ ઝરરકા ઇમત્યાઝ.

ગાઝલ ૧૦૭

હોતી નહીં કુબુલ વો મેરી દોઆ હનોઝ,
 કયા બખતસો રહાહે મેરા અએ ખુદાહનોઝ.
 મેં હુંડતાહું શામો સહર જસ અઝીઝકો,
 મુદદત હુઈ તલાશ હે પર ના મીલા હનોઝ.
 વો દીલ શીકંન કો યાદહેં તોડેગાઆર દીલ,
 વો છોડતા નહીં હે જફના સઝા હનોઝ.
 લાએગા દામમે કીસો અઇઆર-કો ભીવો,
 ભુલા નહીં હે યાદ હે ઉસકો દગાહનોઝ.
 શાદીકા રોઝ આજ હે મઝકો ખબર નહીં,
 મેને લગાઇહે નહીં દેખો હીનાં હનોઝ.
 ગુન ચે નખાલ મોંહકો અલી કુટ જએગા,
 ખુલ ખુલસે પેશઆતીહે બદ વો સાખાહનોઝ.
 તંમજદ મુદદતોંસે તલખગાર જસકા હે,
 આયા નહીં હે બરમે વો માહેલીકા હનોઝ.

ગાઝલ રદીફ સીન ૧૦૮

તેરી ઉમર યુહી ગુજર ગઇ નહીં હીરસ દીલકા મીઠાહે બસ,
 અલીહે હવસ અલીહે હવસ અલીહે હવસ અલીહે હવસ.
 મેરી જબ નઝરસે નઝર લડી કહું હાલ કયા હુવા ઉસઘડી,
 વોહે ખેતરસ વોહે ખેતરસ વોહે ખેતરસ વોહે ખેતરસ.
 તુહે શોખ દેખા ઝમાંનકા તેરાપેશાહે ચે સતાનેકા,
 ચેહે પેશોપસ ચેહે પેશોપસ ચેહે પેશોપસ ચેહે પેશોપસ.
 જેસે પહેલે હંસતાયા જનમેન મુઝે અપનાં ફીરવો દીખા વરંન,
 ઝરાફીરકે હંસ ઝરાફીરકે હંસ ઝરાફીરકે હંસ ઝરાફીરકે હંસ.
 કહા અબદ મજદ મીઆં હે મીઝાજ આપકા સાફ અયાં,
 હો ખુદાતરસ હો ખુદાતરસ હો ખુદાતરસ હો ખુદાતરસ.

ગાઈન.

તરઝ ગમકાતરાના.

મેરા સુનીચે ફસાના નાદીર તરાના હે અઝી મુશાન
મેરા દીલબર યગાના હુવા ખીગાના સુનીચે તરાના—હે અ
ઝી મુશાન

આશીક થા દીલ જનસે જસપર મે એકખાર,
આજ કંઠ દીન હોગ્યે હુઈ મેરી તકરાર,
હુવાએસા અનજના જેસા ખીગાના—સુનીચેતરાના.

મુદદત તક હમ અયેગ મે રહે ખોહોત સરશાર,
મે ઉસકા મુનીસ રહા ઓર વોહા મેરા ગમખાર,
તીસપે યકાયક હેકર ખીગાના—સુનીચે

દીલમે મેરે નેશો ખરોશ આતા હે જસદમ.
યાદ જુદાઈ દીલબર કી જંબ આતી હે યુરગમ,
નહી રહેતા હે દીલકા મેરે ઠેકાવા—સુનીચે

ચગરદીશ અફલાક કી સુન્તાથા હરખાર
કે આશીક માશુકકો દેતા નહી હે કરાર.
દામે જુદાઈ કરદે ખેગાના—સુનીચે.

વોતકતીરેં ખુશ તદખીરેં જનકે ખુશ નસીબ,
જનકે હરદમ હર સાઅતમે રહેતે હે સાથ હખીબ.
વોહી લાયેહે કીસમત સખસે યગાના—સુનીચે.

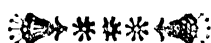
દીલમે હે ઉમ્મેદ ચેહી મીટ જાયે ખલશદીલકે,
શાદ રહે હમ કુનીયામે ઓર રહે સદા મીલકે
ચેહી તમજદકા હેહરદમ ફીસાના—સુનીચે

સમાપ્ત.

ખીજ ગજલો આ પછીનો આ ગજલો સ્તાન-
ની એટલે લાગ ખીજના અંદર એથી વધારે
અને સરસ ગજલો આવશે.

અમલીયાતે ઊલવી યાને મુસલમાની તાવી જાત વગેરા.

દીખાચો.

ખાદહમદોસનાકે વાઝેકેકે ઇસકીતાબકે સાથ ચે તુયખેબત વા અ
મલીયાત ઇસલીચેખેખેચેકે કે મુઝેદાખાતાં કીજુરત થી એકચેકે
મેરી જાતસે હરખશરફો ફેઝ પોહોચે એર લોગ મુઝસે ખુશહોં
એર સવાબભીમીલે એર દુસરા દુનીયાંમે નામભી રહેબય.
ખટ્ટાલ શાએર શેએર ફસતમરહા ઝમીપે નાખેહેરામરેહે
ગ્યા—મરદોંકાઆસમાંકેતલેનામરેહેગ્યા એર નહીંતો
હરએકકે વારતે ચે શેએરહે તખતે ઝમીપે સેકેદોં આએ
ચલેગયે ગરઝજેશખસ દુનીયાંમે આયા એર ગુમનામ
ગ્યા ઊસને આકર કયાકીયા સચહેકે દુનીયાંમેતીન ના
મતેં ખળીહે ૧ ઝર ૨ અવલાદ ૩ ઇલમ એર ઊસ
પા તકરાત એર તશરફે ઇસતરેહે પરહે ૧ અગરકોઇ ઝસે
નેકકામ કરગ્યા જખતક વોચીઝ દુનીયાંમે રહી તખતક નામ
એર સવાબખરી રહા જખનાકીસેલોગઇ સખ ફીઝ ગઇ વોભી
એક શેહર યા એક મુલકમેં એર દુસરા ૨ નામ એકવલાદસે વો-
ભી જખતક ઝીનદારહે—ફીર નેકલો તો નેકનામ એર ખદલોતોખદ
નામજખવોભીમરમીટે ફીરતાનામ નાસવાખ ૩ દરખ જખડાહે વો
ઇલમકાહે અગરકીસીકો ઇલમપડા ગ્યા ઊસકેશાગીરદ સે દુસરેને
પડા ઊસસે દુસરેને ઇસીતરેહસે આલાદ દરઆલાદ ફેઝ ખરી
રહેતાહે એર સવાખ કીયા મતતક પોહોચતા રહેતાહે મગર ઊસમે

ભી નામ ખીટ જતાહે ઐર દુસરા દરજા ઇલમહીસે નામકા
 ઐર સવાબકા ચે હેકે કોઈ કીતાબ ફેઝ પોહોચાને વાલી બના
 વ્યા હોતો નામ ઐર સવાબ કીયામત તકજરી રહેતાહે કીયું
 ફકીતાબ પરસે કીતાબ કીનકલ હોતીજતીહે જબતક હરફ્યાકીહં
 નામ ઐર સવાબ ભી બાકી ઐર જરૂરિહેતાહે અબ વોપેહેલે કી
 દાનેમતોં ઝર ઐર ઐવલાદ કીહે ઊસપરભી ચેબડ ગઈ ગરજ
 ઇસઆજઝ ને ચેસોચ કર અપની રહ બરસકી ઊમરમેં જો
 જો ચીઝેં ફુંડનીયાફુંડી કોઈ તકલીફ સે કોઈ આરામસે ફીર
 સપાસે જમ કરકે ચેરીસાલા બનાયા કે અગરહમ નહોંગે તો
 કોઈભી ઇમકો દેખકર હમકોયાદ કરેગા ઐર કીસીકા કુછકામ
 હોગા તો દુઆભી દેગા ઐર ચેરીસાલા બનાકર ફીર બીચારકીયાકે
 ઇમકો કોઈ ખરીદ કીસવાસતે કરેગા તબખુશ તબઈ કે વાસતે દો મ
 હીનેમે ર૫૦) ગઝલેં બનાફર. બતોર દીવાનકે બનાકે ઇસકે સાત
 જમે કરકેદોસતોં કો દીખાયા તબસબદોસત એક ઝબાન હો
 કોમેલેકેડાં અબ ઇસ કીતાબકી કદરભીહોગી ઐરહર કો
 મમે બલકે ઐરતોં મરદાંમેં બલકે છોટેબડે સબખુશ હોગે કયુકે
 જો શખસ દુનીયામેં પેહી હુવા કયા મરદ કયા ઐરત સબકો
 છપ્પછપ ચીઝકી ખાહીશ હોતીહં વોસબ ઇસકીતાબમેં હે ઇસ
 લીખેં બીબકા નામ જામેઉત્તેમુફીદરખા અમખુદા પાક
 ઇમકો કુખુવકરે ઐર મેરામતલમ દીલી હુસુવકરે આબીન

નસીહતેજરૂરી.

અબ અમલીયાત કીતરકીબેં ઇસતરેહે પરહેં જો નીચેલીખી
 ગઈહેં ઐર સમજલોકે ચેચીઝેસીને બસીને પોહોચીહેં ઐર
 મુજરરી ખાતસેહં કોઈ કીતાબ મેસે ઉતારી નહીંહેં અગર મુઝે
 સવાબકો ગરજ નહોતીતો મે હરગીઝ ચેચીઝેં નહીં લીખતા અ
 બમે સબકો આમ રઝાદેતાહુંકે છસકા દીલ ચાહે કરે
 ઐર કાયેદા ઉઠાવે ઐર મુઝે દુવાસે યાદ કરે.

અમલીયાતે ઊલ્લવી યાને મુસલમાની અમલ

૭૯૬

નસીહતે જરૂરી

પહેલે આમીલકો ચાહીચેકે કીસીઅમલ કોકરનેકા ધરાદા કરે યા કીસી આસેખવાલેકા આસેખ ફુર કરનેકા જય તો વો પહેલે અપને જ્ઞાન કાલીખનંદા ખસત કરલેવે નહીં તોખતા પા ચેગા આર અમલકા ચીલ્લાભી શુરૂ કરના મનઝુર હોતો પડને ખેઠતી વકત અપને ચારો તરફ હીસાર યાને ચોકાખાંધલેવે છસક કુંડાલા ફેહેતેહે ઉંગલી યા છુરીસે ફીર ફીકર નારહેંગી પડ નાશુરૂકરે આર ઉસકા અમલચેહે આર તરકીખ ઉસકી નવચનંદ દી જુમેરાત જો હરમહીનેમે પહેલી જુમેરાત હોતીહે ઉસરોઝ રાતકો ૪૧ વકત આયતુલકરસી પડલેવે અદલાહો લાઈલા હાસે વહો વત્ત અલાયુત્ત અઝીમતક ઇસકોહર કોઇ જ નતાહે ઇસ લીચે ઉસકા લીખના ઝુરૂર નહીં મગર નદી યા દરી યા હોતો ખેહેતર અગર ઘરયામસજદ મે પડેતો પાનીકાગ લાસ ભરકેસામનેરખે આર મોઘરેયા ચેમેલીકે કુલ ઉસમે ડાલે યાગુલાખકે આર ખુશખુ જલાતા જવે જખ તમામ હોતો વો પાની પરદમ કરકે રખે ફજરકો દરીયા યા નદીમે છોડદેવે કે નદી યા દરીયા કે પાની કેમાનીન્દઅમલભી જોશપર રહે ફૂત આર કોઇ દાસત યા આર કોઇ આદમીકે પાસ વાસતે કીસી મતલખ કે જના પડે તો ત્રીન દર્દ પડકે અપને ઉપર દમકર લેવે આર જવે ફીર દખે સામનેવાલા કીસતરેહસે મેહેરખાનીસે પેશઆતાહે આર હાજત રવા કરતાહે, દીગર અગરકોઇ શખસ ચાહકેમ કીસી ચીઝકા આમીલ ખનું યાદુનીયાંકા કોઇકામ કે રૂં મગર વોહોગા યા નહીં આર વોમેરે વાસતે અચ્છા હે યા ખુરા આર હોસકેગાયાનહીં તો વો શખસ ખુદા પાકસે ખાખમે ઉસકી ખખર લેલેવેહાંયાના માલુમ હોજવેગા ઇનશા અલ્લાહો તઆલા વોઇસતરેહે પરહે કે ઇસતેખારા કરલેવે કયુકે

બાદ પ્યગમખર સાહેબકે અસહાબોંન યાઝ્બીલીયા આંનન્નેકામકી
યા યાબુઝ્ઝોંન તોબગેર ઇસતે ખારકે નકીયા આરઉસપર
હદીસલી હલીલહે ઇસવાસતે હમકોલી ચેહી લાઝીમહેકે ને કા
મ કરેં તો બુઝુરગોંકે તરીકેપર કરેં આર કરનાચાહોંતો ચે મેરા
આઝમુદા કીયા હુવા ઇસતેખારા ચેહે આર તરકીબ ચેહે દારકા
તનમાઝ રાતકો સોતે વકત પડે ઉસમે પેહુતી રકાતમે અલહમદા
કે બાદ સુરે વદ્દદોહા ૩ દઈ પડે ૨ રકાતમે અલહમદા

કે બાદ સુરે અલમનશરા ૩ દઈ પડે આર નીયત ઇ
સતરેહે પરકરેકેમે દારકાત નમાઝ ઇસતેખારે કીપડતાહું વાસતે
અદ્લાહકે બાદ નમાઝકે ચે ઇસતીખારા ૩ યા ૫) દઈ પડકર વો
હીં સોબવે આર ને ખાબ આવે ઉસકો ખરાબર યાદ રખે
ચાર ચીઝોં મેસેકોઇચીઝ દીખાઇ દગી કુછ સુઈદ યા બેહતા
હુવા પાની યા કોઇ અચ્છીચીઝ તો ઉસકી તાબાર ચેહેકે વો
કામકો કરે જસકી મતલબ રખાતાહે આરકુચ્છું કાલારંગ
યા આર કોઇ ખરાબ ચોઝ દખોતો વોકામ નકરે ફકત
ઇસતીખારાચેહે.

અલ્લાહુમા યાહબીબા કુદ્દસે હબીબીન યામુબી
સા કુદ્દેમુગાસીન યા કાફીયો યા મુકફી યામન હુ
વા લેજમીઇલ ખત્તકે કાફીયુન ઇકરીફ લી માફી ન
ફસી મખફીયુન બેહકકેલ હત્તમે વલ્લરહે વત્ત અરશે
વત્તકુરસીયે વખેહકકે મોહ મદ સદ્દલાહે અદ્યહે વસલ્લ
મ અલ કરશીયે અલ્લાહુમ્મા ઇનકુનતા તાલમો હાઝ
લ અમરા ખ્ય રૂન લી ફીદીની વામઆશી વાઆકેબ
તે અમરી વઆજ્જલીહી વાઆજ્જલીહી ફાઅરેની બ
યાદન અવ ખદેરતન અવમાઅન અવખરીયતન વાઇ
ન કુનતા તાલમો અન્ના હાઝલ અમરા ખ્ય રૂન લી ફી
ફીદીની વામઆશી ફાઅરેની સવાદન અવદુખાનન

ધન્નકા આસા કુદ્દે રચ્છત કદીર વસદ્દા હો અસા
રચ્છેદેના મોહમ્મ દીન વા આસીહી વચ્ચસહાખીહી
અજમઘત ખીરહમતેકા યા અરહમરહાહેમીન—દીગર
હાઝીરાત અખજનનાચાહીચેકે જમાને હાલમે ઘોહોતસે આદમી
યોંકા કામ હાઝીરાત પરહે ચોર હાઝીરાતકે મેરેખીયાલસેતીન
દરજેહે દરજા પહેજા ૧ પરોયાંતાખેમેહો ચોર આમીલકી તલ
ખકરને કે વકત આચે ગાચે ખજચે આમીલકાદીલ ખુશકરે
કુછકુછ હાજતોંલી ખરસાચે મગરવો સીવાચે આમીલકે
કીસીકો નઝર નહીં આતીહે મગરનાવો અખઅમલ હે નાવો
આમીલ ૨) દરજાવોહેકે મવકફેલાત હાઝીરહો ચે ખરાખર હે ચો
ર અગર હેંતા વોહી હાઝરાતહે હાજતોં ભીરવાહોતીહ ખખરે
ભીમીલતીહે ચોર ઉતઅમલકે મગરેખી લોગ ઘોહોત હાલમે
આમીલહે ઇંધરહીન્દમેદા આદમીહે ઉનકેશાગીરદ—૩ હેં તીસરે
દરજે કીખ્યાલી ખુલાવ હાઝરાત અસકે હમલોગ આમીલહેં માલુ
મનહીં કયાં ચીઝ હાઝર હોતીહે ચોર ખખરે દેતીહે ખેર મગર
વોભી સો ઝુટો ૧૦ પાચ સચ માલુમ હોજતીહે—

ચોર તીસરા દરજા વોહેકે ઇસદરજે કે ભીહાલ આમીલહે કે
અઉઝોમહી પહોંત નહીં આતી ચોર આમીલહોનેકા દાવા કરતેહેં
અગર હાઝેગતકા અમલ યાદ નહુવાતો ખામો ખીંહ મજલીસે
જોહજા ચોમે ચેક મીયાં માહદુ પહાચે સીખાચે ખાહલા
દેકર મતલબ વાલેકી મતલબ કા સખકપડા દેતેહે ઢાઇરૂપે પાંચ
રૂપે હુઝુર કેકહીં ગ્યેનહીં ખફોજ મીસલહે મુરદા બેહેશતમે જાય
યાદા અખમે મુદ્દાં સાહેબ કો હલવે માંડેસેકામુ ખેર
તીસરેદરજે કી હાઝરાત મેજનતલાહુ કીસીકો મન ઝુરહોતો
ચેહેકામ ઊસકા નોકલ સફેગા તરકીબ ઉસકીચેહે પેહેલે
ચેહ હાઝેરાતકા અમલ ૧૧ દીન દરયા યા નદદી પર
એકવકત મુકરરકરકે ફજરયાશામ પડે ગીયારવેં દીન ચે નઝરાના
લેજાવે—ખીર—મુરમુરે—ચનેલુનેહુવે—ભચે—ખખુર—પકેહુવેચાંબલ—

છસવકતપડલેવેપુરાકરકે ઊસપર દમકરે ફીરસખકો મીલાદેકર ૭
 ભાગકરે દાહીસે ખુદ ખાવે પાંચ હીરસે પાનીમે ઊડદવે ચાર
 ઘર જાકર ઊસરોઝ સે ભરના શુર કરે હાઝરહોંગે-ઊસકી અ
 જીમત ચેહે-ખાખ ખીદર છયો મરદ હાથો ચંગો ઘોડો
 ચડો લાવ લશકર લેતે ચત્રો ખેઠે ચત્રો સોતે ચત્રો
 મેરા કામ કરો નકરે: તો એક લાખ અરસી હઝાર
 પીર પેગમખરોંકી દુહા ઇમેંકરે-ભરનેકી તદખીર ચેક
 નાખાલીગ લડકા યા લડકી કો ખીટલા ના ખડેકો નજર નહીં
 આવેગા પેહેલે રેહાનકે પત્તે જલાકર ઊમકી રાખ રખલેવે હા
 ઝીરાત ભરતીવકત તેલમે ઊંગલી ભીંગોકર કાજસ મીલાકર ખચે
 કે અંગુકે નાખુનપર લગાવે ચાર સામને ખેઠાકર પડ
 પડકરકુકે જખહાઝીરહોંવે, તો સવાસ જવાખકરે રૂકત-દીગર-
 હાઝરાત દુસરી અમલ સખઉસી તરેહ કરેમગર દીન ૨૧) કા
 ચીલ્લા ઇસકાહે અજીમતચેહે-યારશાનુસીન યાહમીદો ઝુલ
 મનન ઊહીખ યા વહ કાઈતિ-રૂકત-દીગર-ઇસનામે
 પાક કો જો કોઇ ૧૦૧ વકત રાતકો સોતે વકત યા કજર કો ઊઠે
 વકત પડેગા સખ ખલાએંસે ખચેગા ખચકે એસામહાવેરાકર, લેવેકે
 કુછકામ એકા એક હોજવે જેસાતુમકોઈજગે ગીરે યા તુમપર
 કુછગારાઝઠમેસે ખોલદાગેતે! ઇતશા અન્નાહ અન્નતગે વોલરૂઝે
 મુખારેક-ચેહે યાહાફેઝ ચેખુદાકાનામહે ચારમેરે સખદોસતોને ઇ
 સકો આઝમાયાહે દીગર-અગર કોઇ શખસચાહે કે મેરે દોસત
 યા મેરે ખેશ યા મેરે મહેલ્લેવાલે યા જમાત વાલે સખકીનઝરોંમે
 મેરી આખરહો ચારમેરીખાતમુને તો ચે અજીમત ૧૪૧-દર્દ પડકર
 સોવે થોડેદીનતકવાસખતાખે દાર હોજવીંગે અજીમતચેહે-ચાખાસી
 તો અન્તદલઝી યખ સીતુરરીઝકો લેમઇયશાઓ ખગ્ય
 રેહીસાખ ખેકુદરતીહી મોનલ પુતુહાતે ગયખીહી વરજી
 આતે ખલકીહી ઇન્નહુ અલાકુદલે શયઇન કદીર યા

અબુધલયાસે વજ્રખીદરે અજબે યાજબરધન યા ઇસ
 રાફીલ યાહમવાકીલ યાઇસમાઇલ બેહકકે યા બાસી
 તો-દીગર-કોઈ ચાહેકેમુજે સાંપનકાટે આરકબીકાટેતો ઝહેર
 ન ચડે તોચે અઝીમતકો હમેશા ચાંદરાતકો સોતે વકત સોદફ
 પડલેવે મહીનેભર તક સાંપ સે આરામ રહેગા આર કોઈ પુરા
 ભક્ષા પીટપીછે બોલતાહો તો ભોજપત્તર પર ઇસકો લીખકર તા
 લેમેભરાકર તાલા ખંદ કરકે તાલાપાનીમે છોડદેવે કીસી ચુલેમે ખ
 ડીગાડદેવે વો પુરાઇનકર સકેગા અઝીમત ચેઉપરવાલીલીખે-દી
 ગર-રાસતેમે કત્તેકે કાટનેકા ડરહો આર ભોંકતા હુવા આવે તો
 ઇસ આયત કો પડકે અપને સીધેહાતમે દમકરકે મુઠ્ઠી
 ખનદ કરલેના કત્તેકામુ ખંદહો જવે ગાનાકાટેગા ના ભેંકસકે
 ગા આયતે કરીમા ચેહ વકલબોહોમ ખાસીતુન ઝીરા
 અયહે બીલવસીદ-ઇસકો ફજર યાશામપાંચ દસ વકત
 પડલીયા કરોગે તો બોહાતનલદીકામકંગા-દીગર-અગર ખીજુ
 કાઠા હુવા ઉતારનાહોતો ઉસકા ચે અમલ સાત રોઝકાહે ઇસકો કરલેવે
 રોઝ ફજર ફજર બુનેચને પાવસેરલેકર ઊસપર ચે અઝીમત સે
 દફપડે આર બચ્ચોકો ખાંટે સાતરોઝખાદ ઉતાર ના શુરકરે-
 અઝીમતચેહે-ખડમે જડ જડમેખત્રી વહાં બસેખીછંત
 કાત્રી ખીછંતકેઅડકારે બચ્ચે છેકાલેછે કબરે છેકંકો
 રે ઊતરેતોઊનાર ચડેતોમાર ઊતર ખીજુ ડકછોડ
 મેરે ઊનારે નાઊતરે તો ખાખમો ધનોદીન
 ચીશતીકીઆન દીગર-અગરઆરતકોજન્નેકા હરદ હોતા
 હોઆરબચ્ચા પ્યદાન હોતા હોતો ચેઅઝીમત પડ કર કાલે
 ડોરેમે સાત ગાંઠે લગાવે કોર કમરમે બાધનેકા દેવે
 ઇનશાઅલાહ તુરત બચ્ચાપેદાહોગા-મગર જલદીદોરાખોલ
 લેવે નહીતો અટડીયાલીનીકલજવેગી અઝીમતચેહે-
 અરજન-સરજન તારા-દુટે-ફલાનીકાપેટ છુટે-

હીસઅવરતકા નાખલેવે—દીગર—બાવાસીરકુમરસેહાવે.યાલોહી
જતાહોતો ૧૪૧ દર્દીજાડો યેપડલેવે આરપાની પરદમકરખે
ઝડકેજાયે તો વોપાનીસેધોવે થોડોજમે ખુદાશીકાદેગા—અઝીમત
યેહે—સાખીરી વાસારીના અન્તાખીના નાખુનીરહે ના
ખાદી ખસ—દીગર—યેતાવીઝકોરોઝસાત સાત લીખે સા
તદીન આર દરીયામેડાલે ફીર કોઘકા સારાસીરકુખત હોવેતો હી
સકો બોલે સીરપકડ યેનકશ લીખકર ઇસપર જુતેલગાવગે તો

તુરત અચ્છાહોગા.

દીગર—આધારીર કુખતાહોતો
૧૧ દીન ૧૧ રોઝ લીખકર ઇસના
વીઝકો દરીયામેડાલે શીર આધેસર
પરલીખે સંયાહીસુખીકેદરદગ્યા.

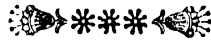
૦	૦	૦
૦	૦	૦

૩૦૬	૩૦૦	૬૭	૪૦૬
૪૦૬	૩૦૬	૩૦૦	૬૭
૬૭	૪૦૬	૩૦૬	૩૦૦
૪૦૬	૬૭	૪૦૬	૩૦૬

દીગર—અગરખુખાર કીસીકો આતા હોતો નારીયલયા
તાડકેયા ખજુરીકે પત્તપર ચે નકશલેખકર તીનદીનધુનીદેવે ખુ
ખાર હરચેક તરેહકા જતારહેગા—અકસલતો—અખકસલ
તો—અકસલતો—અકહરતો—અકહરનો—અકહરતો ઇસ
કો તીનનદીન લીખેખસ—દીગર—કોઘયાહે કુમુઝે રાતકા ઇત
નેખલાક કોઝીઠનાહે તો વોચે ચીઝકોસેતિવકત—૩૬૬ પડકુખોઝો
મુઝે ફજાના ટેમપર ઊઠાના ખરોખરઘડીયાલમે ઉઠકર દેખલેના
—ઉઠોગે વોચેહુઝીસીવકત—વચન તીલવુખુહો લીજા
હઈયુત કઈયુમ વકદખ.તા મનહમતો જુલમન લ

યુગ્મહી હાલેવકતેકા ઇજ્જાહુ—ખાકી ઇસકા—૨—ભા
ગમે સ્વાવેગા ઇસસેઝીયાદા.

અમત્રીયાતેસીફત્રી યાને—ખીરામત્રી.

જેશખસ ચાહેકેમે અમત્રી યાત સીફત્રી અમત્રમે લાડી
ઝોરવોઅમત્રા ૩ દીન યા સાથ દીનકાહો યાઉસે ભી ઝીયાદા
કાહે તોખગેર ચોકીકે પડને નખેકે ક્યુકે એકાએક તકસીફ નપો
હોંચ જાવે ચેકામ ખોહોત ખાંકાહે વકત પર મુશકાલ હોજતીહે
સીફત્રીઅમલકી ચોકીચેહે ઇસકો પડકર કુંડાલાપાડે—મંતર—
ઊંનુમુદેસગુરુકુ આસાન ખીરમ્મા આસાન વીશન
વ આસાન દસે આસાન બસનરમ ખીરમ્માજી આ
ગેવાન રામચંદર જીરખશા ફરે હરમાનજી ચોકીભરે
પાંચ તખત કોભયો પરકાસ નીચે ધરતી ઉપર અ
કાસ આસાન વીશનવ છે છે—છેયેચીઝ અમલકે વાસતે હ
જેભુતવગેરે સામેઆનેવાલી ચીઝીકે વાસતે ખુખાર ખાંસી એ
સીચીઝીકે અમલકકો ચેઝુરનહી—દીગર—અગરકોઇ શખસ
કો મુઝમારી હુઈ ઊતારના મનઝુર હોતો ઇસઅમલકો અમલ
મે કરલેવે સાત દીન તક ૧૦૮ વકત પડા કરે ઇતવારસે દુસરે
ઇતવાર તક યા મંગલસે દુસરે મંગલ તક ઝોર દીવાળીમી લેં
તો ૧ દીન ખસહે—મંતરચેહે—ઊંનુમુ દીસમુરુકુ ચન્ની
ખીચ ચન્વી આવેમુઠ ફેરે નવ ખન્ડી છ કપે છંક ભવ
ર વીર આકર પડેરવા ખન્ડેરીમા દાવા રૂપેકા નનશ
કાનોમે કુંડલ સોઠ ત્રીન સોકો સાઠ ખીરમ્માકી કુ
ચી ઇરાવર કાતાજા રામ ચંદરજી રખવાજા
સખદ સચ્ચા પેનકચ્ચા ચલો ગતતર ઇશવરી ખાચા
—દીગર—અગર કોઇ આમીલપર આમીલ મુઝબેજેતો વો ઇસ

તરેહ પર ઇસકો ફીરાવે વોફીરજીવેગી ચેઅમલ લી ઉસીતરેહ
 સાતગજ યા દીવાલીકે ૧ રોજ પડે ૧૦૮ વકત—મન્તર—
 ઊન્નુમુ દીસ ગુરુકુ બીઅચકકર લોહિકા કડા લેવે ના
 રસોંગકે આગેયરા મધુમાંસ કી કડં દાવાલો ભેજે બ
 હેરો લેહકારી ભુતધુત મુઠબાધુ તીનસો ને સાઠ જોડોઈ
 હમારેવટ પણ પર ચોટ કરે ઊલટ ભીઠ ઉસી
 કી ઊસી પર ગીરે—જબ કામ પડે તબ શાત દા
 ને ઉડદકે યા ચાંવલકે યા જુવારકે જોમીલે ઓર કુછનડાત
 આયેતો જલદીસે ઝરા મટી ઊઠાકર ઉસપર દમકરકે આસમાન
 પર ઉઠાવે તો વોમુઠ જસને ભેજીહોગી ઊસપર પીછી જયે
 ગી અગર વો બચા નસકેગા તો બેશક મરજીવેગા અકસર
 મુઠ ખોત ગુસ્સેસે ફીરતીહે—દીગર—ઇસઅમલકો હરઆદમીપર
 લાઝીમહે ક્યે અમલ ઝુરર કરલેવે ખોહોત કામકાહે મીસલ ધી
 ચુંકીરોટીકે જીધરવાલો તોવલે જોધસિમેનામ આતેહે ઇસકે સી
 વાલી અચ્છકરતાહે બલકે મુઠ ભીફીરતીહે ઉસીતરે આઠરોજ
 ૧૦૮ વકત યાદીવાલી કુદીનકરલેવે—મન્તર—ઊન્નુમુ દીસગુ
 રુકુ બાંધો તરંકસસાધો તીર અસ્સી કોસ કી આવ
 તા બાંધું બાંધું બાવનબીર બાવન બીરકુ પછયાં પ
 ડાઊં જસદે જસોદા માઈ કાલીકુછડી સાધુ મુઠળી
 મુઠ બાંધું તીનસો ઓર સાઠ તાઈ કા કીયા તાઈકો
 ખાય ડાકેન બાંધું ચાંકણું બાંધું મુઠ બાંધું ભુત બાંધું
 પલીદ બાંધું નહી બાંધું નાલા બાંધું તાવ બાંધું તરી
 યા બાંધું ચોરાસી ચકલાબાંધું ઊબલતે ઘાટકો બાંધું
 પુરબતો પચ્છમકો બાંધું મુવાતો મસાણકો બાંધું જ
 યાતો ખાટકો બાંધું ઇતને સેભદ કહે હમારા કામ
 નકરે તો રાજ રામચન્દર કે સીરઊલટા ચક્કર ફીરે

—દમકર કે પાની પીલાવે પાની છાંટે દોરાકરદેવે ચાહે
 સો કરે રખહે—દીગર—મોહની—ઇસમોહનીસેલી કામ ખ
 ખુબી નીકલ સકતાહે મગટ ખીલા સફે જખ ચે કખાહત હે અપ
 ને ઘરમે ઓરતકો યા માખાપકે વાસતે કીસી મતલખકે ખી
 લાયેગા તોખોત જલદી મતલખ હોગી—તદખીર વોહી સાથ દીન
 ૧૦૮ વકત યા દીવાલીકે દીન પડલેવે ફીર પાનકે ખીડે પર
 દમકર કે ખીલાદે વે તીનખીડેમેં કામ હોજવેગા. મન્તરચેહે
 —અચપલ મોહ ની ચંનચલ નાર છોડે ધન્ટી ફીરે
 ઘરદાર હાથમે ખીડા રાહ સુધાર નામલેવેકે-ઊસકોખા
 તેસુકનાહોખેઠેસુખનાહોસોતેસુખનહોજખદેખેકમારા
 મુખ તોઆવે ઊસકો મુખ હમારા ખચન નારખે તો
 તુજે મહા ખીરકી આન—દીગર—કંઠમાલાકા અમલ અગર
 કોઈ શખમકો કંઠમાલા હો છસે ગલેકી ગાંઠ ફેહેતેહે ખલકે
 કાનકે પામડી ગાંઠકો ભી ચે અમલ કાયદા દેતાહે-ઉસીતરે સાત
 દીન ૧૦૯ દર્દે પડકર યા દીવાલીફેદીન પડકર—ઉસગાંઠકો ઊં
 ગલીયોસે પકડકર રોઝ ફગરકો ૧૦૦ દર્દે કુંકે ૧૫ ખીસદીનમે
 લીખુ ખરાખરકી ભીઅચ્છી હોજવેગી મન્તરચેહું.

ઇરન્ડીયા ઝાડ પીરલા સમન્દર કીનારી હાક ગેલી
 ચંદર સુરીયા પાસે ઓટ ગાયેરોગન ગાંડીયા પાની
 પાની—દીગર—ડખે કીખીમારીકા અમલ જો ખચ્ચોકો પંસ
 લી ઉજલતીહે-ઊસકો ડખા ખોલતેહે—ઇસકે અમલુકોખી મ
 ઝકર તરેહપર પડલેવે ઓર દમ કરે ઉસી વકત દમ જવેગી.
 ફીરનહોગી મન્તર—મીટટીકા ડખા મીટટીકા તારા ની
 ચે બેહે રો ખડા ઊપર હરમાનશ ચડા ઓરકી લકડી
 બેરકી લકડી તીસરી પલાસકી લકડી જલાખલા કર
 ખાક કરદે સવાહાતકી છુરી ખનાકર ડખે કો ચી
 રકે હાત પાઉ કાડકે સાત સમન્દર કી ખાઇમે ડાલદે

હમારા બચન નારખે નો તુઝે મહાખીરકી આન—દીગર
—અગર કીસી ઓરતકી છાતી પકી યામુછ હોયોતો ઉસાંતરેહ સાત
રોઝ ૧૦૮ વક્ત ઈસમન્તરકો પડલેવે ઓર મીઠટી કાંદુકરાસેકર
હસપર પડકર ઓરતકોદેવે વો સાત વખત છાતીપર ફીરાકર
પાનીમે ઠંડી કરદેવે. દરદ મુજમખ દાચાર દીનમેજતા રહેગા
મન્તરચેહ—કેલ ખીલ્લી કમાનગોતે મે સુખા થાન ઉ
તર ઉતર સુરીયા સમાન નાઉતરે નો તુઝે મહાખીરકી
આન—દીગર—અગરકો ખીલ્લુઉતારને કો આપાહો ઓર સામ
નેતકરાર પડખવે તો ચે અમસપડના હરગીઝ વોનાઉતારસકેગા
વો ઉતારે તુમ ચડાતે જવ ઉસી તરે સાતદીન ૧૦૮ દર્દ પડલો તુમ
એકદર્દ પડેકેચડનાથુરુહવા મન્તરચેહ—કાલા ખીલ્લુસુરેપાયે
ચડે ચડેનેમા થેજયેમાયેકાલગા જુમ ફજાને કે તનમે
હોગઈ બુમ—દીગર—જન્તર હરખીમારીકે વાસતે લીખકર
રોઝ ત્રીન પીસાવે.

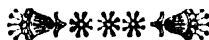
૮	૧	૨૨	૧૦
૧૧	૧૨	૪	૫
૨	૭	૬	૨૨
૨	૧૨	૬	૨

દીગર—તપ ખાંસીકા ઝાડે વ
ગરેકા-ચેહુલીખકરરોઝત્રીન તો
તપાનીમેધોકરપીસાના જન્તરચેહ

હી	હી
હી	હી

દીગર ચે જન્તર

બુત પસીત વાલેક જલાકર ધુવાં દનેસે આંગમેખોલનેલગતાહે-
૯૯૯૩૩૩૨૧૨૧૨૧૭૭૭ જન્તરચેહ.

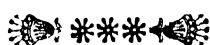
બાકી મન્તરજન્તરઘંસસે અચ્છે દુસરે ભાગમે છાપીંગે

૭૮૬

બાબુલ અદવીયા યાને દવાઘડા ભાગ ૪થા હીસસયે અહાઝમ ખખર.

માલુમ હોયે ચેદવાએં મેને ઇસવાસતે લીખખી હેં કે હર એક શખસ અપને મીઝાજ કો આર અપની બીમારીકો અ કસર જલદી પેહચાન સકતાહે આર દવાકા કરના આર બી મારીકા પેહચાનના ફકત બીમારીકી પેહચાન પર હી મોકુફહે આર હકીમ ડાકટર ને દવાકરને વાલે ખાસ મોકરરહે ઉનકા ચેહી સખખહે કે વોસોગ જલદી બીમારકી શીકલ આર નખઝ આર કાઝરા યાને પેશાખ આર હકીકતસે બીમારી પેહચાન સ કતે હે અગર ચે ઇલમ દુનીયાંમે નહોતા તો કોઇ કીસીકા ઇ લાજ કીસતરેહ કર સકતા ઇસલીયે મેરે ફહેનેકી ગરઝચેહે કે જખખીમારી કાહીપેહે ચાનનાજુરર હેતો હર એક આદમી અ પની બીમારીકો અપની અકલકે મોવાફક થોડીથોડી છોટી છોટી બીમારીચોકો અચ્છીતરેહ સમજ સકતાહે કે મુઝે ફલાની તરેહ કાબુખાર આતાહે યા ફલાનીજગેહ દુખતાહે યા પેશાખ યા હેઝ ખંનદ હોગ્યાહે જખઉસને ચેહ પેહચાનાફીર ઉસકા ઇ લાજ કરના કુછ મુશકીલ નહીંહે આર મુશકીલ કામને સમજ મેના આવે ઉસકા ઇલાજ કરના અપનેહાથસે ઝુરર ભી નહીંહે ઉસકે વાસતે કુછહકીમ ડાકટર દુનીયાંમે કમનહીહે નમગર ને છોટી બીમારીયાંહે આર ખડે ખડેકાકટર ભી વકતપર ઉસે આજઝ આતેહે આર કીસીતરેહ તનદારસતીકા મોંહ નહીંદી ખતા તખ ફકીરોં નેગીચોંકે ઘર ઝાંકતે ફીરતેહે કલીકભી ઉનસે ખડે ખડેકામ આસાનીસે કવડીચોંમે સોચોંરૂપકે કામ ભીનીકલ આતેહે તોખન્દને ઇસ ફનકેલીયે ભી ફકીરોંનેગીચોંકી બાહોત ખીજમતેંકીહે ગરઝ કુછ નાકુછ ઉનસે મોલતાહી રહા ગરઝ બીનકે

નુસખે આઝમા આઝમાકર જમાકર રખેયે ફર દીલમે ખ્યાલ આ
 યાકે ચે દવાચે બડાબડી મુશકીલસે પાઇયાહું અગર હમ કલ મર
 જાવીંગેતો ચે ક્રેયાકામ આવીંગીયાં ખેહેતરચેહે કે બનદગાને ખુ
 દાકે કામઆવે ચેસમઝકર ઇનસખકો છપવાદીયાં કે સવાબતોહે
 ગા દુસરાચે કે કીતની બીમારીયાં છુપીહુઇ શરમકીએસી ભીહો
 તીહે કયા મરદ કયા આરતકો કેવો શરમકે મારે હકીમ ડાકા
 તરકે આગે ખુલાસાહાલ કેહ નહીં સકતે હેં આર અકસર
 હકીમોં ડાકતરોં કીસમજમે બીમારીનહીઆતીહે આર બીમાર શર
 મહી શરમ મે હલાક હોકર મર જતાહે બસકે આરતેતોખેર
 મરદભી એસે કીતને દખનેમે આચે કે કભી દાચાર આદમો
 દવાખાનેમે ખેઠે હોતો દુરસે દખકર ચલે જાવે બાઇસ ચેહેકે
 કોઇઉનકો પીરમાં ટાંકી વાહા કરાર નદેવે એસેભી ખોહાત દખે
 ઇસલીચે ખેહેતર ચેહે સમજ કે કયા અવરતેં કયામરદ ઇસકી
 તાબ કો વાસતે ગઝલોંકી સેરકે હાથમેલેવીંગે આર કોઇ મ
 તલબ બીમારી વઝેરાકાં હોગી તો વોહ ભી ઉનકી હાજત રવાહો
 જાવેગી ચેહ સમઝકે ચે સખલીખાહે ફકત

નખઝદખનેકાહાલ આર ઝાડેફીરનેકા કમાલ

અખ માલુમહો કે કઇ લોગોંકો નખઝદખાનેકા શો
 કરેહેતાહે તોમે એક છોટાસા કાયેદા એસાખતલાતા હું કે નખઝ
 સે ભી બડકરહો આર ઝટ આદમી ખુદકો પહેછાન લેવે
 કેમે આજ બીમાર હું યા તન્દુરસત આર જખ ઇતનાહી સ
 મજ લીયા તો ફીર કભી બીમાર ન પડેગા ઉસકી તદખીર
 ચેહહે કેનખઝ દખનેકા દખાનેકા ખ્યાલ હરગીઝ ન કરે ચેહ
 ઇસમ ખોહોત બડા હે હર કીસાકા કામ નહીં કે નખઝકો સ
 મઝે મગર હાં અપની નખઝ ઇસતરેહ સેદખેકે કલ મે
 ઝાડેફીરને કો કીતનેખજ્યા યા આર આજ ઉસસે કુછ જલદી

ગ્યા યાદર સે અગર કલક્રે ખરાખર ગ્યા એર આરામ સે
 આડેજેસી ' કલહુધથીના પતલી નાસખત કે મુશકીલસે
 હુધહો તો સમજે કેમે આજ અચ્છી તરેહ તનદારસ્ત હું આ
 ર અગર વકતમે ફરક આગ્યા યા આડે પતલી આઈ યા
 સખત વોહભી ઇસતરેહ કે કલસે કુછ ઝરાનરમ યાઝરા સખત
 એસાભી નહો કે પતલી એસીકે અવાઝસે આંટીકે સાથ આવે
 યા સખત એસીકે નીકલેહી નહી ઝરાભી ફરક હો જા
 ચે તો સમજેમે આજ ખીમાર હું ફીર ઉસકા વેસાઇલાજ કરે
 ઇનશાઅલ્લાહ તન્દા રસત હોજાવેગા એર આડેમે ફરક કહો
 ને સે તમાગ ખીમારીયાં પ્યદા હોતીહેં જખતક તુમ આડેકો
 દુરસત રખોગે કભી ઉમર ભર ખીમાર નહોગે એર આડે દુ
 રસ્ત કરનેકી દવા દુસરે ભાગમે જ્લીખો જાવેગી ઉસકો દ
 ખકર ઇલાજકરના ફકત

સીરકી ખીમારીયાં એર ઊસેકે ઇલાજત

સીરકુખાલોકા ઇલાજ અગર ખાલસીરકે ગીર જાતેહો
 ખુદ ખખુદ યાકંગઈ કરને સે ગીરતેહોં યા ખાલ ફટકર એકકે
 દાહોતેહોં યા જડમેસે મુશકીલ સેદરસે પેદા હોતેહોં તો ઉસપર
 ચે તેલ ખનાકર લગાવે. આંવલે કરચી દુધીકા સફેદ ગાભા
 મેથી-ફોથમીર-અનારકે પત્તે ખેરલીકેપત્તે સખકો પાવ પાવસેર
 લેકર ૨ સેર પાનીમે જોશકરકે જખ ચોથા હીસ્સા પાનીકા
 બાકી રહે તો ઉતાર લેકર મસલકર છાનકર ઊસ પાનીમે
 આંધાસેર તીલકા તેલ અચ્છાડાલકર જોશકરે જખ પાની સ
 ખ જલજાવે એર તેલ ફકત બાકી રહે તો ઉતાર કર ખાટ
 લી મેભર રખે દીનકો રાતકો દો વકત દાલાકરે સખ ખીમા
 રીયાંખોજાવેગીયાં એર ખાલ ખડે એર કાલેભી હોંગે ફીગર
 તીલકા તેલ લીંબુકારસ મીલાકર નહા સે ૧૦ મીનીટ-પેહુલે બાલોંમે

હાલના યા તાજા ખોપરા ચાખકર પાની ઉસકા સરમે હાલકર નહા
નાથોડીદર ઢેહેરકર ખાલોંકો નરમ ચોર ખુખસુરત કરતાંહે દીગર-
ખાલનાઉગનેહી દવા-ખુરાસાનીઅજવાન-તોડ-અફીન તો૧-માનુફ
લ-દાને-૪ સીરકા તોલે-૨૧-કચવેકાલહુ-સખકો જોશકરકો
ખાલ ઉખેડકર લગાયાકરના ફીર હરગીઝ નાઊગીંગે દીગર
સીદીભાઈ કુજેસે ખાલવાલનેહોંવે છસે ધુંગર વાલેખાલ ખાલતે
હે તો ઉસકાનુસખાયેહુ ચુના ચોખા-દોઆનીભાર-ખાલસોપસા
ખુ-દોઆનીભાર-થોડેહરડેકા પાની રાતભરકાભીગોયાહુવા-રંગર
કોસખ મીલાકો ઝુઝરત છતના સીરમે હાલ કરમસલકર ૧ કલા
ક ખેકે ફીર ઠન્ડે પાનીસેધોડાવે ૧૫ દીનમે ખાલ વલકર ચડજી
વીંગે કંગઘકરોગે ફીર ચંડજીવીંગે-દીગર-સીરકીખીમારીયાં-આ
ધા સીરદુખતા હોતો હેનાકાતેલ હાલના સીરમે ચોર ઘસના
ચોર સફેદ કનેર કો પત્તે કારસ છધર દુખતાહે ઉધરકી
તરફનાકમે હાલના તીનટીપે-૨-ખીન્નીકુખોજે કા મગઝ છસે
રાયનભી કુહેતેહે ઉસકો ઘસકર નાકમે ટપકાના ડ ટીપે-૩-કન્દુ
રીકા અરક ટપકાના દીગર સારેસીરકાદરદ હોતાંહોતો અફીયુન
જાંદરાન-ખખુલકા ગુંધ-ઝરાઝરા લેકર ખીસકર ખેદેકી સફેદી મે
મીલાકર દોનોકન ફટીચોંપર લગાવે ઉસપર કાગઝ કી
દુકરીયાં પાવલી ખરાખર કતરકર લગાવે મગર પેહલે
ઊંગલી રખકર દેખે નસકુ દતી હો ઉસપાર લગાના
૨-તમખાકુકી નાસ-નકછીકર્નકો પત્તી કુવડેકો કુલકા સફેદ ભુટટા
કાલીયાસજસકો ખીજ ખરાખર વજન લેકર કુટકર કપડ ધાન
કરકો રખે-યેસુખનેસે દરદે સીરજીયાગા-૩-ધંગરેછ અમુનીયાસુગ
ના દરદ જતાંહેતાહે દીગર ચક્રર આતંહોં યાધર ફીરત નજર
આતે હોં યા આખમે રોશની કમહોગઘહોંતો-તોનધારી કુજે
છસેખાસડીયેં કુહેતેહેં ઉસકો છાલકર રાત ભર ભીગો રખના
થોડે પાનીમે ફીર તીનખજે-ઉડકર પાની ફેકદેના લાલશકર
ચોર ઘી તોલા તોલા ભર યાઝીયાદા મીલાકર અમચેસે સખ

એકરસ હે જીવે તખ ઉસકો ખાકે સોજીવે નીંદના આવે જખ
 ભીઝરામુ ખનદરકે સોજીવે સોનાશરતહે પાંચ ૭ દીનખાના ઠંડક
 ઓર રોશની ઓરતાકત મગઝમે પેદાકરતાહે-દીગર-સોંક્યાખક
 ઉસકા રસપોના ચકરકો ફાયદા કરતાહે-દીગર-ફેટેકીદવા
 ગિંટકે કાનકામેઝ સુદામકે ઝાડકાકીડા-કાલીયાસરસકેખીજે-મુઝીકાર
 સ-અરાખરવજનસે હલકરકે સુકાકરનાસખનારખે ફેડાઆનેસે ઝરા
 જલદીનાઝમે સુંગાદેવે દોતીન દર્દમે જતારહેગા-૨-હીંગ-જુન્દ
 પેદસતર દોનોકો થોડે સીકનજખીનકે શરખતમે ઘસકર પીલા
 ના મીરગીઆ જીવેપીછે ફાયેદાકરતાહે-૩-અચ્ચેઢાં યે ખીમારી
 હોતો-ફકત-જુન્દપેદસતર-પાનીમે ઘસકર દો તીનટીપેનાકમે ડા
 લના-ઓર એકચીમચા ભરકર પીલાના તીનદીનમે તીનચીમચે
 અચ્ચકરતાહે-દીગર-રાતભરકાયા દોતીન રાતકા જગના હુવાહો
 તો સરખતે લીજુનમે યાસીકનજે ખીનકે શરખતમે દુધ ખરફકા
 પાનીમીલાયા હુવા ડાલકર પીના ઓર કોથમીર સુંગના ઓર
 નાકકે પાસ ભીરખકર શોના ફીરકકર ઠંડે પાનીસે નહા
 ના ખોઝકુઝ સુસતી દુરકરકે તનદોરત્સતી મીલાતાહે-દીગર કો
 ઇ ચાહેકે મુઝે રાતખર નીંદના આવેતો ખુઝકીદાફી જુ
 ન્દપેદસતર થોડામીલાકર સીરકેમે તીનદર્દ ભીમેવે સુખીવે ફીર
 ૧ તોલા ખાકર ખીગર દુધકી ચા પીવે રાત ભર નીંદકેનામકો તર
 સના પડેગા ગિંતાર કરનાહોતો ઠંડેપાનીસેનહાલેવે-દીગર આંખો
 કાઠજાજ-અગર આંખે દુખતીહો યા લાલ હોગઇહો પાનીભરા
 હુવાહો યામુજગઇ હોતો નુસખાયેહે-અડીહડે પીસકર ઊસમે થોડા
 સા રસોત થોડાસા છોકરીકીમાકા યા ગધીકા દુધ સખકો
 મીલાકર ખાહાર આંખોકે લગાવે અગર લુલેસે અનદર ભીલગ
 જીવે તો ફીકરનકરના-૩-કુલાજલા ધુન્દકેવાસતે -૧૦-તોલે લી
 મુનકે અરક મે ખડલકકે સુખાકર સુરમાખનારખે શુ
 ખલે શામ ડાલાકરે ચંદ્રોઝ મે શીફાહોગી-દીગર અગર
 નકસીરીકુટ ગઇ યા લોહી જતાહો ઓર ખંદ કરના પડે તો

કપડેસે દોનોબાજુ ઓર ધુતનકેતીએ ખુમકસકર બાંધે-૨-સી
 રપર તાલુકેબાલમુડાંકર બેદેકો સોફદી ઓર મકડીકાળમજા લગાના
 બન્દહોજનવેગ પીછે ઉખેડના હાવેતો ઘોડાલના ૩-ફોથમીરકારસ
 નધ ખોધી હુઈ મીટાંકોભીગોકર સુંગના સોહા બનદકરતાઈ
 નાકમેસેબાસ આતીહોતી હીના ઓર ફૂંચીકા તેસ મીલાકર ન
 કમે રાતદોન ડાસા કરના ઓર સમચીઝકી બાસ એ હોતરેકી
 માલુમહો ઓર ખુશખુશદખુ નાપેહે છાની જતવેતોભીયેડી દયા ડાલે
 ઓર બાનેકા જુદજાબ ફુસરે બાગમેસે આવેગા ઉસમે દખરદેવે.
દોગર-કાનકી બીમારીયોં કા ઇજાજ કાન પકાહો પીપ જતા
 હો દરદ કરતાહો તોપેહેવે તીનદોન અઝે શેહદકીબત્તીબના કર
 રખના ફીર ઊસકા ઇજાજ ન્યુરકરના ચેદવા સખ ઉપર કી બા
 મારીયોં કો ફાયદા કરતીહે-પાપડીગ ખાર થોડા ગરમ પાની
 મે ઘસકર તીનટીપે કાનમે ટીપકાવે દરદવગેરા સખ અચ્છા હો
 જાએગા -૨-કંનદુરી કેપતે કારસ ઓર સાંતાફસકે પત્તે કાર
 સ ગરમકરકે તીન ટીપે ડાલના દરદ ઓર કીડે સખકો
 ફાયદા કરતાહે કીડે મરજતોહે-૩-અફીન જાફરાન ઘસકર
 ટીપકાના ભીન્દરદ કો ફાયદા કરતાહે-૪-પેનકલર તીન ટીપે
 કાનકે દરકો ફાયદા કરતાહે દોરગ-મેહેરેકે વાસતે જો કાન
 સે કમ સુનતા હોતો પેહેવે ચેદવા કરે અગર યા તગર કીટુક
 રીયાં કરકે ઝુલાખ યા પાનીમે ભીગો રખે ઓર આગપર
 ડાલે ઓર ઉસકાધુંવાં કોઈ નદ્દસીસે કાનમે લેવે કાન કો ખો
 લ દેતાહે અગર પાની કાનમે ગ્યાહો ઓર ભારી યા બેહેરા
 પન માલુમ હોતો સોફકી લકડી ગાંદીકે વાંસે સાકર ઉસકા એ
 કછેડા રઇતપેટકર કાનકે અન્દર દુરતક ભરાવે ફુસરા છેડા દી
 વાસલાઈ સે સોલગાવે ઊસકી ગરમી સે પાની સખ ખીચ
 કર ચલા આવે ગા ઓર કાન ખાલી હોજવેગા-દોગર-
 દાંત ઓર ઝખાન ઓર હસક કીદવાએ દાડ ફુખતીહો તોં
 હોંગ ઓર કાલી દાખ ઓર નીમક પીસકર ગરમ કરકે દાડ

પર રૂંધ લપેટ કર રખે તુરત ફાયદા કરતાહે ઇગરેઝી-ટીન ચર ફેરો ચાં પેનકલર રૂંધમે ભેગો કર રખના દાંતો કે દરદ કો ફાયદા કરતાહે.-૩-આંકડે કાદુધ આર નીમક રૂંધમે લપેટ કર ઝરા આ ગદીખાકર દાડપર રખના તુરત ફાયદા કરતાહે.-સમદાંત હલતેહોં યા દરદ કરતેહોં તો ફીટકરી બુનકર પા નીમે થોડી ડાસકર કુલ્લી કરના દરદ ગરમીસે હોગા યા હસ તે હોંગે તો જમજમરીંગે--મનજ ૧. દાંતોકો ખોહોત મઝ બુત કરે વો ચેહે-સાંભર સોગ જસાકર ઉસકા કોચેલા તોલા ૧ ચીલમમે કા જલાહુવા તમમાકુ કા દાના તો ૧ હરડે ખે ડે કે છીલકે તોલા તોલા નીમક સેંધા ૧તો હીંગ તો ૧ જુ નેલોહુકા કાટ તો ૧ રમી મસતકી તો ૧ ફીટકરી બુનીહુધ તો ૧ સખકો કુટ છાનક મનજન ખનાકર રખતેવે બુડડહા આ દમી જુવાન હોજવેગા-મોંયાઝખાન ગરમીસે આગઈ હોતો થ માસા સેર ૦૧ લેકર જોશ કરકે યા ઉસમે, અનાર કે છીલકે તોલા દા શામીલકરકે ભેગો કરકે કુલ્લી કરે સખ દરદ વગેરા જતા ગહેગા--દીગર-આવાઝ ખેઢગ્યા હોતો પોસકે ડોર પાવ સેર-૨-પાનોમે જોશ કરકે ગરગરા ફજર શામ કીયાકરે. આ વાઝ ખુલજવેગા -૨-કખાખચીની બડી ધલાચી કે દાને લીમ કી કુમલી પત્તી જવાખાર સખ ખરા ખરખરાખર ગોલેકર કુટકર ગુલીયાં ખેર ખરાખર કીખના રખે આર એક એક મોંમે રખા કરે શામફજરમે આઠ ૧ ગોલી ખસાસ કરે-૨-૪-દીનમે અવાઝ ખોહોત અચ્છા ખનેગા ગાનેવાલે પડેનવાલે કે વાસતે ચેદવ અછછો હે-અગર દુશમનને સીદુર ખીલાદીયા હો આર ઉસસે અવાઝ ખેઢજવે તોઅદરક કેટુકરમે હીંગ નીમક ભરકર ઉપર આટા લગાકર ચુલેમે ગરમ રાખમે ભરા રખના જખ ખુશખુ દમહ નેકી આવે તો નીકાસકર ઉસમે ભરીહુધ હીંગ નીમક ખાખના અદરક ફેકદના-૨- રાતકુથોડા સોકર ઉઠકર ગુડકે પકે હુવે ચાંવલ ગરમ ગરમ પેટ ભરકર ખાના આવાજકુ ખોહો

ત સાફ કરતાહે-દીગર-દાડીકે બાલકે ખેઝાખ-૧-પીટીનાર
 તોલે-૫-ખડુ તોલે-૫-ચુના પાનીમે ભીગો યાહુયા દાઆની
 ભાર સખ કુશીશે કી ખડલ દસતે મે ખડલ કરના દોકસાક ફીર
 ઊસમેસે લગાકર હાજત જીતના ઉસપર પાન યા ઇરન્ડીકે પત્તે
 ચોર કોઈ પત્તેસે ખાંધના દોતીન ઘન્ટે બાદ દાડી મેયાસર
 કે બાલોમેલ ગાયાહો સાફ કરકે ઉસકો ખાંધરખે ફીર ભીવો ખે
 જાખ કામ આવેગા ઇસમે લુતક ચેહીહિ મગર દાડી યા સીરકે
 બાલ ઘોકર ફીર ઉસપર ચોડા તેલકા હાથ ફીરાદેના બાલ ચ
 મકને લગીંગે-૨-નુસકા અરકનીલકે પત્તોંકા સેર--૨-અલમીકા તેલ
 સેર દો સેરડીકા રસ સેર દો આમલેકા અરક સેર દો મોરથુ
 થા તોલે તીન ૪૦ ગેઝ તકલોહકે બાસનમે ભરકર ઘોડેકી લીદમે
 દફન કર રખેફીર ચાલીસ રોઝ બાદ વાપરે મઝીના ભરતક દુસરી વકત
 લગાના નપડેગા ચોર ઇસકો ખાંધના નહીં પડતા ફકત સખતેલ બ
 નજતાહે બરાસ યા મુરગીકે પરસે લગાના ખેખોહોત ઉમદા અમીશ
 કે લાયક ખેઝાખહે-૩-માખુલ સેર પાવસેર ગાયકે ઘીમે લુન
 લેવે ચોર આમલે સેર ૧ સંગે રાસખ ૪ તોલે લોહકા કાટ ૩
 તોલ કડીયાચુનામીલાકર લગાવે ખુબરંગ આવેગા બાલ બોહોત
 કાલેહોંગે-દીગર-સીનેમે દરદ યા પસલીમે દરદ હોતો સાંમર
 સીંગા ઘસકર લગાના-૩-મુકા ચુના ચોર ગુઢ ચોરશેહેદ મીલા
 કર લગાના ઉપર જુનીફ લગાના નસગાના ઇખતોયારહે-ચોર
 તકી છાતી સુઝીહોતા બાખુના ઇકલીલુલ મલક બાખુના ચુલેમકી
 રાખખરીકી મેંગની સીરકેમે ડાલકે ખદખદાકર લેપ કરે દરદ
 ઉસકા સખ જતા રહેંગા તીન ચાર દેહી લગાના ચાહોયે
 દીગર-અગર ચોરતકો દુધ બોહોત હોગયાહો છાતીમેતો સીરકા
 ચોર રાઇ ચોર સનદલ ચોર ખસખસ કે ડોર જોશકરકે કપ
 ડા તરકરકે છાલીયોં પર રખના ફીર સુખે ફીર રખના રાતદીન
 મેં પાંચ દસ વખત કરના અચ્છા હોજયગા દુસરા અગર દુધ
 કમ હોજવે તો ચે દવા કરના-ગાજરકે બીજ-પીઆજકે બીજ

—સલગમકે બીજ-સુવે-મુલીકે બીજ-ભુનેલેચને-સખકો કુટ છા
ન કર સેર સેરભર સખચીજ મેલાકે રખના રૂજર સામ ચાર
ચાર પેસેભાર વો દવા પાવસેર દુધકે સાથ પીલાવે.

૨-છાતીપર લગાનેકી દવા ચેહે કે દુધપેદા કરે-જંગલી
તુલસીકા અરક ચોર વાલકીદાલકા આટા દાનોકો બરાબર લે
કર પાનીમે મેલાકર છાતીચાં પર લેપ કરે ચોર ઉપર લીખેલી
દવા પીલાવે ચોર ચે દવા લગાચે બોહિત દુધ પેદા હોગા.

દીગર-ખાંસી સુખી હોતોહો જીસમે બલગમ ના નીક
લતાહો તો ચે દવા કરે-પોસકે ડોરે ચાર તોલે લેકર સેરભર પા
નામે જોશ કરે ઉસકા ગરગરા કરે શામરૂજર ચોર મોમે બબુ
લકા ગુંદરખે ઉસકા રસ પીવે.

૩-બકરીકા દુધ પાઉશોર-નીમક દાઆનીભાર મીલાક
ર પીવે મગર દુધ ગરમ ન કરે દાચાર દીનમે શીદા હોગી
ચોર જીસકો જીખામ હુવાયો ચોર ફેર ખાંસી હુધહો તો વો
ચે દવા કરે ઉસમે બલગમ નીકલતાહે કભીતો છાતીપરસે ચોર
કભીતો મગજ પરસે બલગમ ઉતરતા માલુમ હોતા હે ઉસકે
વાસતે ચે દવાહે-જીરું અંજીર-મેથી-જેઠીમદ પાવપાઉસેર ચે સખ
દવાચે પેસે પેસે ભાર દાલકર જોશ કરકે પીએ.

દુસરી દવા- કાસીમીરચ-જેઠીમદ કાસીરા-બરાબર વ
જનસે લેકર ઉસકી ગોલીઆં ચને બરાબરકી બતાવે ચોર મો
મે રખે

ત્રીસરી દવા-શોગરૂં-કેમક તોલા લંછીપીપર એક તો
લા-કુટછાનકર પાનીમે મેલાકર બતાસે બરાબરકી પત્તલી પતલી
ટોકીયાં બતાવે ચોર સુકાકર ગાયકે ધીમે તલે જખ ઝરા ઝરા ર
મ બદલે ફેર નીકાલ લેવે ઉસમેસે દા ગુમચીભાર પાનમે રખકર
રૂજર શામ ખાયા કરે ચે દવા દમેકો બી રોકતીહે

દીગર-દમેકી દવાઘ ચેહે કુકેડ બેલ એક તોલા લેકર
આધાશોર પાતીમે જોશ કરે જખ આધાપાની બાકી રહેતો પી

જાવે ફેર ઉલટી ચાર પાંચ હોગી તો ઘભરાના નહી ફેર આ પસે બંદ હોજાવેગી અગર જલદી બંદ કરના હોતો ચોલાઈકી ભાજકા રસ કટકર નીકાલકર દાપેમે ભાર પીલાદેના બંદ હો જાવેગી મગર નીકલને દેના બેહેતરહે કચ ફીકર નહી જાત નીકલ જાવેગી તીનદફે એક એક દીનકે ફેરસે દેના બીલકલ દમકી જડ નોકાલ દેતાહે.

દુસરી દવા—ધંગરેજી તુસખાદમેકા ચહે ડોરસ પાઉડર દોઆની ભાર એક ચીચમે શેહેદમે મીલાકર ચાટના આર લે ભાનકે કુલ દો ગુમચી ભાર પાનમે રખકર બીડા ખાના સાં સકો ફાયદા કરતાહે

ત્રીસરી દવા—જખ સાંસ બંદ હોગયાહો આર ઘભરાટ હોતોહો તો સુખા ચુના છે ગુમચીભાર એક ચામચા દુધ મે મીલાકર ચાટના ઉપર સાદે દુધ થોડાપીના તુરત સાંસ ખુલ જાવેગા.

દીગર—કોઇ શખસ બીમારીસે યા એકા એક ગીરપડ નસે યા આર કોઇ તરહસે બેહોશ હોયગાહો તો થોડા થોડા પાની ઉસકે માંપર ઝોરસે છાંટના તુરત હુશીઆર હોજાવેગા

દુસરી દવા—કીસીકી દાંતખીલી બંદ હોગઈહો ઉસ કી નાક પકડકર થોડી દેર દબા રખના તુરત ખુલ જાવેગી યા કાગઝકી ખત્તી જલાકર નાકમે ધુપાં દેના તુરત દાંતખીલી ખુલ જાવેગી

દીગર—હોલેદીલકી દવા ચહે જસકા દીલ ઘભરાતા હો આર બેચેન હો કે કભી ફીરે કભી બેઠે બે કરારહો યા ખાતે દીવાનેકે જેસી કરે દહેશત ખાતાહો કે કોઇ અભી મુઝે માર ડાલેગા યા ગીરપંકુગા ઉસકો ચે દવા દેવે તખાશીર—તો લે ૨—ગુલાબકે ફૂલ તોલા ૧—૩મીપસતગી તોલા ૧ ખાલ છડ તોલા ૧ એલાચચીકે દાને તોલે ૩—આંમલેકા મુરખખા—સફરજનકા મુરખખા—અદરખકા મુરખખા—દસ દસ તોલે મુર

બે કે સીવાયે સમ ચીઝોંકો કુટ છાનકર સુરબે કે સાથ બ
હલ કરે ઉસમે થોડા શેહેલી હાલે કે સબ એકરસ હો જતે
એર મંગદુર વાલા ગાદમીહો તો ઇસમે રપેકે વરક તોલા દો
તોલે ખીલાવે યા નહીતો ગરીબોકો ખાલી બસહે એર સુબહો
શામ દો દો તોલે ખીલાવે એર હમેશાં દુધ પાની 'ખીલાયા
કરના બેહેતરહે મગર દુધ બકરીકાહો યા ગાયકાહો દુસરા નહો
ફકત.

તમ્મત તમ્મામ શુદ

શેતાન શુતામ શુદ

તમ્મત તમ્મામ ખીલખેર

માલુમ હોકે ચેહાંસે બાકી દવાયે દુમરે ભાગમે આવેગી
એર ચેલી સમજ લોકે એસને ઇસકા દુસરા ભાગ નદેખા ઉસ
ને કુચ ન દેખા સબ મતલબકી ચાઝે પીછે ભાગમે હેં ચે કી
તાબ બનડી ન હોજવે ઇસલીયે ચેહાંસે બાકી રખા ફકત બનાને
વાસા ઇસ કીતાબકા સુરતવાલા હકીમ, અબદુલમજીદ તખલ્લુસ
ઉસકા તમજદહે

*****
* સમાપ્ત *
*****

૧૫ મુશ્કેલીએ અમરાજ દુરહોં
 જા અપને મરજકે સદમેમે પુરહોં
 હોજાય ગર શીક્ષા તો મુઝેભી દેખા કરે
 એરા નહેકિ હકસે મેરે આપ દુરહોં

દીગર

રૂખાઈ

હસતીમે બાકીયાત સે રેહજાયે યે કીતાબ
 એર હસર તક મોલાકરે ઉજરત મુઝે સવાબ
 મે ખેરખાહ દીક્ષા સે હુવાં પુરહો કસાંકા
 ફીર ક્યુ નખુદા દાદ દે વોહે મેરા અરખામ

